

**WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
W BIAŁYMSTOKU
WYDZIAŁ RYNKU PRACY I STATYSTYKI**

**SYTUACJA NA RYNKU PRACY
W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM
W 2002 ROKU**

Opracowanie:

Marzena Szczęsna

Marzanna Wasilewska

BIAŁYSTOK – marzec – 2003r.

**PRZEDRUK W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI
ORAZ WYKORZYSTANIE
DANYCH STATYSTYCZNYCH W DRUKU DOZWOLONE
WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	1
1. CHARAKTERYSTYKA RYNKU PRACY WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO	8
1.1. Ogólna ocena funkcjonowania rynku pracy.	8
1.1.1. Ludność.....	8
1.1.2. Edukacja.....	11
1.1.3. Podmioty gospodarcze.	14
1.1.4. Pracujący.....	17
1.1.5. Wynagrodzenia.	18
1.2. Charakterystyka bezrobocia.	19
2. INFORMACJA O STANIE I STRUKTURZE BEZROBOCIA.....	24
2.1. Zróżnicowanie terytorialne liczby bezrobotnych i stopy bezrobocia w woj. podlaskim.	24
2.2. Zmiany w poziomie bezrobocia (nowo zarejestrowani i wyrejestrowani.	28
3. ZMIANY W STRUKTURZE BEZROBOCIA.....	36
3.1. Bezrobocie wśród mieszkańców wsi.	36
3.2. Bezrobocie kobiet.	46
3.3. Bezrobocie młodzieży.	49
3.4. Bezrobocie absolwentów.	52
3.5. Bezrobotne osoby niepełnosprawne.	57
3.6. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy.	63
3.6.1. Zgłoszenia zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy.....	66
3.7. Bezrobotni według wieku i poziomu wykształcenia.	67
3.8. Bezrobotni według stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy.	70
3.9. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy.	73
3.10. Bezrobotni według zawodów i specjalności.	77

4. AKTYWNE DZIAŁANIA URZĘDÓW PRACY PRZECIWDZIAŁAJĄCE BEZROBOCIU I ŁAGODZĄCE JEGO SKUTKI.....	87
4.1. Pośrednictwo pracy.....	87
4.1.1. Oferty pracy zgłoszone w 2002r.....	87
4.1.2. Podjęcia pracy.....	90
4.2. Aktywizacja zawodowa absolwentów.....	98
4.3. Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa.....	103
4.3.1. Poradnictwo i informacja zawodowa realizowane w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej.....	105
4.4. Szkolenia.....	107
4.5. Programy specjalne.....	110
5. ZASIŁKI DLA BEZROBOTNYCH ORAZ ZASIŁKI I ŚWIADCZENIA PRZEDEMERYTALNE.....	111
5.1. Bezrobotni z prawem do zasiłku.....	111
5.2. Osoby uprawnione do zasiłku przedemerytalnego.....	114
5.3. Osoby uprawnione do świadczenia przedemerytalnego.....	116
6. INNE DZIAŁANIA MAJĄCE WPŁYW NA SYTUACJĘ NA WOJEWÓDZKIM RYNKU PRACY.....	118
6.1. Realizacja wojewódzkich programów przeciwdziałania bezrobociu w 2002r.....	118
6.2. Zatrudnianie obywateli polskich u pracodawców zagranicznych.....	125
6.4. Zastępcza służba poborowych.....	127
6.6. Działalność Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia.....	128
6.7. Działalność informacyjna i wydawnicza.....	129
7. WYDATKI Z FUNDUSZU PRACY.....	131
8. INSTYTUCJONALNA OBSŁUGA RYNKU PRACY.....	132
9. PODSUMOWANIE.....	135
10. ANEKS STATYSTYCZNY - TABLICE I WYKRESY.....	140

WSTĘP

Głównym celem niniejszego opracowania jest analiza i ocena sytuacji na rynku pracy w województwie podlaskim w 2002r. na tle ogólnej sytuacji społeczno-demograficznej i gospodarczej. Dotyczy ona ogółu zjawisk związanych z kształtowaniem podaży pracy i popytu na pracę. Popyt reprezentowany jest przez pracodawców oferujących miejsca pracy, a podaż - przez poszukujących pracy (w tym bezrobotnych). W opracowaniu tym, obok analizy strony popytowej, skupiono się głównie na zjawisku bezrobocia, jego rozmiarach, strukturze oraz przedstawiono działania podejmowane przez urzędy pracy w celu przeciwdziałania bezrobociu i łagodzenia jego skutków.

Od 2000r. sprawozdawczość rynku pracy jest opracowywana w ramach statystyki publicznej, w związku z tym głównym aktem prawnym jest ustawa o statystyce publicznej z dnia 29 czerwca 1995r. (Dz.U. z 1995r. Nr 88, poz. 439 z późn. zm.) oraz następujące rozporządzenia:

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2001r w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2002 (Dz.U. z 2001r. Nr 97, poz. 1052)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2002r. zmieniające rozporządzenie w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2002 (Dz.U. z 2002r. Nr 15, poz. 141)
- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2001r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2002 (Dz.U. z 2002r. Nr 1, poz.7)
- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 marca 2002r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych,

objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie statystycznych statystyki publicznej na rok 2002 (Dz.U. z 2002r. Nr 41, poz. 366)

Powiatowe urzędy pracy rejestrują bezrobotnych i inne osoby poszukujące pracy oraz prowadzą karty rejestracyjne tych osób.

Sprawozdawczość rynku pracy prowadzona jest na podstawie jednolitego systemu informatycznego PULS.

Wprowadzona w życie 1 stycznia 1999 roku reforma administracyjna państwa nałożyła na wojewódzkie władze samorządowe obowiązek prowadzenia polityki regionalnej w pełnym jej zakresie. Dotyczy to również zagadnień związanych z aktywnym oddziaływaniem na regionalny rynek pracy i zwiększeniem możliwości rozwiązywania problemów bezrobocia i zwalczania jego negatywnych skutków.

Do 31 grudnia 1999r. zadania określone w ustawie z dnia 14 grudnia 1994r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz.U. z 1997r. Nr 25 poz. 128 z późn. zm.) realizowane były przez ministra właściwego do spraw pracy przy pomocy Prezesa Krajowego Urzędu Pracy oraz podległych mu dyrektorów wojewódzkich urzędów pracy i kierowników powiatowych urzędów pracy. Na mocy ustawy z dnia 24 lipca 1998r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa (Dz.U. Nr 106, poz. 668, Nr 162, poz. 1115 do poz. 1126) od 1 stycznia 2000r. zadania określone w ustawie z dnia 14 grudnia 1994r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu realizował minister właściwy do spraw pracy przy pomocy Prezesa Krajowego Urzędu Pracy (do dnia 31 marca 2002r.) oraz samorząd województwa, wojewoda i samorząd powiatowy. Jednocześnie marszałkowie województw i starostowie stali się, obok Prezesa Krajowego Urzędu Pracy, organami zatrudnienia (w miejsce dyrektorów wojewódzkich urzędów pracy i kierowników powiatowych urzędów pracy). W rezultacie tych zmian wojewódz-

kie urzędy pracy włączone zostały w skład urzędów marszałkowskich, natomiast powiatowe urzędy pracy w skład powiatowej administracji zespolonej.

W związku z powyższym, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku swoje zadania w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2000r. realizował jako jeden z Departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego – Wojewódzki Urząd Pracy.

Sytuacja uległa zmianie w związku z ustawą z dnia 31 marca 2000r. o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz.U. 2000, Nr 31, poz. 384), która wprowadziła zapis, że zadania samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy realizowane są przez wojewódzki urząd pracy będący wojewódzką samorządową jednostką organizacyjną samorządu województwa. W konsekwencji czego, Sejmik Województwa Podlaskiego uchwałą Nr XXIII/163/2000 z dnia 29 maja 2000r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej – Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku utworzył z dniem 1 lipca 2000r. wojewódzką samorządową jednostkę organizacyjną Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku.

Od 1 lipca 2000r. Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku jest wojewódzką samorządową jednostką organizacyjną prowadzoną w formie jednostki budżetowej przez województwo podlaskie, realizującą zadania własne samorządu województwa wynikające z ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa (Dz.U. Nr 91 poz.576 z późn. zm.), ustawy z dnia 26 listopada 1998r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 155 poz. 1014 z 1999r.z późn. zm.), ustawy z dnia 14 grudnia 1994r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz.U. z 1997r. Nr 25 poz. 128 z późn. zm.), ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. Nr 123 poz. 776 z późn. zm.).

Na mocy ustawy z dnia 1 marca 2002r. o zmianach w organizacji i funkcjonowaniu centralnych organów administracji rządowej i jednostek im podporządkowanych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 2002r. Nr 25,

poz. 253) z dniem 1 kwietnia 2002r. został zniesiony Krajowy Urząd Pracy. Zadania i kompetencje należące dotychczas do Prezesa KUP przeszły do zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku funkcjonuje i swoje zadania realizuje na obszarze województwa podlaskiego. Zadania Urzędu są wykonywane w wydziałach zamiejscowych - Oddział Terenowy w Suwałkach i Oddział Terenowy w Łomży oraz w podstawowych komórkach organizacyjnych.

1. CHARAKTERYSTYKA RYNKU PRACY WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

1.1. Ogólna ocena funkcjonowania rynku pracy.

1.1.1. Ludność.

W województwie podlaskim (według stanu na 30.III.2002r.) zamieszkiwało ogółem 1.219.388 osób, w tym 598.739 mężczyzn i 620.649 kobiet.

W miastach mieszkało ogółem 715.445 osób, w tym 342.839 mężczyzn i 372.606 kobiet, a na wsi 503.943 osoby, w tym 255.900 mężczyzn i 248.043 kobiety.

Najwięcej osób mieszkało na terenie powiatów: białostockiego – 138.849 osób; sokólskiego – 77.268 osób oraz powiatu bielskiego – 62.466 osób.

W trzech miastach na prawach powiatu mieszkało:

- w Białymstoku • ogółem - 287.585 osób, w tym 135.910 mężczyzn i 151.675 kobiet;
- w Łomży • ogółem - 65.287 osób, w tym 31.580 mężczyzn i 33.707 kobiet;
- w Suwałkach • ogółem - 69.060 osób, w tym 33.302 mężczyzn i 35.758 kobiet.

Tabela 1. Ludność województwa podlaskiego według powiatów w latach 1998 - 2002r. (stan w końcu okresu sprawozdawczego)

Wyszczególnienie	1998	1999	2000	2001	2002 (31.03.)
Woj. podlaskie	1.223.802	1.222.709	1.221.128	1.219.879	1.219.388
Miasta	710.992	713.444	713.942	714.360	715.445
Wieś	512.810	509.265	507.186	505.519	503.943
Powiaty:					
Augustowski	60.849	60.951	60.962	60.920	60.892
Białostocki	139.668	139.952	140.007	139.854	138.849
Bielski	63.977	63.642	63.148	62.605	62.466
Grajewski	51.751	51.617	51.604	51.569	51.558
Hajnowski	53.804	53.208	52.666	52.223	52.084
Kolneński	41.369	41.176	41.166	41.093	41.087
Łomżyński	51.527	51.398	51.164	51.199	51.156
Moniecki	45.831	45.567	45.413	45.226	45.152
Sejneński	22.045	22.019	21.993	21.958	21.934
Siemiatycki	52.156	51.867	51.684	51.452	51.393
Sokółski	78.968	78.239	77.735	77.411	77.268
Suwalski	35.892	35.809	35.645	35.753	35.782
Wysokomazowiecki	62.519	62.002	61.758	61.618	61.562
Zambrowski	46.573	45.502	46.472	46.314	46.273
Miasta na prawach powiatu:					
Białystok	283.937	285.030	285.507	286.365	287.585
Łomża	64.605	64.915	65.112	65.265	65.287
Suwałki	68.331	68.815	69.092	69.054	69.060

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku.

W okresie od końca 1998r. do końca I kwartału 2002r. w woj. podlaskim liczba ludności zmniejszyła się o 4.414 osób, tj. o 0,4%. Wśród powiatów naszego województwa wzrost liczby ludności odnotowano jedynie w powiecie augustowskim (o 43 osoby, tj. o 0,1%) oraz w 3 miastach na prawach powiatu: w Białymstoku (o 3.648 osób, tj. o 1,3%), w Łomży (o 682 osoby, tj. o 1,1%) i w Suwałkach (o 729 osób, tj. o 1,1%).

W okresie od końca 1998r. do końca I kwartału 2002r. liczba ludności zamieszkałej w miastach zwiększyła się o 4.453 osoby, tj. o 0,6 %, a liczba ludności zamieszkałej na wsi zmniejszyła się o 8.867 osób, tj. o 1,7%.

Tabela 2. Ludność (w tys.) woj. podlaskiego według wieku przy uwzględnieniu kryterium ekonomicznego w latach 1998 - 2002
(stan w końcu okresu sprawozdawczego)

Wyszczególnienie	1998	1999	2000	2001	2002 (31.03.)
Ludność woj. podlaskiego					
- ogółem	1.223,8	1.222,7	1.221,1	1.219,9	1.219,4
- kobiety	622,0	621,8	621,2	620,8	598,7
- mężczyźni	601,8	600,9	599,9	599,1	620,7
Ludność w wieku produkcyjnym					
- ogółem	701,1	707,0	714,1	722,4	X
- kobiety	333,9	337,1	340,6	345,0	
- mężczyźni	367,2	369,9	373,5	377,4	
Ludność w wieku przedprodukcyjnym					
- ogółem	332,2	323,6	313,1	301,7	X
- kobiety	161,7	157,4	152,3	146,8	
- mężczyźni	170,5	166,2	160,8	154,9	
Ludność w wieku poprodukcyjnym					
- ogółem	190,5	192,0	194,0	195,8	X
- kobiety	126,4	127,2	128,3	129,1	
- mężczyźni	64,0	64,8	65,7	66,7	

Zródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku.

x - brak danych.

Na ogólny spadek liczby ludności w województwie podlaskim wpłynęło znaczące zmniejszenie się liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym (tj. do 17 lat). W latach 1998 - 2001 odnotowano spadek liczebności tej grupy o 30,5 tys. osób, tj. o 9,2%. Zwiększyła się natomiast w omawianym okresie liczba ludności w wieku produkcyjnym (tj. kobiety w wieku 18-59 lat i mężczyźni w wieku 18-64 lata) - o 21,3 tys. osób, tj. o 3,0%, a także wzrosła liczba ludności w

wieku poprodukcyjnym (tj. kobiety w wieku 60 i więcej lat i mężczyźni w wieku 65 i więcej lat) - o 5,3 tys. osób, tj. o 2,8%.

Sytuacja taka wynika z wchodzenia roczników wyżu demograficznego w wiek aktywności zawodowej oraz z ogólnej tendencji starzenia się społeczeństwa.

1.1.2. Edukacja.*

W roku szkolnym 2001/2002 uczyło się w:

▪ 584 szkołach podstawowych	- 105.379 uczniów,
- w tym dla niepracujących	- 105.379 uczniów,
▪ 200 gimnazjach	- 59.900 uczniów,
- w tym dla niepracujących	- 59.839 uczniów,
▪ 419 średnich	- 73.820 uczniów,
- w tym dla niepracujących	- 61.192 uczniów,
- 130 liceach ogólnokształcących	- 31.726 uczniów,
- w tym dla niepracujących	- 25.488 uczniów,
- 289 szkołach zawodowych	- 42.094 uczniów,
- w tym dla niepracujących	- 35.704 uczniów,
- w tym w 78 zasadniczych szkołach zawodowych	- 9.474 uczniów,
- w tym dla niepracujących	- 8.983 uczniów,
▪ 86 szkołach policealnych	- 6.179 uczniów,
- w tym dla niepracujących	- 2.545 uczniów,
▪ 21 szkołach wyższych	- 49.149 studentów,
- w tym dziennych	- 21.443 studentów.

Począwszy od 1995r., obserwuje się systematyczny spadek liczby szkół podstawowych oraz liczby uczniów kształcących się w tych szkołach. W roku

szkolnym 2001/2002 w szkołach podstawowych woj. podlaskiego kształciło się 105,4 tys. osób, tj. o 38,0% mniej niż w roku szkolnym 1995/1996 i o 4,2% mniej niż w roku szkolnym 2000/2001. Jedną z przyczyn tego zjawiska jest niż demograficzny osób w wieku przedprodukcyjnym. Ponadto wprowadzona w życie reforma edukacyjna spowodowała przejście dwóch ostatnich roczników ze szkół podstawowych do szkół gimnazjalnych. Również w związku ze zmianami organizacyjnymi w szkolnictwie zostało zamkniętych wiele małych szkół (głównie na wsi).

W okresie od września 2000r. do września 2001r. liczba uczniów szkół gimnazjalnych wzrosła o 47,5% (z 40.610 uczniów w roku szkolnym 00/01 do 59.900 uczniów w roku szkolnym 01/02).

W roku szkolnym 2001/2002 w szkolnictwie średnim i policealnym kształciło się 80,0 tys. osób. W stosunku do roku szkolnego 95/96 odnotowano spadek liczby uczniów o 3,7%, a w stosunku do roku szkolnego 2000/2001 - spadek o 19,0%. Zmniejszeniu uległa zarówno liczba uczniów kształcących się w ramach szkolnictwa średniego ogólnokształcącego (o 17,4% mniej w stosunku do roku poprzedniego), jak i zawodowego (o 22,5% mniej w stosunku do roku poprzedniego), a zwłaszcza zasadniczego zawodowego (o 36,5% mniej w stosunku do roku poprzedniego). Jednocześnie nastąpił wzrost liczby słuchaczy szkół policealnych (o 2,7% więcej w stosunku do roku poprzedniego).

Zmniejszenie liczby uczniów w szkołach średnich wynika ze zmian organizacyjnych w szkolnictwie, w związku z czym pierwsze klasy liceów i innych szkół średnich (obecnie 3-letnie) zostały w ostatniej klasie gimnazjum. Generalnie w ostatnich latach miało miejsce zwiększenie się liczby uczniów w liceach ogólnokształcących, co związane jest ze wzrostem aspiracji edukacyjnych młodzieży. Natomiast coraz mniej osób kształci się w zasadniczych szkołach zawodowych.

* Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego 2002, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2002

W roku szkolnym 2001/2002 liczba absolwentów szkół ponadpodstawowych wyniosła 23.918 osób i w porównaniu do poprzedniego roku szkolnego zwiększyła się ona o 898 osób, tj. o 3,9%.

W latach 1995-2001 liczba szkół wyższych (łącznie z filiami i punktami konsultacyjnymi) wzrosła ponaddwukrotnie, natomiast liczba studentów kształcących się na tych uczelniach zwiększyła się o 104,4%. W roku akademickim 2001/2002 w woj. podlaskim funkcjonowało 21 szkół wyższych, w których studiowało 49.149 osób (w tym na studiach dziennych - 21.443 osoby). W porównaniu do poprzedniego roku akademickiego liczba szkół wyższych zwiększyła się o 2, a liczba studentów zwiększyła się o 4.105 osób, tj. o 9,1% (w tym na studiach dziennych - wzrost o 2.413 osób, tj. o 12,7%).

W roku akademickim 2001/2002 spośród 47.646 podlaskich studentów (bez cudzoziemców) najwięcej osób, tj. 29,4% kształciło się na największej uczelni w woj. podlaskim - na Uniwersytecie w Białymstoku (14.022 osoby, w tym 6.143 osoby na studiach dziennych). W drugiej co do wielkości uczelni - Politechnice Białostockiej studiowało 28,9% podlaskich studentów (13.771 osób, w tym 8.591 osób na studiach dziennych). Następne znaczące uczelnie, to: Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Białymstoku, kształcąca 11,5% ogółu studentów w województwie (5.483 osoby, w tym na studiach dziennych - 1.517 osób) oraz Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku, kształcąca 6,6% podlaskich studentów (3.149 osób, w tym na studiach dziennych - 591 osób). Akademia Medyczna, jedna z najstarszych uczelni województwa, zajęła piąte miejsce pod względem liczby kształconych studentów - 5,3% ogółu podlaskich studentów (2.532 osoby, w tym na studiach dziennych - 2.066 osób).

W roku akademickim 2001/2002 liczba absolwentów szkół wyższych wyniosła 8.272 osoby, tj. o 1.218 absolwentów więcej niż w ubiegłym roku akademickim (o 17,3%).

1.1.3. Podmioty gospodarcze^{*)}

Według danych rejestru REGON w końcu grudnia 2002r. w województwie podlaskim zarejestrowanych było 110.147 jednostek gospodarczych. Sektor publiczny obejmował 2.939 podmiotów, zaś prywatny 107.208. W porównaniu ze stanem z końca grudnia 2001r. rejestr REGON obejmował o 2,8% jednostek więcej. W sektorze publicznym liczba zarejestrowanych podmiotów wzrosła o 8,3%, natomiast w sektorze prywatnym o 2,7%.

W sektorze publicznym w końcu grudnia 2002r. najwięcej jednostek funkcjonowało w sekcjach: edukacja – 1.065 (o 15,8% więcej niż w końcu grudnia 2001r.), obsługa nieruchomości i firm; nauka – 571 (o 30,4% więcej), administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne – 484 (o 9,4% mniej), ochrona zdrowia i opieka społeczna – 418 (o 0,5% więcej).

W sektorze prywatnym najwięcej jednostek zarejestrowanych było w sekcjach: handel i naprawy – 31.385 (o 3,7% więcej niż w grudniu 2001r.), rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo - 19.598 (o 1,9% mniej), budownictwo – 10.001 (o 1,5% więcej) oraz przetwórstwo przemysłowe – 9.163 (o 2,2% więcej).

W końcu grudnia 2002r. rejestr REGON obejmował 16.924 osoby prawne oraz samodzielne jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej, czyli o 2,4% więcej niż w końcu grudnia 2001r. W porównaniu ze stanem z końca 2001r. najbardziej wzrosła liczba spółek handlowych - do 3.161 (o 14,2%) oraz fundacji - do 96 (o 7,9%). Zmalała natomiast liczba przedsiębiorstw państwowych - do 41 (o 16,3%), spółek cywilnych - do 6.005 (o 4,1%) oraz stowarzyszeń i organizacji - do 2.164 (o 3,2%). Spadek liczby podmiotów w grupie stowarzyszeń i organizacji spowodowany był głównie wykreśleniem z rejestru

^{*)} Źródło: Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego, Urząd Statystyczny w Białymstoku, grudzień 2002r.

REGON rad rodziców (organy opiniodawcze i wnioskodawcze szkół i przedszkoli).

Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wyniosła w końcu grudnia 2002r. 93.223 i wzrosła w porównaniu z grudniem 2001r. o 2,9%. Najwięcej osób fizycznych zarejestrowanych było w sekcjach: handel i naprawy – 27.086 (o 4,2% więcej niż w grudniu 2001r.), rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo - 19.145 (o 2,0% mniej), budownictwo – 9.276 (o 1,6% więcej), obsługa nieruchomości i firm; nauka – 9.018 (o 10,0% więcej).

Tabela 3. Podmioty gospodarcze według powiatów. (stan w końcu roku)

Wyszczególnienie	2001		2002	
	Liczba podmiotów	w tym zakłady osób fizycznych*)	Liczba podmiotów	w tym zakłady osób fizycznych*)
Województwo	107.101	90.573	110.147	93.223
Powiaty	59.856	51.819	61.367	53.061
Augustowski	8.029	7.345	8.223	7.475
Białostocki	9.693	8.206	9.873	8.334
Bielski	4.820	4.111	5.005	4.262
Grajewski	3.276	2.762	3.433	2.892
Hajnowski	3.873	3.238	3.934	3.284
Kolneński	2.353	1.979	2.498	2.111
Łomżyński	2.615	2.139	2.725	2.268
Moniecki	2.372	1.996	2.485	2.092
Sejneński	3.224	2.974	3.182	2.929
Siemiatycki	3.107	2.618	3.082	2.579
Sokólski	4.106	3.398	4.236	3.509
Suwalski	5.440	5.132	5.330	5.016
Wysokomazowiecki	3.776	3.217	3.949	3.383
Zambrowski	3.172	2.704	3.412	2.927
Miasta na prawach powiatu	47.245	38.754	48.780	40.162
Białystok	33.291	27.227	34.303	28.132
Łomża	6.554	5.553	6.748	5.742
Suwałki	7.400	5.974	7.729	6.288

*) Dane nie obejmują spółek cywilnych

Źródło: Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego, Urząd Statystyczny w Białymstoku grudzień 2002r.

W końcu grudnia 2002r. w woj. podlaskim działały 16.924 osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjnych nie mające osobowości prawnej, z czego aż 82,6% w sektorze prywatnym (13.985), a 17,4% w sektorze publicznym (2.939).

Tabela 4. Podmioty gospodarcze według form organizacyjno–prawnych*) w 2002r. (stan w końcu roku)

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor		Przedsiębiorstwa państwowe	Spółdzielnie	Spółki handlowe
		publiczny	prywatny			
Województwo	16.924	2.939	13.985	41	539	3.161
Powiaty	8.306	1.998	6.308	15	387	984
Augustowski	748	199	549	1	23	96
Białostocki	1.539	247	1.292	3	62	264
Bielski	743	171	572	2	37	110
Grajewski	541	132	409	1	29	47
Hajnowski	650	146	504	3	32	62
Kolneński	387	132	255	-	15	25
Łomżyński	457	115	342	-	21	40
Moniecki	393	121	272	-	25	37
Sejneński	253	75	178	-	12	34
Siemiatycki	503	115	388	2	29	37
Sokólski	727	178	549	2	34	94
Suwalski	314	94	220	-	17	36
Wysokomazowiecki	566	134	432	-	30	50
Zambrowski	485	139	346	1	21	52
Miasta na prawach powiatu	8.618	941	7.677	26	152	2.177
Białystok	6.171	583	5.588	17	101	1.617
Łomża	1.006	138	868	4	23	228
Suwałki	1.441	220	1.221	5	28	332

*) Dotyczy osób prawnych oraz samodzielnych jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej.

Źródło: Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego, Urząd Statystyczny w Białymstoku, grudzień 2002r.

1.1.4. Pracujący.

Według stanu na koniec grudnia 2002r. (dane Głównego Urzędu Statystycznego) w woj. podlaskim pracowało 481,8tys. osób, w tym 256,8tys. poza rolnictwem indywidualnym i 225,1 tys. w rolnictwie indywidualnym. Aktywnych zawodowo (cywilnych) było 567,9tys., w tym 481,8tys. pracujących i 86,1tys. bezrobotnych.

Udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo (stopa bezrobocia) wynosił 15,2% (w Polsce: 18,1%), a udział bezrobotnych wśród pracujących poza rolnictwem indywidualnym wynosił 33,5% (w Polsce: 30,9%).

Tabela 5. Pracujący (w tys.) w woj. podlaskim według powiatów w 2002r.
(stan w końcu roku)

Wyszczególnienie	pracujący:		
	poza rolnictwem indywidualnym	w rolnictwie indywidualnym	razem
Woj. podlaskie	256,8	225,1	481,8
Powiaty:			
Augustowski	10,2	13,7	23,9
Białostocki	20,2	27,6	47,8
Bielski	11,3	19,1	30,4
Grajewski	7,9	10,8	18,7
Hajnowski	11,1	13,2	24,4
Kolneński	4,7	13,2	17,9
Łomżyński	4,7	18,5	23,2
Moniecki	4,9	14,2	19,1
Sejneński	2,8	7,2	9,9
Siemiatycki	7,1	16,7	23,9
Sokółski	10,7	24,6	35,3
Suwalski	3,3	13,5	16,8
Wysokomazowiecki	8,7	20,6	29,3
Zambrowski	7,6	10,0	17,6
Miasta na prawach powiatu:			
Białystok	102,4	0,3	102,7
Łomża	18,3	0,8	19,1
Suwałki	20,9	0,9	21,8

Zródło: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Liczba pracujących w sektorze przedsiębiorstw (w jednostkach zatrudniających powyżej 9 osób) w końcu grudnia 2002r. wyniosła 91.494 osoby i w stosunku do grudnia 2001r. spadła o 2,9%.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2002r. wyniosło 88.806 osób i w odniesieniu do grudnia 2001r. spadło o 3,3%. Spadek zatrudnienia w porównaniu z grudniem 2001r. odnotowano prawie we wszystkich sekcjach, z czego najwyższy dotyczył sekcji: hotele i restauracje (o 23,6%), górnictwo i kopalnictwo (o 16,3%), budownictwo (o 10,7%), oraz przetwórstwo przemysłowe (o 4,2%). W sekcji przetwórstwo przemysłowe przeciętne zatrudnienie najbardziej spadło w działach: produkcja wyrobów chemicznych (o 44,8%), produkcja masy włóknistej oraz papieru (o 20,6%), produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich (o 18,8%), produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny (o 14,1%). Wzrost przeciętnego zatrudnienia wystąpił w sekcjach: pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna (o 20,6%) oraz obsługa nieruchomości i firm; nauka (o 7,2%).

1.1.5. Wynagrodzenia^{*)}

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się w grudniu 2002r. na poziomie 1.973,64 zł., tj. o 3,9% wyższym niż w grudniu 2001r. W Polsce przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 2.532,41 zł.

W porównaniu do grudnia 2001r. wzrost przeciętnego wynagrodzenia brutto odnotowano w pięciu sekcjach działalności gospodarczej, przy czym najwyższy nastąpił w: transporcie, gospodarce magazynowej i łączności (o 11,8%), w handlu i naprawach (o 5,7%) oraz w przetwórstwie przemysłowym (o 5,0%).

^{*)} Źródło: Wstępna informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego w grudniu 2002r., Urząd Statystyczny w Białymstoku, styczeń 2003r.

Spadek odnotowano w czterech sekcjach: hotele i restauracje (o 12,9%), górnictwo i kopalnictwo (o 8,9%), budownictwo (o 3,8%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę (o 2,7%). Stosunkowo wysoki był poziom wynagrodzeń w dziale wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (prawie 3.300 zł.) oraz poczta i telekomunikacja (ponad 2.550 zł.). Relatywnie niskie wynagrodzenie (poniżej 950 zł.) otrzymywali zatrudnieni w dziale produkcja masy włóknistej oraz papieru. Przeciętna miesięczna płaca brutto w sektorze prywatnym wyniosła w grudniu 2002r. 1.825,59 zł. i była niższa niż w sektorze publicznym o 752,61 zł. (o 29,2%).

Przeciętne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2002r. było o 3,1% wyższe niż w grudniu 2001r., natomiast w okresie styczeń - grudzień 2002r. przekroczyło poziom z 2001r. o 1,1%.

1.2. Charakterystyka bezrobocia.

Na koniec 2002r. w 14 powiatowych urzędach pracy woj. podlaskiego zarejestrowanych było 86.074 bezrobotnych, a stopa bezrobocia wynosiła 15,2% liczby ludności czynnej zawodowo (w Polsce – 18,1%).

Udział bezrobotnych wśród pracujących poza rolnictwem indywidualnym wynosił 33,5% (w Polsce – 30,9%).

Najwyższa stopa bezrobocia do aktywnych zawodowo występowała na terenie województw: warmińsko - mazurskiego – 28,8% oraz zachodniopomorskiego – 26,4% i lubuskiego – 25,9%. Najniższą stopę odnotowano w województwach: mazowieckim –13,9% i małopolskim – 13,9%. W woj. podlaskim stopa bezrobocia była niższa od średniej krajowej o 2,9 punktu procentowego.

W skali województwa najwyższą stopę bezrobocia na koniec grudnia 2002r. odnotowano na terenie miasta Suwałki (23,7%), miasta Łomża (23,2%) oraz w powiatach: grajewskim (21,7%) i sejneńskim (20,2%). Stopę bezrobocia

poniżej 10% odnotowano na terenie powiatu siemiatyckiego (7,6%) i bielskiego (9,0%) oraz monieckiego (9,4%).

W ostatnich latach obserwuje się systematyczny, znaczny wzrost liczby bezrobotnych, jak i stopy bezrobocia. W okresie od końca grudnia 1998r. do końca grudnia 1999r. liczba bezrobotnych zwiększyła się o 10.002 osoby (do 72.752 osób), a stopa bezrobocia wzrosła o 1,6 punktu procentowego (do 12,4%). W 2000r. nastąpił dalszy wzrost liczby bezrobotnych - o 6.480 osób więcej w porównaniu do końca 1999r. (do 79.232 osób) i stopy bezrobocia o 1,4 punktu procentowego (do 13,8%). W 2001r. liczba bezrobotnych zwiększyła się - o 7.239 osób, osiągając poziom 86.471 osób, a stopa bezrobocia zwiększyła się o 1,3 punktu procentowego i wyniosła na koniec 2001 roku 15,1%. Natomiast w 2002r. odnotowano w porównaniu do końca 2001r. spadek liczby bezrobotnych - o 397 osób (do 86.074 osób), przy jednoczesnym wzroście stopy bezrobocia - o 0,1 punktu procentowego - do 15,2%.

W ciągu 2002r. liczba bezrobotnych osiągnęła najwyższy poziom w końcu lutego br. - 90.773 osoby bezrobotne, po czym stopniowo zmniejszała się aż do końca maja br. (głównie ze względu na wzrost liczby ofert pracy sezonowej i subsydiowanej z Funduszu Pracy) - do 82.786 osób, by w II półroczu znowu sukcesywnie się zwiększać.

Ogółem w latach 1998-2002 liczba bezrobotnych zwiększyła się o 23.324 osoby, natomiast stopa bezrobocia wzrosła w tym okresie o 4,4 punktu procentowego.

W 2002r. obserwowano duży ruch bezrobotnych, gdyż zarejestrowano 70.799 nowych bezrobotnych, a z rejestrów bezrobotnych wyłączono 71.196 osób. Duży odsetek osób rejestrował się w urzędach pracy po raz kolejny (72,1%). Natomiast główną przyczyną odpływu z bezrobocia było podejmowanie pracy przez osoby bezrobotne (43,2% odpływów) oraz niepotwierdzenie gotowości do pracy (39,9% odpływów).

Bezrobotni zamieszkali na wsi stanowili 36,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Najwięcej z tej grupy zarejestrowanych było na terenie powiatu wysokomazowieckiego (67,4%), sejneńskiego (64,5%) i kolneńskiego (59,5%). W 2002r. zarejestrowano 21.937 nowych bezrobotnych zamieszkałych na wsi, a wyrejestrowano 22.435 osób. Liczba bezrobotnych mieszkańców wsi zmniejszyła się więc w 2002r. o 498 osób.

W 2002r. zmniejszył się odsetek bezrobotnych rejestrujących się z powodu zwolnień grupowych bądź likwidacji czy reorganizacji stanowisk pracy. Na koniec roku zarejestrowanych było 4.112 osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, co stanowiło 4,8% ogółu bezrobotnych.

W 2002r. wpłynęło od pracodawców 116 informacji o zamiarze zmniejszenia zatrudnienia z przyczyn zakładu pracy, którzy planowali zwolnienie łącznie 3.043 osób. Nie wszyscy zwolnieni pracownicy rejestrują się w urzędach pracy, gdyż część z nich znajduje inne zatrudnienie bądź nabywa uprawnienia emerytalne.

Bezrobocie w skali kraju dotyczy w większym zakresie kobiet niż mężczyzn, natomiast w woj. podlaskim w ostatnich latach można było zaobserwować znaczące zmniejszanie się odsetka kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych (z 52,4% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2000r. i 50,6% w końcu 2001r. do 49,1% ogółu bezrobotnych na koniec 2002r.). W końcu 2002 roku zarejestrowanych było 42.265 bezrobotnych kobiet. Jednakże wśród wybranych grup bezrobotnych nadal dominują kobiety. Dotyczy to zwłaszcza osób długo-trwale bezrobotnych, wśród których kobiety stanowiły 57,6%, a także bezrobotnych zwolnionych w ramach zwolnień grupowych (57,5% - to kobiety) oraz absolwentów (57,0% - to kobiety).

Prawo do zasiłku posiadało 11,2% zarejestrowanych kobiet i stanowiły one 38,7% ogółu bezrobotnych zasiłkobiorców.

Na koniec roku zarejestrowane były 2.044 osoby niepełnosprawne (2,4% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych), w tym 812 kobiet. W

2002r. pracę podjęło 865 osób niepełnosprawnych, w tym 365 kobiet. Systematycznie wzrasta liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych (w stosunku do 1999r. - wzrost o 938 osób, tj. o ok. 85%), jak i procentowy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych (w stosunku do 1999r. - wzrost o 0,9 punktu procentowego).

Od kilku lat zmniejsza się procentowy udział bezrobotnych z prawem do zasiłku. Na koniec 2002r. bezrobotni ci stanowili 14,2% ogółu bezrobotnych (12.195 osób), a w końcu 2000r. - 18,5% (14.626 osób).

Bezrobotna młodzież (w wieku 15-24 lata) stanowiła 27,3% ogółu zarejestrowanych. W populacji tej kobiety stanowiły 48,2% (11.354), a mężczyźni - 51,8% (12.186).

Status absolwenta posiadało 4.315 osób (5,0% ogółu bezrobotnych). Najliczniejszą grupę stanowili absolwenci szkół policealnych i średnich zawodowych (40,2% ogółu absolwentów) oraz szkół wyższych (25,2% ogółu absolwentów). Procentowy udział absolwentów wśród ogółu bezrobotnych uległ w 2002r. zmniejszeniu (o 0,6 punktu procentowego), przy jednoczesnej zmianie struktury (wzrost udziału subpopulacji absolwentów szkół wyższych - o 5,0 punktu procentowego).

Wśród ogółu bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe (32,9%) oraz gimnazjalne i poniżej (31,6%). Najmniej było bezrobotnych posiadających wykształcenie wyższe (4,7%).

W końcu 2002r. najwięcej było zarejestrowanych bezrobotnych bez stażu pracy - 21.805 osób (25,3%) oraz ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat - 16.281 osób (18,9%). Najmniej osób posiadało 30 i więcej lat pracy - 672 (0,8%).

Niepokojącym zjawiskiem jest wzrost liczby długotrwale bezrobotnych (tj. pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy), którzy stanowili na koniec

2002r. 51,8% ogółu zarejestrowanych. Długotrwałe bezrobocie dotyczy głównie osób o najniższych kwalifikacjach oraz kobiet.

Wśród ogółu bezrobotnych dominowały osoby, które pracowały przed nabyciem statusu bezrobotnego (ok. 75% ogółu bezrobotnych), z czego prawie 70% - w sektorze prywatnym. Najbardziej liczna grupa bezrobotnych przed zarejestrowaniem się w urzędach pracy pracowała w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe (16.825 osób) oraz handel i naprawy (11.764 osoby).

Struktura bezrobotnych według zawodów odzwierciedla dokonujące się w ostatnich latach przemiany gospodarcze. Wśród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2002r., najliczniejsza była grupa robotników przemysłowych i rzemieślników (25.466 osób), techników i innego średniego personelu (10.706 osób) oraz pracowników usług osobistych i sprzedawców (10.218 osób). Grupa specjalistów o wysokich kwalifikacjach była najmniej liczna (4.133 osoby).

Do osób bezrobotnych nie są zaliczane osoby poszukujące pracy oraz uprawnione do zasiłku i świadczenia przedemerytalnego. Na koniec roku zarejestrowane były:

- 1.452 osoby poszukujące pracy,
- 7.614 osób uprawnionych do zasiłku przedemerytalnego,
- 4.116 osób uprawnionych do świadczenia przedemerytalnego.

W 2002 roku wzrosła liczba zgłoszonych przez pracodawców działających na obszarze woj. podlaskiego miejsc pracy. W całym roku do urzędów pracy zgłoszono 13.719 propozycji zatrudnienia (więcej niż w 2001r. o 1.000 ofert). Z sektora prywatnego wpłynęło 73,6% ofert pracy.

W ciągu całego roku pracę podjęło 30.772 bezrobotnych, w tym 3.489 osób - pracę subsydiowaną.

W 2002r. zwiększyła się liczba osób bezrobotnych objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu (z wyjątkiem liczby osób kierowanych na szkolenia i przekwalifikowania).

W 2002r. skierowano:

- do prac interwencyjnych - 1.634 osoby (więcej niż w 2001r. o 248 osób),
- do robót publicznych - 498 osób (więcej niż w 2001r. o 154 osoby),
- na szkolenia i przekwalifikowania - 1.402 osoby (mniej niż w 2001r. o 211 osób),
- na staż - 2.199 absolwentów (więcej niż w 2001r. o 1.519 osób).

2. INFORMACJA O STANIE I STRUKTURZE BEZROBOCIA

2.1. Zróżnicowanie terytorialne liczby bezrobotnych i stopy bezrobocia w woj. podlaskim.

Tabela 6. Rejestrowane bezrobocie w woj. podlaskim (stan w końcu kwartału)

Kwartały	Liczba bezrobotnych	wzrost / spadek (+/-)	Dynamika kwartał poprzedni = 100
IV kw. 2001r.	86.471	-	-
I kw. 2002r.	89.809	+3.338	103,9
II kw. 2002r.	83.334	- 6.475	92,8
III kw. 2002r.	83.737	+403	100,5
IV kw. 2002r.	86.074	+2.337	102,8

W skali 2002r. bezrobocie osiągnęło najwyższy poziom w I kwartale - w końcu lutego br. liczba bezrobotnych wyniosła 90.773 osoby. Począwszy od marca do końca maja, liczba bezrobotnych systematycznie malała. Od miesiąca czerwca br. rozpoczął się wzrost liczby bezrobotnych, która w październiku br. nieznacznie spadła i dalej utrzymał się aż do końca roku, osiągając w końcu roku poziom 86.074 osób.

Według stanu na koniec grudnia 2002r. najwięcej bezrobotnych zarejestrowano w PUP w Białymstoku (26.143 osoby; 30,4% ogółu bezrobotnych w województwie), PUP w Suwałkach (9.664 osoby; 11,2% ogółu bezrobotnych w województwie) oraz w PUP w Łomży (9.571 osób; 11,1% ogółu bezrobotnych w województwie).

Liczba bezrobotnych w woj. podlaskim wyniosła w końcu grudnia 2002r. – 86.074 osoby i zmniejszyła się o 397 osób (0,5%) w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Liczba bezrobotnych zwiększyła się w dwóch powiatowych urzędach pracy: w PUP w Suwałkach (+ 14,4%) i w PUP w Białymstoku (+ 4,5%). W pozostałych powiatowych urzędach pracy nastąpił spadek poziomu bezrobocia, z czego największy odnotowano w: PUP w Hajnówce (- 12,5%), PUP w Bielsku Podlaskim (- 11,0%) oraz w PUP w Mońkach (-10,8%).

Tabela 7. Liczba bezrobotnych w woj. podlaskim zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w 2002r.
(stan w końcu miesiąca)

Powiatowy Urząd Pracy	grudzień 2001r.	Miesiące 2002r.:											
		styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Augustów	6.091	6.264	6.222	6.189	5.975	5.628	5.658	5.483	5.509	5.558	5.553	5.610	5.720
Białystok	25.012	26.581	26.960	26.717	26.336	24.934	25.243	25.417	25.783	25.743	25.494	26.029	26.143
Bielsk Podl.	3.361	3.473	3.492	3.417	3.345	2.990	2.833	2.890	2.892	2.852	2.899	2.920	2.991
Grajewo	5.452	5.604	5.547	5.456	5.353	5.033	5.081	5.117	5.066	5.069	5.014	5.078	5.194
Hajnówka	3.309	3.373	3.396	3.394	3.199	2.958	2.873	2.894	2.884	2.883	2.863	2.822	2.897
Kolno	3.868	3.988	3.930	3.885	3.822	3.631	3.777	3.697	3.666	3.723	3.694	3.729	3.852
Łomża	10.007	10.399	10.193	9.927	9.637	9.080	8.925	8.886	8.984	8.968	8.977	9.112	9.571
Mońki	2.213	2.307	2.315	2.243	2.184	2.048	2.028	1.970	1.967	1.905	1.915	1.944	1.973
Sejny	2.552	2.593	2.570	2.543	2.488	2.402	2.534	2.506	2.545	2.533	2.505	2.498	2.512
Siemiatycze	2.082	2.209	2.220	2.225	2.131	1.908	1.862	1.869	1.816	1.782	1.805	1.867	1.966
Sokółka	6.913	7.081	7.069	7.013	6.848	6.532	6.684	6.679	6.610	6.578	6.485	6.542	6.620
Suwałki	8.451	9.174	9.391	9.427	9.319	8.916	8.967	8.946	9.017	9.230	9.248	9.381	9.664
Wysokie M.	3.537	3.700	3.704	3.618	3.467	3.265	3.325	3.484	3.422	3.361	3.241	3.286	3.369
Zambrów	3.623	3.786	3.764	3.755	3.670	3.461	3.544	3.566	3.561	3.552	3.446	3.412	3.602
Woj. podl.	86.471	90.532	90.773	89.809	87.774	82.786	83.334	83.404	83.722	83.737	83.139	84.230	86.074

Tabela 8. Stopa bezrobocia*) (do aktywnych zawodowo) na terenie poszczególnych powiatów woj. podlaskiego w 2002r.
(stan w końcu kwartału)

Powiaty	IV kwartał 2001r.	Kwartały 2002r.			
		I	II	III	IV
POLSKA	17,5	18,2	17,4	17,6	18,1
woj. podlaskie	15,1	15,6	14,7	14,8	15,2
Augustowski	20,2	20,4	19,1	18,8	19,3
Białostocki	15,7	16,3	15,5	15,9	16,2
Bielski	9,9	10,1	8,5	8,6	9,0
Grajewski	22,5	22,5	21,3	21,3	21,7
Hajnowski	11,9	12,2	10,5	10,6	10,6
Kolneński	17,7	17,8	17,4	17,2	17,7
Łomżyński	14,7	14,5	13,2	13,4	14,1
Moniecki	10,3	10,5	9,6	9,0	9,4
Sejneński	20,4	20,3	20,3	20,3	20,2
Siemiatycki	8,0	8,5	7,2	6,9	7,6
Sokólski	16,3	16,5	15,9	15,7	15,8
Suwalski	13,2	14,4	13,6	14,2	14,7
Wysokomazowiecki	10,7	10,9	10,2	10,3	10,3
Zambrowski	17,0	17,5	16,7	16,8	17,0
M. Białystok	13,4	14,3	13,7	13,9	14,1
M. Łomża	23,8	23,6	21,9	21,9	23,2
M. Suwałki	21,1	23,0	22,3	22,7	23,7

*) po korekcie stopy bezrobocia za IV kwartał 2001r. oraz I, II, III kwartały 2002r.

Według danych GUS, w 2002r. stopa bezrobocia w woj. podlaskim wzrosła o 0,1 punktu procentowego w stosunku do końca 2001r. i wyniosła 15,2%. Najwyższa stopa bezrobocia wystąpiła w mieście Suwałki (23,7%), w mieście Łomża (23,2%), na terenie działania PUP w Grajewie (21,7%) oraz PUP w Sejnach (20,2%). Stopę bezrobocia poniżej 10,0% odnotowano na terenie działania trzech powiatowych urzędów pracy: w Siemiatyczach (7,6%), w Bielsku Podlaskim (9,0%) oraz w Mońkach (9,4%).

2.2. Zmiany w poziomie bezrobocia (nowo zarejestrowani i wyrejestrowani).

Jednym z istotnych elementów diagnozy rynku pracy jest ocena płynności bezrobocia, a więc analiza napływu do bezrobocia (nowo zarejestrowani) i odpływu z bezrobocia (wyrejestrowani). Napływ do bezrobocia przedstawia liczbę bezrobotnych, którzy w danym okresie sprawozdawczym (np. miesiącu, roku) zostali zarejestrowani w urzędach pracy. Natomiast odpływ z bezrobocia określa liczbę osób, które w danym okresie sprawozdawczym zostały z różnych powodów wyłączone z ewidencji bezrobotnych (np. z powodu podjęcia pracy, nauki, dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego, nabycia praw emerytalnych i innych przyczyn). Gdy w pewnym okresie czasu napływ osób do bezrobocia przewyższa odpływ, wówczas mamy do czynienia z przyrostem bezrobocia, gdy sytuacja jest odwrotna - ze zmniejszaniem się bezrobocia.

W 2002r. w powiatowych urzędach pracy woj. podlaskiego zarejestrowało się 70.799 nowych osób bezrobotnych, natomiast z ewidencji bezrobotnych zostało wykreślonych 71.196 osób. Poziom bezrobocia w 2002r. uległ więc zmniejszeniu o 397 osób.

Tabela 9. Bezrobotni zarejestrowani w poszczególnych miesiącach 2002 roku. (w okresie sprawozdawczym)

Miesiące 2002r.	Wyszczególnienie					
	Bezrobotni zarejestrowani w okresie sprawozd.	w tym:				
		po raz pierwszy	po raz kolejny (od 1990r.)	z tego:		
				po pracach interwen- cyjnych	po robotach publicznych	po szkole- niu
styczeń	8.181	1.818	6.363	86	30	62
luty	4.751	1.221	3.530	11	5	81
marzec	4.357	1.170	3.187	5	9	156
kwiecień	4.461	1.049	3.412	29	13	62
maj	3.655	781	2.874	7	3	140
czerwiec	6.765	2.148	4.617	26	5	232
lipiec	7.048	2.471	4.577	38	23	78
sierpień	5.854	2.047	3.807	44	24	60
wrzesień	6.677	2.423	4.254	57	35	46
październik	6.604	2.034	4.570	69	27	103
listopad	5.887	1.456	4.431	60	55	181
grudzień	6.559	1.127	5.432	74	44	253
2002r.	70.799	19.745	51.054	506	273	1.454

Spśród 70.799 nowo zarejestrowanych bezrobotnych:

- po raz pierwszy do urzędów pracy zgłosiło się 19.745 osób (27,9% ogółu nowo zarejestrowanych), w tym 11.855 absolwentów,
- po raz kolejny (licząc od 1990r.) do PUP zgłosiły się 51.054 osoby (72,1%).

Po zakończeniu prac interwencyjnych do rejestrów urzędów pracy powróciło 506 osób, po zakończeniu robót publicznych – 273 osoby, a po szkoleniach – 1.454 osoby.

Wśród nowo rejestrujących się w 2002r. bezrobotnych, bez prawa do zasiłku były 49.722 osoby, tj. 70,2% ogółu nowo rejestrujących się (w 2001r. odpowiednio: 46.454 osoby - 66,4%).

Tabela. 10. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w 2002r. (w okresie sprawozdawczym)

Powiatowy Urząd Pracy	Nowo zarejestrowani bezrobotni "napływ" wg miesięcy:												2002r.
	styczeń	lutym	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień	
Augustów	452	255	261	206	223	483	370	306	455	435	357	383	4.186
Białystok	2.937	1.852	1.703	1.719	1.382	2.361	2.546	2.178	2.324	2.419	2.087	2.069	25.577
Bielsk Podlaski	278	171	184	197	54	147	334	244	203	267	190	233	2.502
Grajewo	382	206	173	227	154	336	350	243	315	300	308	315	3.309
Hajnówka	305	203	284	162	150	181	247	245	283	266	217	295	2.838
Kolno	294	135	136	142	149	272	272	209	283	262	229	245	2.628
Łomża	765	404	356	427	337	621	639	623	627	637	587	871	6.894
Mońki	167	105	94	93	83	126	110	101	101	156	127	111	1.374
Sejny	134	99	54	88	66	225	150	114	143	163	140	128	1.504
Siemiatycze	211	118	99	85	76	150	168	144	130	164	153	197	1.695
Sokółka	446	257	205	288	246	515	485	379	415	418	415	445	4.514
Suwałki	1.166	614	540	554	487	728	805	681	890	681	636	746	8.528
Wysokie Maz.	299	146	124	119	124	288	249	175	209	217	238	199	2.387
Zambrów	345	186	144	154	124	332	323	212	299	219	203	322	2.863
Woj. podlaskie	8.181	4.751	4.357	4.461	3.655	6.765	7.048	5.854	6.677	6.604	5.887	6.559	70.799

Tabela 11. Bezrobotni wyrejestrowani w woj. podlaskim w 2002r. (w okresie sprawozdawczym)

Miesiące 2002r.	Osoby wyłączone z ewidencji w okresie sprawoz- dawczym	z powodu:											
		podjęcia pracy ogółem	z tego pracy:			w tym:					niepo- twierdze- nia gotowości do pracy	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	nabycia uprawnień do świadc- zenia przedeme- rytalnego
			niesub- sydio- wanej	w tym sezo- nowej	subs- ydiowa- nej	skierowani do:		z tytułu udzielonej pożyczki:					
						prac inter- wencyj- nych	robót publicz- nych	na podjęcie dział. gosp. lub rolniczej	na utworze- nie dodatk. miejsca pracy				
styczeń	4.120	1.559	1.458	176	101	53	28	3	1	1.715	367	28	
luty	4.510	1.795	1.534	193	261	192	13	7	-	1.872	387	14	
marzec	5.321	2.260	1.963	231	297	197	22	12	1	2.124	387	8	
kwiecień	6.496	2.916	2.586	468	330	237	29	8	5	2.489	577	13	
maj	8.643	5.172	4.894	1.245	278	124	109	12	2	2.629	475	4	
czerwiec	6.217	2.589	2.329	516	260	147	43	8	2	2.662	587	7	
lipiec	6.978	2.713	2.217	400	496	94	60	11	4	3.026	473	4	
sierpień	5.536	2.229	1.958	251	271	42	43	3	2	2.325	421	13	
wrzesień	6.662	2.837	2.587	350	250	80	19	9	4	2.734	449	10	
październik	7.202	3.160	2.731	477	429	241	59	4	3	2.663	403	9	
listopad	4.796	2.026	1.692	202	334	174	34	9	2	1.738	284	6	
grudzień	4.715	1.516	1.334	123	182	53	39	15	1	2.437	270	6	
2002r.	71.196	30.772	27.283	4.632	3.489	1.634	498	101	27	28.414	5.080	122	

Tabela. 12. Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w 2002r. (w okresie sprawozdawczym)

Powiatowy Urząd Pracy	Wyrejestrowani bezrobotni "odpływ" wg miesięcy:												2002r.
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień	
Augustów	279	297	294	420	570	453	545	280	406	440	300	273	4.557
Białystok	1.368	1.473	1.946	2.100	2.784	2.052	2.372	1.812	2.364	2.668	1.552	1.955	24.446
Bielsk Podlaski	166	152	259	269	409	304	277	242	243	220	169	162	2.872
Grajewo	230	263	264	330	474	288	314	294	312	355	244	199	3.567
Hajnówka	241	180	286	357	391	266	226	255	284	286	258	220	3.250
Kolno	174	193	181	205	340	126	352	240	226	291	194	122	2.644
Łomża	373	610	622	717	894	776	678	525	643	628	452	412	7.330
Mońki	73	97	166	152	219	146	168	104	163	146	98	82	1.614
Sejny	93	122	81	143	152	93	178	75	155	191	147	114	1.544
Siemiatycze	84	107	94	179	299	196	161	197	164	141	91	98	1.811
Sokółka	278	269	261	453	562	363	490	448	447	511	358	367	4.807
Suwalki	443	397	504	662	890	677	826	610	677	663	503	463	7.315
Wysokie Maz.	136	142	210	270	326	228	90	237	270	337	193	116	2.555
Zambrów	182	208	153	239	333	249	301	217	308	325	237	132	2.884
Woj. podlaskie	4.120	4.510	5.321	6.496	8.643	6.217	6.978	5.536	6.662	7.202	4.796	4.715	71.196

W 2002r. z rejestrów bezrobotnych wykreślono 71.196 osób. Główną przyczyną odpływu z bezrobocia było podejmowanie pracy przez osoby bezrobotne. Z tego powodu wyłączono 30.772 osoby (43,2% „odpływów”), z czego w ramach podjęcia pracy niesubsydiowanej wyłączono 27.283 osoby (88,7% podejmujących pracę), a pracy subsydiowanej – 3.489 osób (11,3% podejmujących pracę). Drugą najczęściej wskazywaną przyczyną wyłączeń było niepotwierdzenie przez bezrobotnych gotowości do pracy – z tego tytułu wyłączono w 2002r. 28.414 osób (co stanowiło 39,9% „odpływów”).

Warto podkreślić, że poza wymienionymi powyżej przyczynami wyłączeń z ewidencji w 2002r. – 5.080 osób dobrowolnie zrezygnowało ze statusu bezrobotnego (7,1% „odpływów”).

Tabela 13. Nowo zarejestrowani i wyrejestrowani bezrobotni ("przyplwy" i "odplwy") w 2002r. (w okresie sprawozdawczym)

Miesiące 2002r.	"Przyplwy"	"Odplwy"	Wzrost/spadek poziomu bezrobocia (+/-)
styczeń	8.181	4.120	+4.061
luty	4.751	4.510	+241
marzec	4.357	5.321	- 964
I kwartał	17.289	13.951	+3.338
kwiecień	4.461	6.496	- 2.035
maj	3.655	8.643	- 4.988
czerwiec	6.765	6.217	+548
II kwartał	14.881	21.356	- 6.475
lipiec	7.048	6.978	+70
sierpień	5.854	5.536	+318
wrzesień	6.677	6.662	+15
III kwartał	19.579	19.176	+403
październik	6.604	7.202	- 598
listopad	5.887	4.796	+1.091
grudzień	6.559	4.715	+1.844
IV kwartał	19.050	16.713	+2.337
2002 rok	70.799	71.196	- 397

Największy przyrost bezrobocia odnotowano w I kwartale 2002r., w okresie tym poziom bezrobocia zwiększył się o 3.338 osób. Przyczyn tak znacznego przyrostu bezrobocia można dopatrywać się m.in. w spadku liczby ofert pracy, a co za tym idzie, spadku liczby osób podejmujących pracę. Znaczny przyrost bezrobocia miał miejsce także w IV kwartale 2002r., kiedy to poziom bezrobocia wzrósł o 2.337 osób. W III kwartale br. odnotowano niewielki wzrost bezrobocia - o 403 osoby. Natomiast w II kwartale 2002r. liczba bezrobotnych uległa znacznemu zmniejszeniu. Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych (odpływ z bezrobocia) znacznie przewyższała liczbę osób nowo zarejestrowanych (napływ do bezrobocia), w związku z czym poziom bezrobocia w omawianym okresie zmniejszył się o 6.475 osób.

W woj. podlaskim w 2002r. liczba wyrejestrowanych bezrobotnych wykazywała tendencję rosnącą w miesiącach wiosennych, letnich oraz wczesno-jesiennych, podczas których wzrastała liczba wykonywanych prac sezonowych (m.in. w budownictwie, rolnictwie, handlu). Również liczba ofert pracy w omawianym okresie była wyższa niż w miesiącach jesiennych i zimowych, podczas których rejestruje się najwięcej bezrobotnych.

Tabela 14. Zmiany w poziomie bezrobocia w poszczególnych powiatowych urzędach pracy w 2002r. (w okresie sprawozdawczym)

Powiatowy Urząd Pracy	"Przyplwy"	"Odplwy"	Wzrost/spadek poziomu bezrobocia (+/-)
Augustów	4.186	4.557	- 371
Białystok	25.577	24.446	+1.131
Bielsk Podlaski	2.502	2.872	- 370
Grajewo	3.309	3.567	- 258
Hajnówka	2.838	3.250	- 412
Kolno	2.628	2.644	- 16
Łomża	6.894	7.330	- 436
Mońki	1.374	1.614	- 240
Sejny	1.504	1.544	- 40
Siemiatycze	1.695	1.811	- 116
Sokółka	4.514	4.807	- 293
Suwałki	8.528	7.315	+1.213
Wysokie Maz.	2.387	2.555	- 168
Zambrów	2.863	2.884	- 21
Woj. podlaskie	70.799	71.196	- 397

W 2002r. poziom bezrobocia zmniejszył się w 12 powiatowych urzędach pracy, najbardziej zaś w: PUP w Łomży (-436 osób), PUP w Hajnówce (-412 osób) i PUP w Augustowie (-371 osób). Wzrost bezrobocia odnotowano natomiast w: PUP w Suwałkach (+1.213 osób) oraz w PUP w Białymstoku (+1.131 osób).

Tabela 15. "Napływ" i "odpływ" bezrobotnych według miejsca zamieszkania w 2002r. (w okresie sprawozdawczym)

Okresy	Nowo zarejestrowani bezrobotni "napływ"	Bezrobotni wyrejestrowani "odpływ"	w tym	Wskaźnik * płynności rynku pracy
			podjęcia pracy	
Ogółem	70.799	71.196	30.772	43,5
Miasta, w tym:	48.862	48.761	21.500	44,0
I półrocze	22.361	23.912	11.236	50,2
II półrocze	26.501	24.849	10.264	38,7
Wieś, w tym:	21.937	22.435	9.272	42,3
I półrocze	9.809	11.395	5.055	51,5
II półrocze	12.128	11.040	4.217	34,8

* wskaźnik płynności – stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych w okresie sprawozdawczym z tytułu podjęcia pracy do liczby bezrobotnych zarejestrowanych w tym samym czasie.

W 2002r. wskaźnik płynności rynku pracy ukształtowany pod wpływem wzrostu liczby bezrobotnych podejmujących pracę, przy jednoczesnym nieznacznym zwiększeniu napływu bezrobotnych, wyniósł ogółem 43,5%, tj. w odniesieniu do wielkości tego wskaźnika w 2001r. wzrósł o 5,6 punktu procentowego.

3. ZMIANY W STRUKTURZE BEZROBOCIA

3.1. Bezrobocie wśród mieszkańców wsi.

W woj. podlaskim bezrobocie dotyczy w większym zakresie mieszkańców miast niż wsi (w miastach rejestruje się prawie dwukrotnie więcej bezrobotnych niż na wsi). Nie oznacza to jednak, że bezrobotni zamieszkali na wsi znajdują się w korzystniejszej sytuacji, bowiem miasta z rozległym rynkiem pracy i dużą liczbą podmiotów gospodarczych stwarzają mieszkańcom znacznie większe szanse na znalezienie pracy niż ma to miejsce w szeroko rozumianym środowi-

sku wiejskim. Polska wieś ubożeje, a możliwość utrzymania się z gospodarstwa rolnego maleje z roku na rok. Obszary wiejskie w większości charakteryzuje rozdrobnienie struktury obszarowej, niedostateczne wyposażenie gospodarstw rolnych w sprzęt zmechanizowany, nadmiar ludzi do pracy, niski poziom produkcji, mała opłacalność i bardzo zły stan infrastruktury technicznej. Na wsiach istniało i nadal istnieje najwyższe bezrobocie ukryte, będące efektem nadmiaru "rąk do pracy" w gospodarstwach indywidualnych. Oznacza ono zbędnych w procesie produkcji rolnej członków rodzinnych gospodarstw rolnych.

Poważnym problemem ludności wiejskiej, w znacznym stopniu utrudniającym znalezienie pracy, jest bardzo niski poziom wykształcenia, który jest istotnym wyznacznikiem pozycji na rynku pracy.

Tabela 16. Rejestrowane bezrobocie na wsi w 2002r. (stan w końcu kwartału)

Kwartaly	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi		wzrost / spadek liczby ogółem w porównaniu do poprzedniego kwartału (+/-)
	ogółem	w tym kobiety	
IV kwartał 2001r.	31.549	14.678	-
I kwartał 2002r.	32.414	14.757	+ 865
II kwartał 2002r.	29.963	13.552	-2.451
III kwartał 2002r.	30.328	13.959	+ 365
IV kwartał 2002r.	31.051	13.918	+ 723

Na koniec IV kwartału 2001r. zarejestrowanych było w woj. podlaskim ogółem 31.549 bezrobotnych zamieszkałych na wsi. W I kw. 2002r. liczba ta zwiększyła się o + 865 osób -do 32.414. W II kwartale br. nastąpił spadek zarejestrowanych bezrobotnych w tej grupie o 2.451 osób – do 29.963 osób bezrobotnych. W III kwartale br. nastąpił wzrost w stosunku do końca II kwartału o 365 osób. Na koniec IV kwartału 2002r. zarejestrowanych było 31.051 bezro-

botnych zamieszkałych na wsi, czyli o 723 osoby więcej niż na koniec III kwartału i o 498 osób mniej niż na koniec IV kwartału 2001r.

Liczebność bezrobotnych zamieszkałych na wsi wykazuje tendencję spadkową w okresie wiosenno-letnim, co spowodowane jest sezonowym wykonywaniem prac polowych oraz świadczeniem usług na rzecz rolnictwa, budownictwa, handlu, turystyki, itp. Powroty mieszkańców wsi do rejestru bezrobotnych następują zaś w miesiącach jesiennych i zimowych.

Tabela 17. Bezrobotni zamieszkali na wsi według powiatowych urzędów pracy w 2002r. (stan w końcu roku)

Powiatowy Urząd Pracy	Liczba bezrobotnych		% udział mieszkań- ców wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych
	ogółem	w tym zamieszkałych na wsi	
Augustów	5.720	2.107	36,8
Białystok	26.143	5.439	20,8
Bielsk Podlaski	2.991	1.081	36,1
Grajewo	5.194	1.795	34,6
Hajnówka	2.897	1.251	43,2
Kolno	3.852	2.291	59,5
Łomża	9.571	3.373	35,2
Mońki	1.973	946	47,9
Sejny	2.512	1.621	64,5
Siemiatycze	1.966	1.039	52,8
Sokółka	6.620	3.505	52,9
Suwałki	9.664	2.900	30,0
Wysokie Maz.	3.369	2.270	67,4
Zambrów	3.602	1.433	39,8
Woj. podlaskie	86.074	31.051	36,1

Największy procentowy udział osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych w poszczególnych powia-

towych urzędach pracy odnotowano na koniec 2002r. w PUP: w Wysokiem Mazowieckiem (67,4%), w Sejnach (64,5%), w Kolnie (59,5%) oraz w Sokółce (52,9%) i w Siemiatyczach (52,8%).

W całym woj. podlaskim bezrobotni zamieszkałi na wsi stanowili 36,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Tabela 18. "Przyplwy" i "odplwy" bezrobotnych zamieszkałych na wsi w 2002r. w poszczególnych powiatowych urzędach pracy.
(w okresie sprawozdawczym)

Powiatowy Urząd Pracy	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi		Wzrost/spadek poziomu bezrobocia na wsi (+/-)
	nowo zarejestrowanych	wyrejestrowanych	
Augustów	1.365	1.503	-138
Białystok	4.414	4.270	+144
Bielsk Podlaski	754	831	-77
Grajewo	1.052	1.101	-49
Hajnówka	1.111	1.328	-217
Kolno	1.461	1.428	+33
Lomża	2.109	2.278	-169
Mońki	647	741	-94
Sejny	931	944	-13
Siemiatycze	804	838	-34
Sokółka	2.268	2.420	-152
Suwalki	2.408	2.067	+341
Wysokie Maz.	1.556	1.598	-42
Zambrów	1.057	1.088	-31
Woj. podlaskie	21.937	22.435	-498

W 2002r. w powiatowych urzędach pracy woj. podlaskiego zarejestrowano 21.937 nowych bezrobotnych zamieszkałych na wsi, natomiast z ewidencji bezrobotnych wyłączono 22.435 osób. Poziom bezrobocia w 2002r. wśród bez-

robotnych zamieszkałych na wsi w woj. podlaskim zmniejszył się więc o 498 osób.

Przyrost bezrobocia wśród mieszkańców wsi miał miejsce w 3 powiatowych urzędach pracy: w PUP w Suwałkach (+341 osób), w PUP w Białymstoku (+144 osoby) oraz w PUP w Kolnie (+33 osoby). W pozostałych odnotowano spadek liczby bezrobotnych mieszkańców wsi, z czego największy w PUP: w Hajnówce (-217 osób), Łomży (-169 osób) oraz w Sokółce (-152 osoby).

Tabela 19. "Napływ" osób zamieszkałych na wsi do bezrobocia w 2002r.
(w okresie sprawozdawczym)

Kwartały 2002r.		Bezrobotni nowo zarejestrowani					
		ogółem	z tego:				
			po raz pierwszy	po raz kolejny (od 1990r.)	w tym:		
o - ogółem w - wieś	po pracach interwen- cyjnych	po robotach publicznych			po szkoleniu		
I kw.	o	17.289	4.209	13.080	102	44	299
	w	5.208	1.457	3.751	24	9	121
II kw.	o	14.881	3.978	10.903	62	21	434
	w	4.601	1.361	3.240	21	2	79
III kw.	o	19.579	6.941	12.638	139	82	184
	w	6.113	2.553	3.560	52	19	31
IV kw.	o	19.050	4.617	14.433	203	126	537
	w	6.015	1.704	4.311	67	59	194
2002 rok	o	70.799	19.745	51.054	506	273	1.454
	w	21.937	7.075	14.862	164	89	425

Spośród 21.937 nowo zarejestrowanych bezrobotnych zamieszkałych na wsi:

- po raz pierwszy do urzędów pracy zgłosiło się 7.075 osób (32,3% ogółu nowo zarejestrowanych zamieszkałych na wsi),
- po raz kolejny (licząc od 1990r.) do powiatowych urzędów pracy zgłosiły się 14.862 osoby (67,7%).

Po zakończeniu prac interwencyjnych do rejestrów urzędów pracy wróciły 164 osoby, po zakończeniu robót publicznych – 89 osób, a po szkoleniach – 425 osób.

Tabela 20. "Odplyw" osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi.
(w okresie sprawozdawczym)

Wyszczególnienie	2002r.				
	ogółem	kwartały			
		I	II	III	IV
Wyrejestrowani bezrobotni "odplyw"	22.435	4.343	7.052	5.748	5.292
w tym z przyczyn:					
▪ podjęcia pracy	9.272	1.593	3.462	2.260	1.957
z tego:					
• niesubsydiowanej	8.142	1.411	3.189	1.910	1.632
- w tym pracy sezonowej	1.774	211	897	368	298
• subsydiowanej	1.130	182	273	350	325
w tym:					
- prac interwencyjnych	536	138	172	61	165
- robót publicznych	183	7	69	47	60
- z tytułu udzielonej pożyczki na podjęcie dział. gosp. lub rolniczej	20	7	4	6	3
▪ rozpoczęcia szkolenia lub stażu	1.129	177	115	343	494
▪ niepotwierdzenia gotowości do pracy	8.738	1.835	2.513	2.306	2.084
▪ dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	2.170	477	715	544	434
▪ nabycia uprawnień do zasiłku lub świadczenia przedemerytalnego	32	10	8	11	3

W 2002r. z rejestrów bezrobotnych wykreślono 22.435 osób zamieszkałych na wsi. Najczęstszą przyczyną odpływu z bezrobocia było podejmowanie pracy przez osoby bezrobotne. W 2002r. pracę podjęło 9.272 bezrobotnych mieszkańców wsi (41,3% „odpływów”). W porównaniu do roku poprzedniego nastąpił wzrost liczby osób podejmujących pracę o 1.346 osób (w 2001r. pracę

podjęło 7.926 osób – 40,7% „odpływów”). Pracę niesubsydiowaną podjęły w 2002r. 8.142 osoby (87,8% podejmujących pracę), w tym pracę sezonową 1.774 osoby. Z powodu podjęcia pracy subsydiowanej wyłączone z rejestrów 1.130 osób (12,2% podejmujących pracę), w tym z powodu zatrudnienia przy pracach interwencyjnych – 536 osób, zatrudnienia przy robotach publicznych – 183 osoby, otrzymania pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej – 20 osób.

W 2002r. wskaźnik płynności rynku pracy ukształtowany pod wpływem wzrostu liczby bezrobotnych mieszkańców wsi podejmujących pracę wyniósł 42,3% i w odniesieniu do wielkości tego wskaźnika w 2001r. wzrósł o 5,4 punktu procentowego.

Inną istotną przyczyną wyłączeń bezrobotnych mieszkańców wsi z ewidencji urzędów pracy było niepotwierdzenie gotowości do pracy – z tego tytułu wyłączone w 2002r. 8.738 osób (co stanowiło 38,9% „odpływów”).

Poza wskazanymi powyżej przyczynami wyłączeń z ewidencji w 2002r. – 2.170 osób dobrowolnie zrezygnowało ze statusu bezrobotnego (9,7% „odpływów”), natomiast 1.129 osób wyłączone z ewidencji z powodu rozpoczęcia szkolenia lub stażu (5,0% „odpływów”).

Tabela 21. Bezrobotni zamieszkali na wsi według wieku w 2002r.
(stan w końcu roku)

Grupy wiekowe	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi		
	ogółem	% do ogółu	w tym kobiety
Ogółem	31.051	100,0	13.918
Wiek w latach			
15 – 17	6	0,02	4
18 – 24	11.214	36,1	5.174
25 – 34	8.615	27,7	4.266
35 – 44	5.850	18,8	2.641
45 – 54	4.489	14,5	1.715
55 – 59	694	2,2	118
60 i więcej	183	0,6	X

Bezrobocie na wsi (podobnie, jak i w mieście) dotyczy w znacznej mierze ludzi młodych. W końcu 2002r. najliczniejszą grupę stanowiły osoby młode w wieku 18 - 24 lata. Zarejestrowanych było ogółem 11.214 osób w omawianej grupie wiekowej - 36,1% bezrobotnych mieszkańców wsi (dla ogółu bezrobotnych odsetek ten wyniósł 27,3%). Drugą pod względem liczebności grupę stanowili bezrobotni w wieku 25 - 34 lata (8.615 osób, czyli 27,7%). Najmniej liczna grupa wśród bezrobotnych to młodociani w wieku 15 - 17 lat (6 osób).

Tabela 22. Bezrobotni zamieszkali na wsi według poziomu wykształcenia w 2002r. (stan w końcu roku)

Wykształcenie	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi		
	ogółem	% do ogółu	w tym kobiety
Ogółem	31.051	100,0	13.918
Wyższe	766	2,5	480
Policealne i średnie zawodowe	6.349	20,4	3.826
Średnie ogólnokształcące	1.469	4,7	1.082
Zasadnicze zawodowe	11.190	36,1	4.477
Gimnazjalne i poniżej	11.277	36,3	4.053

W końcu 2002r. wśród bezrobotnych mieszkańców wsi najwięcej osób posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej (11.277 osób - 36,3%), zasadnicze zawodowe (11.190 osób - 36,0%) oraz policealne i średnie zawodowe (6.349 osób - 20,4%). Najmniej bezrobotnych legitymowało się dyplomami wyższych uczelni (766 osób).

Na tle ogółu bezrobotnych mieszkańcy wsi są gorzej wykształceni; niższe poziomy bezrobocia reprezentuje 72,4% spośród nich (dla ogółu bezrobotnych wskaźnik ten wynosi 64,5%). Z kolei studia wyższe ukończyło 2,5% tej populacji (dla ogółu bezrobotnych wskaźnik ten wyniósł 4,7%).

Tabela 23. Bezrobotni mieszkańcy wsi według stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w 2002r. (stan w końcu roku)

Staż pracy w latach	Liczba bezrobotnych	Czas pozostawania bez pracy w miesiącach:					
		do 1	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	pow. 24
do 1 roku	5.867	222	368	474	661	1.079	3.063
1 - 5	6.247	485	763	755	1.078	1.202	1.964
5 - 10	3.257	301	381	382	552	584	1.057
10 - 20	3.421	232	343	363	477	708	1.298
20 - 30	1.697	135	177	204	313	361	507
30 i więcej	130	23	16	8	30	28	25
bez stażu	10.432	542	1.347	1.628	1.502	1.971	3.442
Ogółem	31.051	1.940	3.395	3.814	4.613	5.933	11.356

W woj. podlaskim w końcu 2002r. spośród zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców wsi najliczniejszą populację stanowiły osoby bez stażu pracy (10.432 osoby - 33,6% bezrobotnych mieszkańców wsi), a także osoby posiadające staż pracy od 1 do 5 lat pracy (6.247 osób - 20,1%) oraz do 1 roku (5.867 osób - 18,9%). Najmniej liczną populację stanowili bezrobotni z 30-letnim i więcej stażem pracy (130 osób - 0,4%).

Wśród bezrobotnych mieszkańców wsi dominowały osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy – 11.356 osób (36,6% ogółu bezrobotnych). Wśród tej grupy bezrobotnych najwięcej było osób nie posiadających stażu pracy (3.442 osoby) oraz osób ze stażem pracy do 1 roku (3.063 osoby).

Drugą grupą pod względem wielkości omawianego zjawiska byli bezrobotni mieszkańcy wsi pozostający bez pracy w okresie 12-24 miesięcy – 5.933 osoby (19,1% ogółu bezrobotnych). W tej populacji bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowiły osoby bez stażu pracy (1.971 osób).

Szczególnie niepokojącym zjawiskiem jest zwiększanie się liczby długotrwale bezrobotnych (powyżej 12 miesięcy). Stanowili oni na koniec 2002r. 55,7% bezrobotnych mieszkańców wsi (dla ogółu zarejestrowanych bezrobotnych odsetek ten wyniósł 51,8%).

Tabela 24. Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi z prawem do zasiłku w woj. podlaskim w 2002r. (stan w końcu kwartału)

Kwartały	Bezrobotni zamieszkałi na wsi	w tym z prawem do zasiłku	% do ogółu
I kwartał 2002r.	32.414	5.063	15,6
II kwartał 2002r.	29.963	4.259	14,2
III kwartał 2002r.	30.328	3.942	13,0
IV kwartał 2002r.	31.051	3.973	12,8

Na koniec 2002r. spośród zarejestrowanych 31.051 bezrobotnych zamieszkałych na wsi, prawo do zasiłku posiadały 3.973 osoby (12,8%). W porównaniu do stanu z końca 2001r. procent bezrobotnych mieszkańców wsi uprawnionych do zasiłku zmniejszył się - o 3,0 punktu procentowego.

Tabela 25. Bezrobotni z prawem do zasiłku zamieszkałi na wsi wg powiatowych urzędów pracy w 2002r. (stan w końcu roku)

Powiatowy Urząd Pracy	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi		% zasiłkobiorców do ogółem
	ogółem	w tym z prawem do zasiłku	
Augustów	2.107	292	13,9
Białystok	5.439	561	10,3
Bielsk Podlaski	1.081	115	10,6
Grajewo	1.795	244	13,6
Hajnówka	1.251	171	13,7
Kolno	2.291	335	14,6
Łomża	3.373	660	19,6
Mońki	946	103	10,9
Sejny	1.621	204	12,6
Siemiatycze	1.039	121	11,6
Sokółka	3.505	295	8,4
Suwałki	2.900	604	20,8
Wysokie Maz.	2.270	155	6,8
Zambrów	1.433	113	7,9
Woj. podlaskie	31.051	3.973	12,8

Na koniec 2002r. największą liczbę zasiłkobiorców zamieszkałych na wsi odnotowano w PUP: w Łomży (660 osób), Suwałkach (604 osoby) oraz w Białymstoku (561 osób). Najmniej zarejestrowanych było takich osób w PUP: w Mońkach (103 osoby), Zambrowie (113 osób) oraz w PUP w Bielsku Podlaskim (115 osób). Natomiast największy odsetek osób uprawionych do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych mieszkańców wsi odnotowano w PUP w: Suwałkach (20,8%), Łomży (19,6%) i Kolnie (14,6%), a najniższy w PUP w: Wysokiem Mazowieckiem (6,8%), Zambrowie (7,9%) i Sokółce (8,4%).

3.2. Bezrobocie kobiet.

Kobiety bezrobotne stanowią grupę społeczną, która jest szczególnie zagrożona na rynku pracy. Bezrobocie kobiet jest spowodowane między innymi ogólną trudną sytuacją gospodarczą i wzrostem masowego bezrobocia, brakiem wolnych miejsc pracy (upadek gałęzi przemysłu, zatrudniających przede wszystkim kobiety - zakłady włókiennicze, odzieżowe, przetwórstwa rolno-spożywczego, handlowe), jak też niechętnym nastawieniem pracodawców do zatrudniania kobiet. Kobiety przegrywają z mężczyznami na rynku pracy mimo, że są lepiej wykształcone. Bez względu na poziom wykształcenia pracodawcy chętniej zatrudniają mężczyzn, a częściej zwalniają kobiety. Ta ogólna tendencja, dominująca na przestrzeni ostatnich lat, w całym kraju, uległa w naszym województwie pewnym zmianom. W 2002r. można było zaobserwować niewielkie, ale systematyczne zmniejszanie się odsetka kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych w woj. podlaskim.

Na koniec 2002r. na zarejestrowanych 86.074 bezrobotnych liczba kobiet wynosiła 42.265, czyli 49,1% ogółu (w porównaniu do końca 2001r. odsetek ten zmniejszył się o 1,5 punktu procentowego). Prawo do zasiłku posiadało 4.716 bezrobotnych kobiet (tj. 11,2% ogółu zarejestrowanych kobiet). Wśród bezrobotnych kobiet:

- 30.966 – to osoby poprzednio pracujące, w tym:

- 2.363 kobiety zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy (tj. 57,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych zwolnionych w ramach zwolnień grupowych),
- 11.299 – to kobiety dotychczas nie pracujące, w tym:
 - 2.461 absolwentek (tj. 57,0% ogółu zarejestrowanych absolwentów), z tego ze szkół: wyższych – 691 (28,1% ogółu zarejestrowanych absolwentek), policealnych i średnich zawodowych – 999 (40,6%), liceów ogólnokształcących – 406 (16,5%), zasadniczych zawodowych – 348 (14,1%) i pozostałych – 17 (0,7%).

Tabela 26. Bezrobotne kobiety w roku 2002. (stan w końcu miesiąca)

Miesiąc 2002r.	Bezrobotni ogółem	Liczba zarejestrowanych kobiet:	
		w liczbach bezwzględnych	% udział w liczbie bezrobotnych ogółem
I kwartał			
styczeń	90.532	44.972	49,7
luty	90.773	44.821	49,4
marzec	89.809	44.334	49,4
II kwartał			
kwiecień	87.774	43.701	49,8
maj	82.786	40.898	49,4
czerwiec	83.334	41.632	50,0
III kwartał			
lipiec	83.404	42.060	50,4
sierpień	83.722	42.390	50,6
wrzesień	83.737	42.296	50,5
IV kwartał			
październik	83.139	41.873	50,4
listopad	84.230	41.888	49,7
grudzień	86.074	42.265	49,1

Na koniec IV kw. 2002r. liczba bezrobotnych kobiet wynosiła 42.265 i była niższa od stanu z końca III kw. 2002r. o 31 osób, w porównaniu do końca II kw. liczba bezrobotnych kobiet zwiększyła się o 633 osoby, natomiast w stosun-

ku do końca I kw. zmniejszyła się o 2.069 osób. W porównaniu do stanu z końca 2001r. liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 1.467.

W 2002r. zarejestrowało się w urzędach pracy woj. podlaskiego 30.426 kobiet (tj. 43,0% ogółu nowo rejestrujących się bezrobotnych), w tym po zwolnieniach grupowych – 1.238 (tj. 4,1% nowo rejestrujących się kobiet).

Natomiast w 2002r. wyłączono z rejestrów bezrobotnych 31.893 bezrobotne kobiety (44,8% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych). Z tytułu podjęcia pracy wyrejestrowano 14.244 kobiety (czyli 46,3% ogółu bezrobotnych wyrejestrowanych z tytułu podjęcia pracy).

Tabela 27. "Przyływy" i "odpływy" bezrobotnych kobiet w 2002r.
(w okresie sprawozdawczym)

Miesiące 2002r.	Nowo zarejestrowane bez- robotne kobiety	Wyreje- strowane bezrobot- ne kobiety	Wzrost/spadek poziomu bezrobocia wśród kobiet (+/-)	Podjęcia pracy przez bezrobotnych		
				ogó- łem	w tym przez kobiety	
					liczba	%
styczeń	3.104	1.864	+ 1.240	1.559	828	53,1
luty	1.908	2.059	-151	1.795	865	48,2
marzec	1.781	2.268	-487	2.260	932	41,2
kwiecień	1.848	2.481	-633	2.916	1.048	35,9
maj	1.454	4.257	-2.803	5.172	2.792	54,0
czerwiec	3.455	2.721	+ 734	2.589	1.148	44,3
lipiec	3.572	3.144	+ 428	2.713	1.206	44,5
sierpień	2.786	2.456	+ 330	2.229	955	42,8
wrzesień	3.014	3.108	-94	2.837	1.435	50,6
październik	2.757	3.180	-423	3.160	1.347	42,6
listopad	2.252	2.237	+ 15	2.026	932	46,0
grudzień	2.495	2.118	+ 377	1.516	756	49,9
2002r.	30.426	31.893	-1.467	30.772	14.244	46,3

Największy napływ kobiet do bezrobocia miał miejsce w miesiącach: lipiec (3.572), czerwiec (3.455) i styczeń (3.104), a odpływ – w miesiącach: maj (4.257), październik (3.180) i lipiec (3.144). Największy odsetek podjęć pracy przez bezrobotne kobiety w ogólnej liczbie podjęć pracy odnotowano w: maju (54,0%), styczniu (53,1%) oraz wrześniu (50,6%).

Analizując strukturę wieku i wykształcenia bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w końcu 2002r. można stwierdzić, że wśród bezrobotnych kobiet przeważały kobiety młode, w wieku 25–34 lata (29,7%) i 18-24 lata (26,9%), z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (29,6%) i zasadniczym zawodowym (28,0%). Wykształcenie wyższe posiadało 5,9% ogółu zarejestrowanych kobiet. Jeśli chodzi o czas pozostawania bez pracy, to ponad 12 miesięcy pozostawało bez pracy 57,6% ogółu zarejestrowanych kobiet (24.344 osoby). W porównaniu z rokiem poprzednim liczba ta zmniejszyła się o 198 osób (0,8%). Jest to pozytywne zjawisko, ponieważ dłuższa przerwa w aktywności zawodowej przyczynia się do zmniejszenia szans na znalezienie nowej pracy.

3.3. Bezrobocie młodzieży.

Ludzie młodzi, w tym absolwenci, to w woj. podlaskim, podobnie zresztą jak w większości województw, jedna najważniejszych grup ryzyka zatrudnieniowego. Stanowili oni w końcu 2002r. ponad 27% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Głównymi czynnikami, które determinują bezrobocie wśród młodzieży jest ogólna niekorzystna sytuacja gospodarcza naszego regionu i związany z tym niedostatek miejsc pracy, jak też niedostosowanie kierunków kształcenia do możliwości i potrzeb lokalnego rynku pracy, brak odpowiednich praktyk zawodowych na poziomie gwarantującym zatrudnienie, brak umiejętności planowania alternatywnej kariery zawodowej i mała mobilność zawodowa. Dodatkowo na wzrost bezrobocia wśród młodzieży wpływa sytuacja demograficzna. Lata 1996-2005 to wchodzenie na rynek pracy w Polsce wyżu demograficznego. Aby wyż ten został zagospodarowany, musi nastąpić bardzo duże tempo wzrostu gospodarczego, a w efekcie zdolność gospodarki do wchłonięcia rosnącej liczby zasobów pracy.

Urzędy pracy stwarzają bezrobotnej młodzieży możliwość podnoszenia kwalifikacji lub przekwalifikowania w związku z brakiem odpowiednich propo-

zycji zatrudnienia. W powiatowych urzędach pracy prowadzone jest przez doradców zawodowych poradnictwo zawodowe. W Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Białymstoku i Oddziałach Terenowych (w Łomży i Suwałkach) działają Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, które świadczą usługi w formach indywidualnych i grupowych. W powiatowych urzędach pracy istnieją także Kluby Pracy, w ramach których organizuje się spotkania grupowe, mające na celu naukę praktycznych umiejętności poruszania się na rynku pracy. Bezrobotni absolwenci mogą skorzystać także z odrębnych, przewidzianych przepisami, programów rynku pracy. Są to: umowy absolwenckie, staże absolwenckie, stypendia, prace społecznie użyteczne, programy specjalne.

Tabela 28. Bezrobotna młodzież w 2002 roku. (stan w końcu miesiąca)

Miesiące 2002r.	Bezrobotni w wieku 18 – 24 lata	
	w liczbach bezwzględnych	% udział młodzieży w liczbie bezrobotnych ogółem
I kwartał		
styczeń	25.659	28,3
luty	25.677	28,3
marzec	25.185	28,0
II kwartał		
kwiecień	24.168	27,5
maj	22.208	26,8
czerwiec	22.863	27,4
III kwartał		
lipiec	22.715	27,2
sierpień	22.939	27,4
wrzesień	23.263	27,8
IV kwartał		
październik	23.020	27,7
listopad	23.186	27,5
grudzień	23.540	27,3

W końcu 2002r. w ewidencji urzędów pracy woj. podlaskiego zarejestrowanych było 23.540 osób w wieku 18 – 24 lata, czyli 27,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W populacji tej wystąpiły 11.354 kobiety (48,2%)

oraz 11.214 osób zamieszkałych na wsi (47,6%). W porównaniu do końca 2001r. liczba bezrobotnej młodzieży zmniejszyła się o 911 osób. W porównaniu do końca III kw. 2002r. liczba zarejestrowanej młodzieży zwiększyła się o 277 osób, w porównaniu do końca II kw. zwiększyła się o 677 osób, zaś w stosunku do końca I kw. zmniejszyła się o 1.645 osób.

Jednocześnie zmniejszył się w 2002r. procentowy udział młodzieży w wieku 18 - 24 lata w ogólnej liczbie bezrobotnych - 1,0 punktu procentowego.

Tabela 29. "Napływ" do bezrobocia i "odpływ" z bezrobocia" młodzieży w wieku 18-24 lata w 2002r. (w okresie sprawozdawczym)

Wyszczególnienie	Bezrobotna młodzież ogółem	w tym kobiety
Bezrobotni nowo zarejestrowani "napływ"	28.691	12.726
z tego powracający do rejestracji:		
- po raz pierwszy	12.865	6.086
- po raz kolejny	15.826	6.640
w tym powracający do rejestracji:		
- po pracach interwencyjnych	103	52
- po robotach publicznych	50	22
- po szkoleniu	605	263
Bezrobotni wyrejestrowani	29.602	13.777
w tym z powodu:		
☐ podjęcia pracy	10.129	4.758
z tego:		
▪ pracy niesubsydiowanej	8.662	3.993
- w tym pracy sezonowej	1.506	760
▪ pracy subsydiowanej	1.467	765
w tym:		
- w ramach prac interwencyjnych	422	198
- w ramach robót publicznych	94	50
- z tytułu udzielonej pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej	22	11
☐ rozpoczęcia szkolenia lub stażu	2.480	1.562
☐ niepotwierdzenia gotowości do pracy	11.404	4.321
☐ dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	1.434	875
☐ podjęcia nauki	290	194

W 2002r. w powiatowych urzędach pracy woj. podlaskiego zarejestrowało się 28.691 młodych osób, z tego po raz pierwszy zarejestrowało się 12.865 osób (44,8% nowo zarejestrowanej młodzieży), a po raz kolejny – 15.826 osób (55,2%). Po zakończeniu prac interwencyjnych do rejestrów urzędów pracy wróciły 103 osoby w wieku 18-24 lata, po zakończeniu robót publicznych - 50 osób, zaś po szkoleniu - 605 osób.

W tym samym okresie z ewidencji bezrobotnych wyłączono 29.602 młode osoby. Najczęstszą przyczyną wyłączenia bezrobotnej młodzieży ze statystyki urzędów pracy było niepotwierdzenie gotowości do pracy. Z tego powodu wyłączono 11.404 osoby (38,5% odpływu młodzieży). Drugą najczęściej występującą przyczyną wyłączeń było podejmowanie pracy. Z powodu podjęcia pracy wyłączono w 2002r. 10.129 osób w omawianej kategorii wiekowej (34,2% odpływu młodzieży), z czego z powodu podjęcia pracy niesubsydiowanej wyłączono 8.662 osoby, a w ramach subsydiowanych miejsc pracy zatrudniono 1.467 osób w wieku 18 - 24 lata.

Szkolenie lub staż pracy rozpoczęło 2.480 osób w wieku 18-24 lata, natomiast 1.434 osoby dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego.

3.4. Bezrobocie absolwentów.

W końcu 2002r. w rejestrach bezrobotnych woj. podlaskiego pozostawało 4.315 osób posiadających status absolwenta. Stanowiły one 5,0% ogółu bezrobotnych i ponad 18% bezrobotnej młodzieży w wieku 18 - 24 lata.

Na sytuację absolwentów na rynku pracy ma wpływ poziom wykształcenia. Absolwenci szkół, zwłaszcza kończący naukę na poziomie zawodowym są grupą szczególnie zagrożoną długotrwałym bezrobociem. W najlepszej, relatywnie, sytuacji są absolwenci posiadający dyplomy wyższych uczelni, i to wybranych kierunków. O szansach na rynku pracy decyduje, obok poziomu wykształcenia i kwalifikacji, posiadanie także dodatkowych umiejętności (takich jak:

znajomość języków obcych, obsługa komputera, nowoczesnych urządzeń biurowych, posiadanie prawa jazdy itp.), umożliwiającymi szybkie i skuteczne dostosowanie się do wymogów pracodawców.

W ciągu całego 2002r. do powiatowych urzędów pracy zgłosiło się 11.855 nowo rejestrujących się absolwentów, z czego po raz pierwszy zarejestrowało się 8.602 absolwentów, a po raz kolejny – 3.253 absolwentów. Do rejestrów bezrobotnych wróciło 823 absolwentów po zakończeniu stażu pracy (6,9% nowo rejestrujących się absolwentów) i 232 absolwentów po zakończeniu szkolenia (2,0% nowo rejestrujących się absolwentów).

Natomiast w 2002r. wyrejestrowanych zostało 12.423 absolwentów, w tym z powodu podjęcia pracy – 3.330 osób (26,8% ogółu wyrejestrowanych absolwentów), rozpoczęcia szkolenia – 256 osób (2,1%) i podjęcia stażu – 2.199 osób (17,7%).

Tabela 30. "Przyplwy" i "odplwy" bezrobotnych absolwentów w 2002r.
(w okresie sprawozdawczym)

Miesiące 2002r.	Nowo zarejestrowani bezrobotni absolwenci	Wyrejestrowani bezrobotni absolwenci	Wzrost/spadek poziomu bezrobocia wśród absolwentów (+/-)
styczeń	717	497	+ 220
luty	597	547	+ 50
marzec	508	653	-145
kwiecień	384	609	-225
maj	330	1.280	-950
czerwiec	1.669	3.318	-1.649
lipiec	1.864	1.191	+ 673
sierpień	1.324	797	+ 527
wrzesień	1.428	913	+ 515
październik	1.129	1.123	+ 6
listopad	851	730	+ 121
grudzień	1.054	765	+ 289
2002r.	11.855	12.423	-568

Największy napływ absolwentów do bezrobocia można było zaobserwować w okresie po zakończeniu roku szkolnego, tj. czerwiec – październik, kiedy to do PUP zgłosiło się ponad 62% wszystkich nowo rejestrujących się w 2002r. bezrobotnych absolwentów.

Najwięcej osób wyrejestrowano w miesiącach: czerwiec, maj oraz lipiec i październik.

Spadek poziomu bezrobocia wśród absolwentów odnotowano w 2002r. w miesiącach: marzec-czerwiec, z czego największy w czerwcu (-1.649 osób). W pozostałym okresie miał miejsce wzrost liczby bezrobotnych absolwentów, największy zaś: w lipcu (+673 osoby), sierpniu (+527 osób) i wrześniu (+515 osób).

Tabela 31. Bezrobotni absolwenci w 2002 roku. (stan w końcu miesiąca)

Miesiące 2002r.	Ogółem bezrobotni absolwenci	% do ogółu bezro- botnych	w tym absolwenci szkół:				
			wyz- szych	polic. i śred. zaw.	liceów ogólno- kształ- cących	zasad. zaw.	pozo- sta- łych
I kwartał							
styczeń	5.103	5,6	1.072	2.081	637	1.279	34
luty	5.153	5,7	1.032	2.090	647	1.357	27
marzec	5.008	5,6	906	2.033	683	1.361	25
II kwartał							
kwiecień	4.783	5,4	862	1.923	652	1.324	22
maj	3.833	4,6	667	1.391	470	1.291	14
czerwiec	2.184	2,6	621	1.006	323	225	9
III kwartał							
lipiec	2.857	3,4	839	1.227	362	416	13
sierpień	3.384	4,0	1.006	1.404	425	539	10
wrzesień	3.899	4,7	1.004	1.664	516	698	17
IV kwartał							
październik	3.905	4,7	1.018	1.629	505	738	15
listopad	4.026	4,8	1.066	1.597	531	816	16
grudzień	4.315	5,0	1.087	1.736	570	904	18

Według stanu na koniec 2002r. liczba bezrobotnych absolwentów w woj. podlaskim wynosiła 4.315 osób, w tym 2.461 kobiet. Absolwenci stanowili 5,0% ogółu bezrobotnych. W porównaniu z końcem 2001r. liczba absolwentów ogółem zmniejszyła się o 568 osób. Spadek liczby dotyczył absolwentów prawie wszystkich typów szkół, z tego: szkół policealnych i średnich zawodowych (-332 osoby), liceów ogólnokształcących (-46 osób), szkół zasadniczych zawodowych (-271 osób) oraz pozostałych szkół (-16 osób). Zwiększyła się natomiast liczba bezrobotnych absolwentów szkół wyższych (+ 100 osób).

Strukturę bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w poszczególnych powiatowych urzędach pracy, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 32. Bezrobotni absolwenci wg powiatowych urzędów pracy w 2002r.
(stan w końcu roku)

Powiatowy Urząd Pracy	Bezrobotni absolwenci ogółem	% do ogółu bezro- botnych	w tym absolwenci szkół:				
			wyż- szych	polic. i średn. zaw.	liceów ogólno- kształc.	zasadn. zawod.	pozo- sta- łych
Augustów	187	3,3	40	66	27	53	1
Białystok	1.523	5,8	645	493	187	198	0
Bielsk Pod.	153	5,1	33	59	20	37	4
Grajewo	208	4,0	22	105	22	58	1
Hajnówka	122	4,2	32	51	22	17	0
Kolno	187	4,9	16	70	17	84	0
Łomża	456	4,8	73	229	41	113	0
Mońki	93	4,7	23	46	12	12	0
Sejny	119	4,7	20	39	36	24	0
Siemiatycze	116	5,9	14	44	15	43	0
Sokółka	347	5,2	53	168	60	63	3
Suwałki	443	4,6	73	193	70	105	2
Wysokie M.	173	5,1	24	71	23	49	6
Zambrów	188	5,2	19	102	18	48	1
Woj. podl.	4.315	5,0	1.087	1.736	570	904	18

Wśród bezrobotnych absolwentów największą grupę stanowiły osoby, które ukończyły szkoły policealne i średnie zawodowe (1.736 osób, tj. 40,2%) oraz szkoły wyższe (1.087 osób, tj. 25,2%), a następnie zasadnicze szkoły zawo-

dowe (904 osoby, tj. 21,0%). Większość absolwentów ukończyła więc szkoły dające konkretne umiejętności zawodowe, bowiem absolwenci liceów ogólnokształcących stanowili jedynie ok. 13%.

Tabela 33. Bezrobotni absolwenci wg grup zawodów i specjalności zarejestrowani w latach 2001 - 2002. (stan w końcu roku)

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	Bezrobotni absolwenci		
	2001	2002	wzrost/spadek (+/-)
Ogółem, z tego:	4.883	4.315	-568
1. Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	1	0	-1
2. Specjaliści	907	922	+ 15
3. Technicy i inny średni personel	1.171	1.103	-68
4. Pracownicy biurowi	524	426	-98
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	503	370	-133
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	126	102	-24
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	869	680	-189
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	93	69	-24
9. Pracownicy przy pracach prostych	22	33	+ 11
10. Bez zawodu	667	610	-57

W końcu 2002r. najliczniejszą kategorię bezrobotnych absolwentów stanowiły osoby zaliczane do grupy zawodów - technicy i inny średni personel (1.103 osoby, tj. 25,6% ogółu absolwentów). Druga pod względem liczebności grupa to specjaliści, czyli absolwenci wyższych uczelni (922 osoby, tj. 21,4% ogółu absolwentów). Następną dużą część absolwentów przypisana jest do grupy zawodowej - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (680 osób, tj. 15,8% ogółu

absolwentów). Jednocześnie ponad 14% absolwentów nie zdobyło zawodu w trakcie nauki (to przede wszystkim absolwenci liceów ogólnokształcących).

Niepokojącym zjawiskiem ze społecznego punktu widzenia jest fakt, że przy jednoczesnym zmniejszeniu się ogólnej liczby bezrobotnych absolwentów, następuje już od kilku lat wzrost liczby absolwentów zaliczanych do grupy specjalści, a więc osób legitymujących się dyplomami wyższych uczelni (w stosunku do 2001r. - wzrost o 15 osób, ale w stosunku do 2000r. - wzrost aż o 171 osób).

3.5. Bezrobotne osoby niepełnosprawne.

Na koniec grudnia 2002 roku zarejestrowane były w powiatowych urzędach pracy woj. podlaskiego 2.044 osoby niepełnosprawne, w tym: 812 kobiet, 448 mieszkańców wsi, 48 absolwentów. Poprzednio pracowało 1.705 bezrobotnych osób niepełnosprawnych, z czego 102 osoby zostały zwolnione w ramach zwolnień grupowych. Prawo do zasiłku posiadało 189 osób niepełnosprawnych (w tym 83 kobiety). Osoby niepełnosprawne stanowiły 2,4% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

W 2002r. pracę podjęło 865 osób niepełnosprawnych, w tym 365 kobiet (w 2001r.: 732 osoby niepełnosprawne, w tym 331 kobiet).

Tabela 34. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane jako bezrobotne w poszczególnych powiatowych urządach pracy w 2002r.
(stan w końcu roku)

Powiatowy Urząd Pracy	Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych	
	ogółem	w tym kobiety
Augustów	55	25
Białystok	958	337
Bielsk Podlaski	107	55
Grajewo	29	11
Hajnówka	97	46
Kolno	24	10
Łomża	285	135
Mońki	31	11
Sejny	16	5
Siemiatycze	102	38
Sokółka	125	49
Suwałki	161	70
Wysokie Mazowieckie	21	11
Zambrów	33	9
Woj. podlaskie	2.044	812

Najwięcej niepełnosprawnych osób bezrobotnych zarejestrowanych było na koniec 2002r. w PUP w: Białymstoku (958 osób), Łomży (285 osób) i Suwałkach (161 osób); najmniej zaś w PUP w Sejnach (16 osób) oraz w Wysokim Mazowieckiem (21 osób) i Kolnie (24 osoby).

Tabela 35. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w woj. podlaskim w 2002 roku. (stan w końcu miesiąca)

Miesiące 2002r.	Liczba zarejestrowanych osób niepełnosprawnych	% do ogólnej liczby bezrobotnych
I kwartał		
styczeń	2.096	2,3
luty	2.094	2,3
marzec	2.111	2,4
II kwartał		
kwiecień	2.086	2,4
maj	2.048	2,5
czerwiec	2.035	2,4
III kwartał		
lipiec	2.041	2,4
sierpień	2.016	2,4
wrzesień	2.055	2,5
IV kwartał		
październik	2.032	2,4
listopad	2.046	2,4
grudzień	2.044	2,4

Na koniec 2002 roku zarejestrowane jako bezrobotni były w woj. podlaskim 2.044 osoby niepełnosprawne (2,4% ogólnej liczby bezrobotnych), w tym 812 kobiet. W porównaniu do końca 2001r. liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych zwiększyła się o 58 osób.

Tabela 36. Osoby niepełnosprawne bezrobotne wg stopnia niepełnosprawności w 2002r. (stan końca roku)

Powiatowy Urząd Pracy	Ogółem	Z tego według stopnia niepełnosprawności:			
		znaczny	umiarkowany	lekki	nieustalony
Augustów	55	2	9	43	1
Białystok	958	1	50	897	10
Bielsk Podlaski	107	1	9	97	-
Grajewo	29	-	10	19	-
Hajnówka	97	-	8	89	-
Kolno	24	2	4	18	-
Łomża	285	-	24	259	2
Mońki	31	-	3	28	-
Sejny	16	-	2	14	-
Siemiatycze	102	-	12	90	-
Sokółka	125	-	22	103	-
Suwałki	161	3	31	127	-
Wysokie Maz.	21	-	1	20	-
Zambrów	33	-	2	31	-
Woj. podlaskie	2.044	9	187	1.835	13

Bezrobotni niepełnosprawni zarejestrowani w końcu 2002r. to najczęściej osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności (dawna III grupa inwalidzka) - 89,8% bezrobotnych osób niepełnosprawnych. Umiarkowany stopień niepełnosprawności (II grupa inwalidzka) posiadało 9,1% osób. Nieliczną grupę stanowiły osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności (I grupa inwalidzka) - 0,4%.

Tabela 37. Osoby niepełnosprawne bezrobotne wg wieku w 2002r.
(stan w końcu roku)

Powiatowy Urząd Pracy	Ogółem	Z tego według wieku:						
		15-17	18 -24	25-34	35-44	45-54	55 -59	60 i więcej lat
Augustów	55	-	9	16	10	14	4	2
Białystok	958	-	107	166	195	372	98	20
Bielsk Podlaski	107	-	13	18	30	39	5	2
Grajewo	29	-	6	5	7	9	1	1
Hajnówka	97	-	16	19	18	39	5	-
Kolno	24	-	6	3	5	10	-	-
Łomża	285	-	35	56	66	104	19	5
Mońki	31	-	6	12	6	4	1	2
Sejny	16	-	2	3	1	8	1	1
Siemiatycze	102	-	19	9	21	34	16	3
Sokółka	125	-	17	21	20	53	11	3
Suwalki	161	-	33	23	32	59	12	2
Wysokie Maz.	21	-	6	5	5	4	1	-
Zambrów	33	-	6	4	12	10	1	-
Woj. podlaskie	2.044	-	281	360	428	759	175	41

Spośród zarejestrowanych w końcu 2002r. bezrobotnych osób niepełnosprawnych, najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 45 -54 lata (759 osób - 37,1%). Druga pod względem liczebności grupę stanowiły osoby niepełnosprawne w wieku 35 -44 lata (428 osób - 20,9%).

Tabela 38. Osoby niepełnosprawne bezrobotne wg wykształcenia w 2002r.
(stan w końcu roku)

Powiatowy Urząd Pracy	Ogółem	Z tego według wykształcenia:				
		wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólno- kształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej
Augustów	55	1	11	7	16	20
Białystok	958	23	139	50	332	414
Bielsk Podl.	107	2	26	6	33	40
Grajewo	29	-	6	3	9	11
Hajnówka	97	2	13	7	40	35
Kolno	24	1	5	-	5	13
Łomża	285	6	45	19	97	118
Mońki	31	3	4	1	6	17
Sejny	16	-	4	2	2	8
Siemiatycze	102	2	16	6	30	48
Sokółka	125	2	19	8	42	54
Suwałki	161	4	31	6	55	65
Wysokie M.	21	1	3	2	10	5
Zambrów	33	2	2	-	16	13
Woj. podlaskie	2.044	49	324	117	693	861

Populację bezrobotnych osób niepełnosprawnych cechuje niski poziom wykształcenia. W końcu 2002r. zaledwie 2,4% osób posiadało wykształcenie wyższe, wykształcenie policealne i średnie zawodowe - 15,9%, średnie ogólnokształcące - 5,7%. Natomiast niższe poziomy wykształcenia posiadało 76,0% bezrobotnych osób niepełnosprawnych (z tego zasadnicze zawodowe - 33,9% oraz gimnazjalne i poniżej - 42,1%).

W końcu 2002r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 838 niepełnosprawnych osób poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu, w tym 318 kobiet, 136 mieszkańców wsi, 426 poprzednio pracujących (w tym 31 zwolnionych w ramach zwolnień grupowych), 339 pobierających rentę socjalną.

W populacji niepełnosprawnych zarejestrowanych jako osoby poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu 48,0% stanowiły osoby z orzeczonym lekkim stopniem niepełnosprawności. Aż 42,6% to osoby posiadające umiarkowany stopień niepełnosprawności. Natomiast w znacznym stopniu niepełnosprawnych było 8,8% niepełnosprawnych osób poszukujących pracy.

Spośród zarejestrowanych w końcu 2002r. osób niepełnosprawnych poszukujących pracy, najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 45 - 54 lata (286 osób - 34,1%) oraz w wieku 35 -44 lata (204 osoby - 24,3%).

Osoby niepełnosprawne zarejestrowane jako poszukujące pracy, w przeciwieństwie do bezrobotnych osób niepełnosprawnych są generalnie lepiej wykształcone: 7,3% osób z tej grupy posiadało wyższe wykształcenie, a policealne i średnie zawodowe - aż 30,5% oraz średnie ogólnokształcące - 10,0%. Natomiast niższe poziomy wykształcenia posiadało 52,1% osób niepełnosprawnych poszukujących pracy (z tego zasadnicze zawodowe - 26,0% oraz gimnazjalne i poniżej - 26,1%).

3.6. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

W 2002r. odnotowano zmniejszenie się liczby bezrobotnych pracujących przed nabyciem statusu bezrobotnego. Częścią tej kategorii bezrobotnych są osoby zwalniane z przyczyn dotyczących zakładu pracy. I także ta subpopulacja bezrobotnych, w przeciwieństwie do poprzednich lat, uległa zmniejszeniu. Udział zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł na koniec roku 4,8% (w 2001r. - 6,3%).

Tabela 39. Osoby bezrobotne zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy w woj. podlaskim w latach 2001 - 2002 (stan w końcu roku)

Wyszczególnienie	2001r.	2002r.
Liczba osób bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy	5.436	4.112
Dynamika 2001r.=100	-	75,6

Na koniec 2001r. zarejestrowanych było 5.436 bezrobotnych osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, a na koniec 2002r. – 4.112 osób. Nastąpił więc spadek o 1.324 osoby, czyli o 24,4%. Wśród bezrobotnych zwolnionych w tym trybie były 2.363 kobiety i stanowiły one 57,5% tej populacji.

Spośród ogółu bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy prawo do zasiłku posiadały 1.143 osoby (w tym 590 kobiet).

Tabela 40. Liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy według powiatowych urzędów pracy w 2002r. (stan w końcu roku)

Powiatowy Urząd Pracy	Liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy	% udział do liczby bezrobotnych ogółem
Augustów	167	2,7
Białystok	1.680	6,7
Bielsk Podlaski	91	2,7
Grajewo	202	3,7
Hajnówka	286	8,6
Kolno	48	1,2
Łomża	431	4,3
Mońki	86	3,9
Sejny	37	1,4
Siemiatycze	94	4,5
Sokółka	438	6,3
Suwałki	454	5,4
Wysokie Maz.	42	1,2
Zambrów	56	1,5
Woj. podlaskie	4.112	4,8

Najwięcej osób bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy zarejestrowanych było na koniec 2002r. w PUP w: Białymstoku (1.680 osób), Suwałkach (454 osoby), Sokółce (438 osób) i Łomży (431 osób); najmniej zaś w PUP w Sejnach (37 osób) oraz w Wysokiem Mazowieckiem (42 osoby) i Kolnie (48 osób).

Tabela 41. Kształtowanie się zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy w woj. podlaskim w 2002r.

Miesiące 2002r.	Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy			
	w miesiącu		na koniec miesiąca	
	ogółem	% do nowo zarejestrowanych	ogółem	% do ogółu bezrobotnych
I kwartał				
styczeń	321	3,9	5.473	6,0
luty	196	4,1	5.310	5,8
marzec	297	6,8	5.183	5,8
II kwartał				
kwiecień	276	6,2	5.014	5,7
maj	185	5,1	4.710	5,7
czerwiec	156	2,3	4.535	5,4
III kwartał				
lipiec	210	3,0	4.435	5,3
sierpień	182	3,1	4.346	5,2
wrzesień	291	4,4	4.366	5,2
IV kwartał				
październik	162	2,5	4.216	5,1
listopad	141	2,4	4.116	4,9
grudzień	185	2,8	4.112	4,8

W ciągu całego 2002r. zgłosiło się do powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego 2.602 nowych bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (w tym 1.238 kobiet). Stanowili oni 3,7% ogółu nowo zarejestrowanych w 2002r. bezrobotnych. W 2001r. liczby te wynosiły: 4.350 nowo rejestrujących się osób zwolnionych w tym trybie (w tym 2.268 kobiet) - 6,2% ogółu nowo zarejestrowanych w 2001r. bezrobotnych.

3.6.1. Zgłoszenia zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

W 2002r. zamiar dokonania zwolnień grupowych zgłosiło 116 zakładów, które przewidywały zwolnienie łącznie 3.043 pracowników (w 2001r. odpowiednio: 147 zakładów i 4.130 pracowników).

Zamiar dokonania zwolnień grupowych z sektora publicznego zgłosiły 52 zakłady pracy, które przewidywały zwolnienie 1.143 pracowników. Jednocześnie 64 zakłady z sektora prywatnego zgłosiły zamiar zwolnienia 1.900 pracowników.

Tabela 42. Zgłoszenia przez pracodawców zamiaru dokonania zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy w 2002r.
(w okresie sprawozdawczym)

Miesiące 2002r.	Zgłoszenia zwolnień grupowych ogółem		w tym:			
			z sektora publicznego		z sektora prywatnego	
	zakłady	osoby	zakłady	osoby	zakłady	osoby
I kwartał						
styczeń	7	91	3	23	4	68
luty	10	312	4	135	6	177
marzec	29	451	16	115	13	336
II kwartał						
kwiecień	13	784	3	273	10	511
maj	12	133	6	102	6	31
czerwiec	8	105	6	59	2	46
III kwartał						
lipiec	11	179	5	104	6	75
sierpień	5	215	3	198	2	17
wrzesień	5	86	0	0	5	86
IV kwartał						
październik	5	177	2	68	3	109
listopad	1	7	0	0	1	7
grudzień	10	503	4	66	6	437
2002r.	116	3.043	52	1.143	64	1.900

Najwięcej zgłoszeń zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy wpłynęło w 2002r. do urzędów pracy w miesiącach: marzec, kwiecień oraz maj 2002r.

3.7. Bezrobotni według wieku i poziomu wykształcenia.

Tabela 43. Bezrobotni w woj. podlaskim wg wieku w latach 2001-2002.
(stan w końcu roku)

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym w wieku:						
		15-17	18-24	25-34	35-44	45-54	55-59	60 i więcej
2001	86.471	18	24.451	23.028	20.947	15.678	1.863	486
2002	86.074	7	23.540	22.983	19.963	16.896	2.140	545
2001r.=100	99,5	38,9	96,3	99,8	95,3	107,8	114,9	112,1

W 2002r. w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek liczby bezrobotnych w grupach wiekowych do 45 lat, czyli w tzw. wieku mobilnym – najbardziej pożądanym przez pracodawcę u przyszłego kandydata na pracownika. Największy spadek odnotowano wśród bezrobotnych w przedziale wiekowym 35-44 lata - o 984 osoby (o 4,7%) oraz w wieku 18-24 lata - o 911 osób (o 3,7%). Natomiast wzrost dotyczył bezrobotnych w starszych grupach wiekowych, mających największe problemy ze znalezieniem pracy, tzn. w wieku 45-54 lata - o 1.218 osób (o 7,8%), w wieku 55-59 lat - o 277 osób (o 14,9%) oraz 60 lat i więcej - o 59 osób (o 12,1%).

Tabela 44. Bezrobotni w woj. podlaskim według wieku w 2002r.
(stan w końcu roku)

Grupy wiekowe	Liczba bezrobotnych		
	ogółem	% do ogółu	w tym kobiety
Ogółem	86.074	100,0	42.265
Wiek w latach			
15 – 17	7	0,01	4
18 – 24	23.540	27,3	11.354
25 – 34	22.983	26,7	12.546
35 – 44	19.963	23,2	10.449
45 – 54	16.896	19,6	7.391
55 – 59	2.140	2,5	521
60 i więcej	545	0,6	X

Bezrobocie dotyczy przede wszystkim ludzi młodych. W końcu 2002r. najliczniejszą grupę stanowiły osoby młode w wieku 18 -24 lata. Zarejestrowanych było ogółem 23.540 osób w omawianej grupie wiekowej - 27,3% ogółu (w tym 11.354 kobiety). Drugą pod względem liczebności grupę stanowili bezrobotni w wieku 25 -34 lata (22.983 osoby, czyli 26,7% ogółu bezrobotnych). Najmniej liczna grupa wśród bezrobotnych to młodociani w wieku 15 - 17 lat (7 osób).

Bezrobotni mężczyźni byli nieco starsi niż kobiety. W populacji bezrobotnych mężczyzn 26,6% stanowiły osoby w wieku powyżej 45 lat, natomiast w populacji kobiet – 18,7%.

Tabela 45. Bezrobotni w woj. podlaskim wg poziomu wykształcenia w latach 2001-2002. (stan w końcu roku)

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym z wykształceniem:				
		wyższym	policealnym i średnim zawod.	średnim ogólnokształcącym	zasadniczym zawodowym	gimnazjalnym i poniżej
2001	86.471	3.431	20.834	6.193	29.005	27.008
2002	86.074	4.049	20.434	6.083	28.323	27.185
2001r.=100	99,5	118,0	98,1	98,2	97,6	100,7

Porównując lata 2001 i 2002, można zauważyć, że wzrost poziomu bezrobocia dotyczył głównie grupy osób z wyższym wykształceniem (+18,0%). Wśród bezrobotnych reprezentujących pozostałe poziomy wykształcenia miał miejsce spadek liczebności, z czego największy odnotowano wśród bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym (-2,4%).

Tabela 46. Bezrobotni w woj. podlaskim według poziomu wykształcenia w 2002r. (stan w końcu roku)

Wykształcenie	Liczba bezrobotnych		
	ogółem	% do ogółu	w tym kobiety
Ogółem	86.074	100,0	42.265
Wyższe	4.049	4,7	2.485
Policealne i średnie zawodowe	20.434	23,7	12.507
Średnie ogólnokształcące	6.083	7,1	4.526
Zasadnicze zawodowe	28.323	32,9	11.817
Gimnazjalne i poniżej	27.185	31,6	10.930

W końcu 2002r. wśród bezrobotnych najwięcej osób posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe (28.323 osoby - 32,9%), gimnazjalne i poniżej (27.185 osób - 31,6%) oraz policealne i średnie zawodowe (20.434 osoby - 23,7%). Najmniej bezrobotnych legitymowało się dyplomami wyższych uczelni (4.049 osób - 4,7%).

Bezrobotne kobiety charakteryzowały się odmienną strukturą wykształcenia niż mężczyźni, bowiem 46,2% kobiet bezrobotnych posiadało wykształcenie średnie i wyższe, podczas gdy odsetek mężczyzn o tym poziomie wykształcenia wynosił zaledwie 25,2%.

3.8. Bezrobotni według stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy.

Tabela 47. Bezrobotni wg stażu pracy w woj. podlaskim w latach 2001-2002
(stan w końcu roku)

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym wg stażu pracy (w latach):						bez stażu pracy
		do 1 roku	1-5	5-10	10-20	20-30	30 i więcej	
2001	86.471	19.429	15.579	9.549	12.963	7.464	469	21.018
2002	86.074	16.129	16.281	10.139	13.083	7.965	672	21.805
2001r.=100	99,5	83,0	104,5	106,2	100,9	106,7	143,3	103,7

Porównując lata 2001 i 2002, można stwierdzić, że jedynie grupa bezrobotnych posiadających staż pracy do 1 roku uległa zmniejszeniu - o 3.330 osób, tj. o 17,0%. W pozostałych grupach bezrobotnych odnotowano wzrost, z czego największy dotyczył bezrobotnych ze stażem pracy 30-letnim i więcej - o 203 osoby, tj. o 43,3% oraz ze stażem 20-30 lat pracy - o 501 osób, tj. o 6,7% i ze stażem 5-10 lat pracy - o 590 osób, tj. o 6,2%.

Tabela 48. Bezrobotni w woj. podlaskim według stażu pracy w 2002r.
(stan w końcu roku)

Staż pracy (w latach)	Liczba bezrobotnych		
	ogółem	% do ogółu	w tym kobiety
Ogółem	86.074	100,0	42.265
do 1 roku	16.129	18,7	8.820
1-5	16.281	18,9	7.288
5-10	10.139	11,8	4.911
10-20	13.083	15,2	6.772
20-30	7.965	9,3	3.118
30 lat i więcej	672	0,8	57
bez stażu	21.805	25,3	11.299

W woj. podlaskim w końcu 2002r. spośród zarejestrowanych bezrobotnych najliczniejszą populację stanowiły osoby bez stażu pracy (21.805 osób - 25,3% ogółu bezrobotnych), a także osoby posiadające staż pracy od 1 do 5 lat pracy (16.281 osób - 18,9% ogółu bezrobotnych) oraz do 1 roku (16.129 osób - 18,7%). Najmniej liczną populację stanowili bezrobotni z 30-letnim i więcej stażem pracy (672 osoby - 0,8% ogółu bezrobotnych).

Tabela 49. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w woj. podlaskim w latach 2001-2002. (stan w końcu roku)

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym wg czasu pozostawania bez pracy (w miesiącach):						
		do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	pow. 24	pow. 12
2001	86.471	6.048	12.473	12.139	13.226	17.900	24.685	42.585
2002	86.074	6.000	10.467	11.429	13.592	16.210	28.376	44.586
2001r.=100	99,5	99,2	83,9	94,2	102,8	90,6	115,0	104,7

W 2002r., w porównaniu do roku poprzedniego, nastąpił wzrost liczby bezrobotnych pozostających w rejestrach urzędów pracy ponad rok o 2001 osób, tj. o 4,7%, z czego wzrost wśród osób pozostających bez pracy ponad 2 lata - o 3.691 osób, tj. o 15,0%, a spadek wśród osób pozostających bez pracy w okresie 12-24 miesiące - o 1.690 osób, tj. o 9,4%. W większości pozostałych grup bezrobotnych odnotowano spadek liczby, z czego największy dotyczył osób pozostających bez pracy w okresie 1-3 miesiące (o 2.006 osób, tj. o 16,1%).

Tabela 50. Bezrobotni w woj. podlaskim według czasu pozostawania bez pracy w 2002r. (stan w końcu roku)

Czas pozostawania bez pracy (w miesiącach)	Liczba bezrobotnych		
	ogółem	% do ogółu	w tym kobiety
Ogółem	86.074	100,0	42.265
do 1 miesiąca	6.000	7,0	2.145
1-3	10.467	12,2	4.227
3-6	11.429	13,3	5.407
6-12	13.592	15,6	6.142
12-24	16.210	18,8	7.591
powyżej 24	28.376	33,0	16.753

W woj. podlaskim w końcu 2002r. wśród bezrobotnych dominowały osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy – 28.376 osób (33,0% ogółu bezrobotnych). Wśród tej grupy bezrobotnych najwięcej było osób ze stażem pracy poniżej 1 roku (7.708 osób) oraz osób bez stażu pracy (6.191 osób).

Drugą grupą pod względem wielkości omawianego zjawiska byli bezrobotni pozostający bez pracy w okresie 12-24 miesięcy – 16.210 osób (18,8% ogółu bezrobotnych). W tej populacji najliczniejszą grupę stanowiły osoby bez stażu pracy (3.960 osób) oraz osoby ze stażem pracy poniżej 1 roku (3.051 osób).

Szczególnie niepokojącym zjawiskiem jest zwiększanie się liczby długotrwale bezrobotnych (powyżej 12 miesięcy). Bezrobotni ci stanowili na koniec 2002r. 51,8% ogółu zarejestrowanych (44.586 osób). W porównaniu do końca 2001r. odnotowano wzrost liczebności tej grupy o 2.001 osób. Długotrwale bezrobocie częściej występuje wśród kobiet. Ponad połowa (57,6%) kobiet zarejestrowanych w urzędach pracy w woj. podlaskim w końcu 2002r. poszukiwała pracy przez okres powyżej 12 miesięcy, a analogiczny odsetek dla mężczyzn wynosił 46,2% (w 2001r. wskaźniki te wynosiły odpowiednio: dla kobiet - 56,1% i dla mężczyzn - 42,2%).

Tabela 51. Bezrobotni według stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w 2002r. (stan w końcu roku)

Staż pracy w latach	Liczba bezrobotnych	Czas pozostawania bez pracy w miesiącach:					
		do 1	1 -3	3 -6	6 -12	12 -24	pow. 24
do 1 roku	16.129	728	1.211	1.374	2.057	3.051	7.708
1 -5	16.281	1.330	2.177	2.265	2.827	3.022	4.660
5 -10	10.139	866	1.211	1.333	1.761	1.820	3.148
10 -20	13.083	906	1.406	1.577	2.127	2.572	4.495
20 -30	7.965	658	915	1.084	1.560	1.678	2.070
30 i więcej	672	78	108	126	149	107	104
bez stażu	21.805	1.434	3.439	3.670	3.111	3.960	6.191
Ogółem	86.074	6.000	10.467	11.429	13.592	16.210	28.376

3.9. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy.

Statystyka rynku pracy według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy określa przynależność ostatniego pracodawcy osoby bezrobotnej do odpowiedniej sekcji i sektora własności. Poniższe dane prezentowane są w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). PKD jest umownie przyjętym, hierarchicznie usystematyzowanym podziałem zbioru rodzajów działalności społeczno-gospodarczej, realizowanej przez podmioty gospodarcze. Za pracodawców przyjęto wszystkie jednostki organizacyjne, a także osoby fizyczne, jeśli zatrudniają pracowników.

Na rynku pracy woj. podlaskiego w 2002r. utrzymywały się w dalszym ciągu niekorzystne tendencje na rynku pracy. Wprawdzie wzrost bezrobocia uległ pewnemu wyhamowaniu (koniec 1998r. - 62,8tys. bezrobotnych; 1999r. - 72,8tys. bezrobotnych; 2000r. - 79,2tys. bezrobotnych, 2001r. - 86,5tys. bezrobotnych, 2002r. - 86,1tys. bezrobotnych), jak też zmniejszyła się w ostatnim roku liczba bezrobotnych zwalnianych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (koniec 1998r. - 2,9tys. osób; 1999r. - 4,4tys. osób; 2000r. - 4,9tys. osób, 2001r. - 5,4tys. osób, 2002r. - 4,1tys. osób), jednocześnie jednak zmniejszyła się w

województwie liczba pracujących (koniec 1998r. - 516,3tys. osób; 1999r. - 513,4tys. osób; 2000r. - 500,8tys. osób, 2001r. - 487,3tys. osób, 2002r. - 481,8tys.).

W woj. podlaskim (podobnie jak w Polsce) wśród populacji bezrobotnych dominowały osoby, które pracowały do momentu zarejestrowania się w urzędach pracy. Na koniec 2002r. zbiorowość ta wynosiła 64.269 osób i stanowiła 74,7% ogółu bezrobotnych (w Polsce odpowiednio: 2.449.654 osoby - 76,1%). W porównaniu do końca 2001r. liczba bezrobotnych poprzednio pracujących zmniejszyła się o 1.184 osoby, tj. o 1,8%.

Wśród bezrobotnych poprzednio pracujących 12.598 osób pracowało w sektorze publicznym - 19,6% poprzednio pracujących, a 44.417 osób w sektorze prywatnym - 69,1%.

Wśród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy dotychczas nie pracowało 21.805 osób (tj. 25,3%); osoby te nie posiadają stażu pracy. W porównaniu do końca grudnia 2001r. liczebność tej populacji zwiększyła się o 787 osób, tj. 3,7%.

Tabela 52. Bezrobotni poprzednio pracujący w 2002r. – wg sektorów własności. (stan w końcu półrocza)

Rok 2002r.	Liczba bezrobotnych poprzednio pracujących	w tym w sektorze:		%
		publicznym	prywatnym	
1	2	3	4	5
I półrocze	63.152	12.775	43.427	68,8
II półrocze	64.269	12.598	44.417	69,1

Odsetek osób bezrobotnych poprzednio pracujących w sektorze prywatnym wyniósł w końcu II półrocza 2002r. 69,1% i zwiększył się w stosunku do stanu z końca I półrocza br. o 0,3%.

Tabela 53. Bezrobotni i oferty pracy wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w 2002r.

Rodzaj działalności	I półrocze 2002r.		II półrocze 2002r.		Liczba ofert zgłoszonych w całym 2002r.
	liczba bezrobotnych - stan w końcu półrocza	liczba ofert zgłoszonych w półroczu	liczba bezrobotnych - stan w końcu półrocza	liczba ofert zgłoszonych w półroczu	
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	2.945	136	3.032	172	308
Rybolówstwo i rybactwo	15	1	22	1	2
Górnictwo i kopalnictwo	106	8	118	8	16
Przetwórstwo przemysłowe	16.622	1.682	16.825	2.028	3.710
Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	342	18	342	46	64
Budownictwo	6.668	624	7.338	486	1.110
Handel i naprawy	11.817	1.251	11.764	1.690	2.941
Hotele i restauracje	1.436	216	1.468	171	387
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1.871	171	1.913	132	303
Pośrednictwo finansowe	456	140	484	239	379
Obsługa nieruchomości i firm	1.693	142	1.771	278	420
Administracja publiczna i obrona narodowa	4.480	1.089	4.492	1.023	2.112
Edukacja	1.628	221	1.404	427	648
Ochrona zdrowia i opieka socjalna	2.502	207	2.380	324	531
Pozostała działalność usługowa, komunalna, socjalna i indywidualna	2.736	314	2.788	374	688
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	885	0	874	0	0
Organizacje i zespoły międzynarodowe	0	0	0	0	0
Działalność niezidentyfikowana	6.950	X	7.254	X	X
Razem (bezrobotni poprzednio pracujący)	63.152	6.220	64.269	7.399	13.619
Bezrobotni dotychczas nie pracujący	20.182	X	21.805	X	X
Ogółem bezrobotni	83.334	6.220	86.074	7.399	13.619

W woj. podlaskim największe przeobrażenia gospodarcze (restrukturyzacja, modernizacja, likwidacja) zaszły w następujących sekcjach: przetwórstwo przemysłowe, handel i naprawy, budownictwo oraz w sekcji administracja publiczna i obrona narodowa.

Sekcje te z jednej strony generują najwięcej bezrobotnych, ale z drugiej tworzą miejsca pracy, ponieważ ponad 72% ofert, które wpłynęły w ciągu 2002r. do urzędów pracy, pochodziło właśnie od pracodawców prowadzących działalność w obrębie tych sekcji.

Wśród bezrobotnych najliczniejsza była grupa osób, które przed zarejestrowaniem się w urzędzie pracy pracowały w zakładach pracy prowadzących działalność produkcyjną. Wg stanu na koniec grudnia 2002r. z zakładów tych pochodziło 16.825 osób, tj. 26,2% populacji bezrobotnych poprzednio pracujących (w porównaniu do końca 2001r. spadek o 467 osób, tj. o 2,7%). Jednocześnie z sekcji tej wpłynęło w 2002r. 3.710 ofert pracy.

Dość licznie reprezentowana była wśród osób bezrobotnych sekcja zaliczana do sfery usług, a mianowicie handel i naprawy. Na koniec 2002r. zarejestrowane były w tej grupie 11.764 osoby bezrobotne, tj. 18,3% ogółu poprzednio pracujących (w porównaniu do końca 2001r. spadek o 670, tj. o 5,4%). Jednocześnie z sekcji tej wpłynęło w 2002r. 2.941 ofert pracy.

Następna duża pod względem liczebności grupa bezrobotnych pochodziła z zakładów pracy należących do sekcji budownictwo. W zakładach tych poprzednio pracowało 7.338 osób, tj. 11,4% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących (więcej niż w poprzednim roku o 149 osób, tj. o 2,1%). Jednocześnie z sekcji tej wpłynęło w 2002r. 1.110 ofert pracy. Należy przewidywać, iż liczba bezrobotnych z sekcji budownictwo w pierwszych miesiącach 2003 roku będzie jeszcze wzrastać, co jest związane z przerwaniem prac budowlanych w okresie jesienno - zimowym z powodu niedogodnych warunków atmosferycznych.

Znacząca grupa bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy pracowała uprzednio w sekcji administracja publiczna i obrona narodowa - w końcu 2002r. liczyła ona 4.492 osoby, tj. 7,0% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących (w porównaniu z końcem 2001r. nastąpił wzrost o 219 osób, tj. o 5,1%). Jednocześnie z sekcji tej wpłynęło w 2002r. 2.112 ofert pracy.

3.10. Bezrobotni według zawodów i specjalności.

Określenie struktury zawodowej bezrobotnych jest podstawowym instrumentem polityki zatrudnienia, poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy. Podstawą analizy struktury zawodowej jest Klasyfikacja Zawodów i Specjalności, opracowana przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych oraz wprowadzona do powszechnego stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 1995r. Powyższa Klasyfikacja odpowiada Międzynarodowemu Standardowi Klasyfikacji Zawodów.

W statystyce bezrobotnych według zawodów i specjalności stosuje się kryterium kwalifikowania bezrobotnych poprzednio pracujących według zawodu, w jakim bezrobotni poszukują pracy i do wykonywania tego zawodu mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, bądź odpowiednim stażem pracy w danym zawodzie (w okresie minimum 1 roku).

Natomiast bezrobotnych, którzy nie pracowali przed zarejestrowaniem w urzędzie pracy (w tym absolwentów), kwalifikuje się według zawodu wyuczonego. Jeżeli osoba bezrobotna posiadała kwalifikacje uprawniające ją do wykonywania kilku zawodów, kwalifikowana była wówczas według zawodu, w którym przede wszystkim chciałaby podjąć pracę.

Statystyka obejmuje również grupę bezrobotnych osób "bez zawodu". Są to osoby, które nie posiadają świadectwa czy dyplomu ukończenia szkoły lub odpowiedniego kursu oraz osoby, które nie posiadają udokumentowanej ciągło-

ści pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie. Grupa bezrobotnych bez zawodu obejmuje głównie osoby z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym oraz z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

Spośród zarejestrowanych na koniec 2002r. 86.074 bezrobotnych, zawodów wyuczony posiadały 73.062 osoby, tj. 84,9% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do końca 2001r. populacja ta zmniejszyła się o 1.433 osoby.

Populacja bezrobotnych bez zawodu obejmowała 13.012 osób, co stanowiło 15,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W porównaniu do końca 2001r. populacja bezrobotnych nie posiadających zawodu zwiększyła się o 1.036 osób, tj. o 8,7%.

Tabela 54. Bezrobotni wg grup zawodów i specjalności zarejestrowani w latach 2001-2002. (stan w końcu roku)

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	Bezrobotni ogółem		
	2001	2002	wzrost/ spadek (+/-)
Ogółem, z tego:	86.471	86.074	- 397
1. Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	145	128	- 17
2. Specjaliści	3.790	4.133	+343
3. Technicy i inny średni personel	10.430	10.706	+276
4. Pracownicy biurowi	5.507	5.494	- 13
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	11.005	10.218	- 787
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	3.563	3.375	- 188
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	25.341	25.466	+125
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	5.026	4.609	- 417
9. Pracownicy przy pracach prostych	9.688	8.933	- 755
10. Bez zawodu	11.976	13.012	+1.036

Wśród bezrobotnych od lat najliczniej reprezentowana jest grupa **robotników przemysłowych i rzemieślników**. Taka sytuacja spowodowana jest głównie licznymi zwolnieniami grupowymi pracowników z upadających lub

przekształcających się przedsiębiorstw oraz likwidacją wielu zakładów przemysłowych, rzemieślniczych lub związanych z produkcją rolną. W końcu 2002r. do grupy tej zaliczono 25.466 osób, czyli 29,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W porównaniu z końcem 2001r. liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w grupie "robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy" zwiększyła się o 125 osób (tj. o 0,5%). Spośród tych osób (wg stanu na koniec 2002r.) najwięcej bezrobotnych zarejestrowano w następujących zawodach:

- ślusarz - 2.209 osób,
- krawiec odzieży lekkiej - 2.102 osoby,
- murarz ogólnobudowlany - 1.921 osób,
- mechanik samochodów osobowych - 1.736 osób,
- stolarz meblowy - 1.359 osób,
- szwaczka - 1.260 osób.

Duże problemy z podjęciem zatrudnienia mają również osoby z wykształceniem średnim zaliczone do grupy zawodów - **technicy i inny średni personel** - w końcu 2002r. zarejestrowanych było 10.706 osób (12,4% ogółu bezrobotnych). W porównaniu z końcem 2001r. liczba ta wzrosła o 276 osób (tj. o 2,6%). Najwięcej bezrobotnych z tej grupy zarejestrowano w następujących zawodach:

- technik rolnik - 1.459 osób,
- technik budownictwa (budownictwo ogólne) - 729 osób,
- technik technologii odzieży - 636 osób,
- technik mechanik - środki transportu samochodowego - 465 osób,
- technik żywienia - 355 osób.

W strukturze zawodowej bezrobotnych znaczącą grupę stanowią **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy** - w końcu 2002r. zarejestrowanych było 10.218 osób (11,9% ogółu). W odniesieniu do stanu z końca ubiegłego roku liczba ta zmniejszyła się o 787 osób (o 7,2%). Najwięcej bezrobotnych zarejestrowano w następujących zawodach:

- sprzedawca w handlu detalicznym - 4.852 osoby,
- kucharz - 1.501 osób,
- sprzedawca drobnodetaliczny - 832 osoby,
- fryzjer damski - 702 osoby,
- kelner - 524 osoby.

Bezrobotni o wysokich kwalifikacjach zawodowych są jedną z najmniej licznych populacją. Jednakże ich liczebność systematycznie rośnie. Pod koniec 2002r. zarejestrowanych było 4.133 **specjalistów** (4,8% ogółu bezrobotnych) i w odniesieniu do końca 2001r. subpopulacja ta wzrosła o 343 osoby, tj. o 9,1%. W końcu 2002r. zarejestrowanych było:

- 815 specjalistów nauk fizycznych, matematycznych i technicznych (w tym: 670 inżynierów; najwięcej inż. środowiska - 195, budownictwa - 159, mechaników - 127),
- 249 specjalistów nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia (w tym: 41 lekarzy medycyny i 13 lekarzy stomatologów),
- 974 nauczycieli (w tym: 402 nauczania ponadelementarnego i 307 nauczania początkowego i przedszkolnego),
- 2.095 pozostałych specjalistów (w tym: 834 ekonomistów, 433 specjalistów ds. marketingu i handlu oraz 241 prawników).

Tabela 55. Struktura bezrobotnych i ofert pracy wg zawodów w 2002r.

Nr	Grupy zawodów	Liczba bezrobotnych - stan na dzień 31.12.2002r.	Oferty pracy zgłoszone w roku 2002	w tym zgłoszone:		Oferty pracy w końcu 2002r.
				w I półroczu	w II półroczu	
	OGÓLEM	86.074	13.619	6.220	7.399	109
1	PARLAMENTARZYŚCI, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY	128	54	32	22	0
11	Parlamentarzyści, politycy, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze	1	0	0	0	0
113	Wyżsi urzędnicy	1	0	0	0	0
12	Kierownicy wielkich organizacji	82	32	24	8	0
121	Dyrektorzy generalni, wykonawczy, prezesi i ich zastępcy	22	8	7	1	0
122	Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej	30	11	9	2	0
123	Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności pomocniczej	30	13	8	5	0
13	Kierownicy małych i średnich zakładów pracy	45	22	8	14	0
131	Kierownicy małych i średnich zakładów pracy	45	22	8	14	0
2	SPECJALIŚCI	4.133	847	308	539	12
21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	815	191	72	119	6
211	Fizycy, chemicy i pokrewni	25	0	0	0	0
212	Matematycy, statystycy i pokrewni	13	1	0	1	0
213	Informatycy	41	12	8	4	0
214	Architekci, inżynierowie i pokrewni	736	178	64	114	6
22	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	249	72	30	42	0
221	Specjaliści nauk przyrodniczych	172	18	3	15	0
222	Specjaliści ochrony zdrowia	77	54	27	27	0
23	Nauczyciele	974	311	97	214	1
231	Nauczyciele szkół wyższych	6	1	0	1	0
232	Nauczyciele nauczania ponadelementarnego	402	208	73	135	0
233	Nauczyciele nauczania początkowego i przedszkolnego	307	41	12	29	0
234	Nauczyciele szkół specjalnych	21	8	3	5	0
235	Pozostali specjaliści szkolnictwa i wychowawcy	238	53	9	44	1

Nr	Grupy zawodów	Liczba bezrobotnych - stan na dzień 31.12.2002r.	Oferty pracy zgłoszone w roku 2002	w tym zgłoszone:		Oferty pracy w końcu 2002r.
				w I półroczu	w II półroczu	
24	Pozostali specjaliści	2.095	273	109	164	5
241	Specjaliści do spraw biznesu	728	141	61	80	3
242	Prawnicy	241	25	3	22	0
243	Archiwiści, bibliotekarze i specjaliści do spraw informacji	55	23	15	8	1
244	Specjaliści nauk społecznych i pokrewnych	990	47	20	27	1
245	Specjaliści kultury i sztuki	79	33	8	25	0
246	Specjaliści kultury fizycznej	2	4	2	2	0
3	TECHNICZY I INNY ŚREDNI PERSONEL	10.706	1.097	479	618	16
31	Średni personel techniczny	6.275	332	148	184	3
311	Technicy	5.859	264	121	143	3
312	Techniczny personel obsługi komputerów	252	41	16	25	0
313	Operatorzy sprzętu optycznego i elektronicznego	39	2	0	2	0
314	Pracownicy żeglugi i lotnictwa	6	0	0	0	0
315	Inspektorzy bezpieczeństwa pracy i jakości wyrobów	119	25	11	14	0
32	Średni personel rolnictwa i ochrony zdrowia	3.044	196	86	110	2
321	Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni	1.820	24	1	23	1
322	Średni personel ochrony zdrowia (z wyjątkiem pielęgniarzek)	791	93	43	50	1
323	Pielęgniarki i położne	433	79	42	37	0
33	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	60	30	10	20	2
331	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	60	30	10	20	2
34	Pracownicy pozostałych specjalności	1.327	539	235	304	9
341	Pracownicy do spraw finansowych	396	195	78	117	0
342	Agenci biur pomagających w prowadzeniu działalności gospod. i pośrednicy handlowi	102	26	17	9	2
343	Średni personel biurowy	543	213	92	121	7
344	Urzędnicy państwowi do spraw podatków, cel i pokrewni	18	10	6	4	0
345	Policjanci i pokrewni	33	1	0	1	0
346	Pracownicy socjalni	117	52	29	23	0
347	Pracownicy działalności artystycznej, rozrywki i sportu	116	41	13	28	0

Nr	Grupy zawodów	Liczba bezrobotnych - stan na dzień 31.12.2002r.	Oferty pracy zgłoszone w roku 2002	w tym zgłoszone:		Oferty pracy w końcu 2002r.
				w I półroczu	w II półroczu	
348	Pracownicy parafialni i świeccy krzewiciele wiary	2	1	0	1	0
4	PRACOWNICY BIUROWI	5.494	2.352	1.013	1.339	15
41	Pracownicy obsługi biurowej	4.992	2.171	920	1.251	14
411	Sekretarki i operatorzy maszyn biurowych	163	56	18	38	0
412	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych	2.794	523	351	172	5
413	Pracownicy do spraw ewidencji materiałowej, transportu i produkcji	693	228	89	139	1
414	Pracownicy bibliotek, archiwów, poczty i pokrewni	102	26	15	11	0
419	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	1.240	1.338	447	891	8
42	Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	502	181	93	88	1
421	Pracownicy obrotu pieniężnego	198	95	50	45	1
422	Informatorzy, pracownicy biur podróży, recepcjoniści i telefoniści	304	86	43	43	0
5	PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I SPRZEDAWCY	10.218	2.217	1.045	1.172	13
51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	4.387	747	403	344	7
511	Stewardzi, konduktorzy i przewodnicy	42	2	1	1	0
512	Pracownicy usług domowych i gastronomicznych	2.332	337	174	163	3
513	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	1.022	143	54	89	1
514	Pozostali pracownicy usług osobistych	824	81	38	43	3
515	Psychotroniczy	0	0	0	0	0
516	Pracownicy usług ochrony	167	184	136	48	0
52	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	5.831	1.470	642	828	6
521	Modelki	1	0	0	0	0
522	Sprzedawcy i demonstratorzy	5.830	1.470	642	828	6
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	3.375	158	81	77	0
61	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy zorientowani na rynek	3.229	158	81	77	0
611	Rolnicy produkcji roślinnej i ogrodnicy	1.653	44	29	15	0
612	Hodowcy zwierząt i pokrewni	113	11	7	4	0

Nr	Grupy zawodów	Liczba bezrobotnych - stan na dzień 31.12.2002r.	Oferty pracy zgłoszone w roku 2002	w tym zgłoszone:		Oferty pracy w końcu 2002r.
				w I półroczu	w II półroczu	
613	Rolnicy upraw polowych i produkcji zwierzęcej	1.075	0	0	0	0
614	Robotnicy leśni	375	101	44	57	0
615	Rybacy	13	2	1	1	0
62	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	146	0	0	0	0
621	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	146	0	0	0	0
7	ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	25.466	2.558	1.244	1.314	32
71	Górnicy i robotnicy budowlani	5.670	684	343	341	4
711	Górnicy i robotnicy obróbki kamienia	98	12	8	4	0
712	Robotnicy budowlani robót stanu surowego i pokrewni	3.588	378	189	189	3
713	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych	1.201	174	93	81	1
714	Malarze, pracownicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	783	120	53	67	0
72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	10.090	766	353	413	15
721	Formierze odlewniczy, spawacze, blacharze, monterzy konstrukcji metalowych i pokrewni	705	188	102	86	3
722	Kowale, ślusarze i pokrewni	3.188	243	111	132	3
723	Mechanicy maszyn i urządzeń	4.468	204	79	125	5
724	Elektromonterzy sprzętu elektrycznego i elektronicznego	1.729	131	61	70	4
73	Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	285	26	21	5	0
731	Robotnicy produkcji wyrobów precyzyjnych z metalu i materiałów pokrewnych	103	2	0	2	0
732	Ceramicy, szklarze i pokrewni	90	8	6	2	0
733	Wytwórcy wyrobów galanteryjnych, pamiątkarskich i pokrewni	19	11	11	0	0
734	Robotnicy poligraficzni i pokrewni	73	5	4	1	0
74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	9.421	1.082	527	555	13
741	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym	2.012	301	164	137	0
742	Robotnicy obróbki drewna, stolarze meblowi i pokrewni	2.069	303	109	194	3

Nr	Grupy zawodów	Liczba bezrobotnych - stan na dzień 31.12.2002r.	Oferty pracy zgłoszone w roku 2002	w tym zgłoszone:		Oferty pracy w końcu 2002r.
				w I półroczu	w II półroczu	
743	Robotnicy produkcji wyrobów włókienniczych, odzieży i pokrewni	4.849	455	249	206	10
744	Robotnicy obróbki skóry	491	23	5	18	0
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	4.609	1.007	465	542	7
81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	600	202	54	148	2
811	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i pokrewni	32	8	4	4	0
812	Operatorzy maszyn i urządzeń hutniczych i pokrewni	27	20	17	3	0
813	Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i pokrewni	8	1	0	1	0
814	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna i produkcji papieru	59	24	9	15	2
815	Operatorzy urządzeń w przetwórstwie chemicznym i pokrewni	36	7	3	4	0
816	Operatorzy urządzeń energetycznych i pokrewni	438	142	21	121	0
817	Operatorzy urządzeń do paletyzacji	0	0	0	0	0
82	Operatorzy i monterzy maszyn	1.933	242	105	137	1
821	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z metali i minerałów	128	28	8	20	0
822	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	8	1	0	1	0
823	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	60	45	10	35	1
824	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z drewna	37	0	0	0	0
825	Operatorzy maszyn poligraficznych i papierniczo-przetwórczych	65	17	5	12	0
826	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych	386	14	11	3	0
827	Operatorzy maszyn do przetwórstwa żywności i produktów pokrewnych	832	78	44	34	0
828	Monterzy	415	56	25	31	0
829	Operatorzy zautomatyzowanej linii produkcyjnej w przemyśle elektromaszynowym	2	3	2	1	0
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów i maszyn samojezdnych	2.076	563	306	257	4
831	Maszyniści kolejowi, dyżurni ruchu i pokrewni	85	0	0	0	0

Nr	Grupy zawodów	Liczba bezrobotnych - stan na dzień 31.12.2002r.	Oferty pracy zgłoszone w roku 2002	w tym zgłoszone:		Oferty pracy w końcu 2002r.
				w I półroczu	w II półroczu	
832	Kierowcy pojazdów silnikowych	1.625	446	227	219	3
833	Operatorzy samojedźnych maszyn rolniczych i pokrewni	359	115	78	37	1
834	Marynarze i pokrewni	7	2	1	1	0
9	PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH	8.933	3.321	1.553	1.768	14
91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	4.581	1.426	611	815	7
911	Sprzedawcy ulicznych i pokrewni	12	5	4	1	0
912	Czyścibuty i inni świadczący usługi na ulicach	0	0	0	0	0
913	Pomoce domowe, sprzątaczk i praczk	2.293	520	222	298	4
914	Gospodarze budynków, zmywacze szymb i pokrewni	1.015	596	267	329	2
915	Gońcy, bagażow, portierzy i pokrewni	625	204	99	105	1
916	Ładowacze nieczystości i pokrewni	636	101	19	82	0
92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	96	5	3	2	0
921	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	96	5	3	2	0
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	4.256	1.890	939	951	7
931	Robotnicy pomocniczy w górnictwie i budownictwie	2.089	761	502	259	1
932	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle przetwórczym	1.685	1.020	406	614	6
933	Robotnicy pomocniczy transportu i tragarze	482	109	31	78	0
10	BEZ ZAWODU	13.012	8	0	8	0

4. AKTYWNE DZIAŁANIA URZĘDÓW PRACY PRZECIWDZIAŁAJĄCE BEZROBOCIU I ŁAGODZĄCE JEGO SKUTKI.

4.1. Pośrednictwo pracy.

4.1.1. Oferty pracy zgłoszone w 2002r.

Od początku 2002r. do powiatowych urzędów pracy wpłynęło 13.719 ofert pracy, tj. o 1.000 ofert więcej niż w 2001r. Ofert pracy subsydiowanej było 5.735, natomiast z sektora publicznego pochodziło 3.618 ofert. W 2002r., podobnie jak w latach poprzednich, większość ofert pracy wpłynęła więc z zakładów pracy należących do sektora prywatnego (73,6% wszystkich ofert).

Pośrednicy pracy z powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego wizytowali w ciągu 2002r. 5.502 zakłady pracy, w wyniku czego pozyskanych zostało 9.739 nowych miejsc pracy.

W 2002r. zgłoszono dla osób niepełnosprawnych 918 ofert zatrudnienia (tj. o 41 ofert więcej niż w 2001r.), w tym 584 oferty pracy subsydiowanej (tj. o 139 więcej niż w 2001r.) i 116 ofert pracy z sektora publicznego (tj. o 30 więcej niż w 2001r.).

Do absolwentów pracodawcy skierowali w 2002r. 3.528 ofert pracy (tj. o 1.989 ofert więcej niż w 2001r.), w tym 3.066 ofert pracy subsydiowanej (tj. o 1.994 więcej niż w 2001r.) i 1.317 ofert pracy z sektora publicznego (tj. o 815 więcej niż w 2001r.).

W 2002r. najwięcej ofert pracy wpłynęło w miesiącu październiku (1.861 ofert), lipcu (1.753 oferty) oraz maju (1.335 ofert); natomiast najmniej – w miesiącu grudniu (662 oferty), styczniu (712 ofert) oraz listopadzie (902 oferty).

Tabela 56. Liczba ofert pracy w województwie podlaskim zgłoszonych w 2002r., w tym dla osób niepełnosprawnych oraz dla absolwentów (w okresie sprawozdawczym)

Miesiące 2002r.	Oferty pracy								
	ogółem	w tym:		dla osób niepełnosprawnych	w tym:		dla absolwentów	w tym:	
		pracy subsyd.	z sektora publicz.		pracy subsyd.	z sektora publicz.		pracy subsyd.	z sektora publicz.
styczeń	712	311	150	63	24	3	125	61	31
luty	944	447	286	46	27	10	225	215	114
marzec	983	378	250	62	28	5	168	138	64
kwiecień	1.150	389	270	68	29	4	140	92	45
maj	1.335	313	458	63	35	3	107	38	55
czerwiec	1.104	340	220	62	39	9	258	210	79
lipiec	1.753	885	380	45	32	6	801	756	254
sierpień	1.196	523	248	96	67	9	399	365	129
wrzesień	1.117	387	296	96	77	17	257	218	115
październik	1.861	1.007	661	131	87	27	581	561	242
listopad	902	482	229	95	77	14	284	262	100
grudzień	662	273	170	91	62	9	183	150	89
2002r.	13.719	5.735	3.618	918	584	116	3.528	3.066	1.317

Tabela 57. Oferty pracy zgłoszone do powiatowych urzędów pracy w 2002r. (w okresie sprawozdawczym)

Powiatowy Urząd Pracy	oferty pracy								
	ogółem	w tym:		dla osób niepełnosprawnych	w tym:		dla absolwentów	w tym:	
		pracy subs.	z sektora publicz.		pracy subs.	z sektora publicz.		pracy subs.	z sektora publicz.
Augustów	737	453	145	41	26	8	343	328	86
Białystok	3.640	1.342	604	439	307	27	850	689	268
Bielsk Podl.	415	188	118	48	16	10	126	126	54
Grajewo	1.067	382	187	28	1	1	185	173	70
Hajnówka	726	236	308	30	22	8	165	147	82
Kolno	755	493	360	14	8	8	214	211	128
Łomża	1.406	631	246	125	89	16	271	203	47
Mońki	466	138	145	11	2	1	99	88	35
Sejny	391	348	196	5	5	0	136	136	46
Siemiatycze	390	159	112	23	18	9	124	93	34
Sokółka	1.608	459	674	47	23	12	365	265	229
Suwałki	1.159	388	181	97	67	12	280	255	97
Wysokie M.	365	162	122	2	0	1	85	79	18
Zambrów	594	356	220	8	0	3	285	273	123
Woj. podlaskie	13.719	5.735	3.618	918	584	116	3.528	3.066	1.317

W 2002r. największą ilością ofert pracy dysponował PUP w Białymstoku (3.640 ofert), PUP w Sokółce (1.608 ofert) oraz PUP w Łomży (1.406 ofert); najmniej zaś PUP w Wysokiem Mazowieckiem (365 ofert), PUP w Siemiatyczach (390 ofert) i PUP w Sejnach (391 ofert).

Najwięcej ofert pracy subsydiowanej posiadał PUP w Białymstoku (1.342 oferty), PUP w Łomży (631 ofert) oraz PUP w Kolnie (493 oferty); najmniej PUP w Mońkach (138 ofert), PUP w Siemiatyczach (159 ofert) i PUP w Wysokiem Mazowieckiem (162 oferty).

Najwięcej ofert z sektora publicznego zgłoszono do PUP w Sokółce (674 oferty), PUP w Białymstoku (604 oferty) oraz PUP w Kolnie (360 ofert); najmniej do PUP w Siemiatyczach (112 ofert), PUP w Bielsku Podlaskim (118 ofert) oraz PUP w Wysokiem Mazowieckiem (122 oferty).

4.1.2. Podjęcia pracy.

Tabela 58. Podjęcia pracy w 2002r. (w okresie sprawozdawczym)

Kwartaly 2002r.	podjęcia pracy ogółem	z tego:			
		pracy niesubsydiowa- nej	pracy subs- ydiowanej	w tym:	
				skierowani do prac interwencyjnych	skierowani do robót pu- blicznych
I kwartał	5.614	4.955	659	442	63
II kwartał	10.677	9.809	868	508	181
III kwartał	7.779	6.762	1.017	216	122
IV kwartał	6.702	5.757	945	468	132
2002r.	30.772	27.283	3.489	1.634	498

Podjęcia pracy są podstawową przyczyną wyłączeń bezrobotnych z ewidencji. Dotyczy to wszystkich form podejmowania pracy przez bezrobotnych tj. pracy niesubsydiowanej (w tym pracy sezonowej) i subsydiowanej (prac in-

terwencyjnych, robót publicznych, otrzymania przez bezrobotnych pożyczki na uruchomienie własnej działalności gospodarczej itp.).

W 2002r. pracę podjęły ogółem w woj. podlaskim 30.772 osoby bezrobotne (o 4.261 osób więcej niż w poprzednim roku), w tym pracę niesubsydiowaną 27.283 osoby bezrobotne (o 3.306 osób, tj. o 13,8% więcej niż w poprzednim roku), a pracę subsydiowaną 3.489 osób bezrobotnych (o 955 osób, tj. o 37,7% więcej niż w poprzednim roku). W ramach pracy subsydiowanej do prac interwencyjnych skierowano 1.634 osoby bezrobotne (o 248 osób, tj. o 17,9% więcej niż w poprzednim roku), natomiast do robót publicznych skierowanych zostało w 2002r. 498 osób bezrobotnych (o 154 osoby, tj. o 44,8% więcej niż w poprzednim roku).

Tabela 59. Osoby bezrobotne podejmujące pracę w woj. podlaskim w 2002r.
(w okresie sprawozdawczym)

Miesiące 2002r.	Liczba osób bezrobotnych podejmujących pracę	% udział bezrobotnych podejmujących pracę wśród ogółu wyrejestrowanych
styczeń	1.559	37,8
luty	1.795	39,8
marzec	2.260	42,5
kwiecień	2.916	44,9
maj	5.172	59,8
czerwiec	2.589	41,6
lipiec	2.713	38,9
sierpień	2.229	40,3
wrzesień	2.837	42,6
październik	3.160	43,9
listopad	2.026	42,2
grudzień	1.516	32,2
2002r.	30.772	43,2

Bezrobotni podejmujący pracę w 2002r. stanowili 43,2% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych. Największy odsetek bezrobotnych podejmujących pracę odnotowano w miesiącach: maj (59,8%), kwiecień (44,9%) oraz październik (43,9%).

Tabela 60. Osoby bezrobotne podejmujące pracę w roku 2002 według powiatowych urzędów pracy (w okresie sprawozdawczym)

Powiatowy Urząd Pracy	Podjęcia pracy ogółem	z tego:		
		pracy niesubsydowanej	w tym sezonowej	pracy subsydowanej
Augustów	2.041	1.833	1.200	208
Białystok	10.180	9.347	191	833
Bielsk Podlaski	1.264	1.193	64	71
Grajewo	1.698	1.427	10	271
Hajnówka	1.246	1.150	1	96
Kolno	1.220	880	18	340
Łomża	2.937	2.527	1.381	410
Mońki	675	596	8	79
Sejny	982	688	550	294
Siemiatycze	796	719	9	77
Sokółka	2.052	1.796	598	256
Suwałki	3.691	3.426	431	265
Wysokie Maz.	914	754	171	160
Zambrów	1.076	947	0	129
Woj. podlaskie	30.772	27.283	4.632	3.489

W 2002r. najwięcej podjęć pracy przez bezrobotnych odnotowano w PUP w Białymstoku (10.180, tj. 33,1% podjęć pracy), w PUP w Suwałkach (3.691, tj. 12,0% podjęć pracy) oraz w PUP w Łomży (2.937, tj. 9,5% podjęć pracy).

Pracę subsydiowaną podjęło w 2002r. najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Białymstoku (833 osoby, tj. 23,9% ogółu bezrobotnych zatrudnionych w ramach prac subsydiowanych), w PUP w Łomży (410 osób, tj. 11,8%) oraz w PUP w Kolnie (340 osób, tj. 9,7%).

Tabela 61. Bezrobotni skierowani do prac interwencyjnych w woj. podlaskim w 2002r. (w okresie sprawozdawczym)

Miesiące 2002r.	Liczba osób skierowanych do prac interwencyjnych	% udział osób skierowanych do prac interwencyjnych wśród ogółu wyrejestrowanych
styczeń	53	1,3
luty	192	4,3
marzec	197	3,7
kwiecień	237	3,6
maj	124	1,4
czerwiec	147	2,4
lipiec	94	1,3
sierpień	42	0,8
wrzesień	80	1,2
październik	241	3,3
listopad	174	3,6
grudzień	53	1,1
2002r.	1.634	2,3

Bezrobotni skierowani do prac interwencyjnych w 2002r. stanowili 2,3% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych. Największy procentowo odpływ bezrobotnych z tytułu zatrudnienia przy pracach interwencyjnych miał miejsce w miesiącach: luty (4,3%), marzec (3,7%) oraz kwiecień i listopad (po 3,6%).

Tabela 62. Bezrobotni skierowani do robót publicznych w woj. podlaskim w 2002r. (w okresie sprawozdawczym)

Miesiące 2002r.	Liczba osób skierowanych do robót publicznych	% udział osób skierowanych do robót publicznych wśród ogółu wyrejestrowanych
styczeń	28	0,7
luty	13	0,3
marzec	22	0,4
kwiecień	29	0,4
maj	109	1,3
czerwiec	43	0,7
lipiec	60	0,9
sierpień	43	0,8
wrzesień	19	0,3
październik	59	0,8
listopad	34	0,7
grudzień	39	0,8
2002r.	498	0,7

Bezrobotni skierowani do robót publicznych w 2002r. stanowili 0,7% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych. Największy procentowo odpływ bezrobotnych skierowanych do pracy w ramach robót publicznych miał miejsce w miesiącach: maj (1,3%), lipiec (0,9%) oraz sierpień, październik i grudzień (po 0,8%).

Tabela 63. Podjęcia pracy w 2002r. - według powiatowych urzędów pracy. (w okresie sprawozdawczym)

Powiatowy Urząd Pracy	Osoby bezrobotne podejmujące pracę w poszczególnych miesiącach 2002r.:												Ogółem 2002r.
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień	
Augustów	138	154	129	209	369	181	232	117	178	141	100	93	2.041
Białystok	465	586	784	827	1.545	810	853	732	1.001	1.242	728	607	10.180
Bielsk P.	77	63	129	122	210	146	82	79	140	82	73	61	1.264
Grajewo	93	135	116	148	335	117	148	128	142	155	105	76	1.698
Hajnówka	63	56	113	138	210	110	76	77	98	132	93	80	1.246
Kolno	76	69	112	122	222	82	117	104	84	122	75	35	1.220
Łomża	134	156	227	334	501	293	238	206	246	270	185	147	2.937
Mońki	34	33	66	61	135	66	67	36	65	57	29	26	675
Sejny	44	71	66	111	139	59	135	49	70	87	97	54	982
Siemiatycze	28	41	33	80	169	102	52	74	90	67	26	34	796
Sokółka	82	108	100	195	375	154	180	191	204	240	145	78	2.052
Suwałki	205	197	235	337	596	323	402	289	366	339	242	160	3.691
Wysokie Maz.	47	43	72	110	172	70	54	69	78	116	55	28	914
Zambrów	73	83	78	122	194	76	77	78	75	110	73	37	1.076
Woj. podlaskie	1.559	1.795	2.260	2.916	5.172	2.589	2.713	2.229	2.837	3.160	2.026	1.516	30.772

Tabela 64. Osoby skierowane do prac interwencyjnych w 2002r. - według powiatowych urzędów pracy.
(w okresie sprawozdawczym)

Powiatowy Urząd Pracy	Osoby skierowane do prac interwencyjnych w poszczególnych miesiącach 2002r.:												Ogółem 2002r.
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień	
Augustów	8	19	6	6	6	2	0	6	2	10	7	5	77
Białystok	3	29	41	44	23	18	10	14	16	17	9	6	230
Bielsk P.	1	5	3	6	6	7	5	3	0	3	0	0	39
Grajewo	0	22	9	9	19	8	9	4	4	5	4	6	99
Hajnówka	1	0	0	4	3	30	1	0	0	29	3	4	75
Kolno	13	20	49	42	14	2	5	3	13	53	18	5	237
Łomża	0	29	36	50	23	7	3	4	15	3	7	9	186
Mońki	0	0	6	1	3	10	0	0	1	3	5	2	31
Sejny	0	36	12	27	12	11	9	4	7	12	48	2	180
Siemiatycze	1	2	1	0	1	10	5	1	1	14	1	1	38
Sokółka	9	8	9	23	0	0	0	2	7	61	28	1	148
Suwalki	7	3	5	2	12	35	43	1	6	2	27	7	150
Wysokie Maz.	4	8	6	17	2	7	3	0	2	6	6	1	62
Zambrów	6	11	14	6	0	0	1	0	6	23	11	4	82
Woj. podlaskie	53	192	197	237	124	147	94	42	80	241	174	53	1.634

Tabela 65. Osoby skierowane do robót publicznych w 2002r. - według powiatowych urzędów pracy.
(w okresie sprawozdawczym)

Powiatowy Urząd Pracy	Osoby skierowane do robót publicznych w poszczególnych miesiącach 2002r.:												Ogółem 2002r.
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień	
Augustów	3	2	2	0	0	1	2	3	0	0	1	2	16
Białystok	4	0	4	12	32	10	12	5	5	3	2	1	90
Bielsk P.	1	1	2	0	0	0	0	4	0	0	3	0	11
Grajewo	0	0	0	0	63	19	11	8	3	11	3	5	123
Hajnówka	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2	0	1	5
Kolno	6	1	0	1	1	0	23	12	0	3	3	7	57
Łomża	8	3	6	4	0	3	9	6	4	25	7	3	78
Mońki	0	0	0	4	5	0	0	1	0	0	2	0	12
Sejny	0	0	2	1	0	0	0	0	1	1	8	17	30
Siemiatycze	2	1	0	1	1	2	0	1	3	0	1	1	13
Sokółka	2	1	1	3	0	0	1	1	0	13	0	0	22
Suwałki	2	3	0	0	2	1	1	1	1	0	2	2	15
Wysokie Maz.	0	0	4	2	5	7	1	1	1	1	2	0	24
Zambrów	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2
Woj. podlaskie	28	13	22	29	109	43	60	43	19	59	34	39	498

4.2. Aktywizacja zawodowa absolwentów.

W roku 2002 zakończono realizację ogólnopolskiej inicjatywy skierowanej do absolwentów szkół ponadpodstawowych i wyższych **„Absolwent 2001”**.

Podczas drugiego etapu realizacji tego programu do pracy niesubsydiowanej skierowano 1.134 absolwentów, spośród tej liczby 617 osób było uczestnikami Warsztatów Poszukiwania Pracy.

Ponadto zorganizowano 37 giełd pracy, w których uczestniczyli absolwenci, a liczba absolwentów uczestniczących w giełdach i targach pracy wyniosła 184 osoby. Natomiast w zajęciach Klubu Pracy poza Warsztatami Poszukiwania Pracy uczestniczyło 133 absolwentów.

W 2002r. Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku rozpoczął realizację **„Wojewódzkiego Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów na lata 2002-2003”**.

Komisja oceniająca dokonała oceny wniosków o dofinansowanie ze środków Funduszu Pracy projektów złożonych przez powiatowe urzędy pracy województwa podlaskiego, według określonych kryteriów konkursowych oraz podziału środków będących w dyspozycji Samorządu Województwa Podlaskiego. Pomędzy Marszałkiem Województwa Podlaskiego a Starostami Powiatów podpisano porozumienia w sprawie sfinansowania zadań określonych w Wojewódzkim Programie Aktywizacji Zawodowej Absolwentów na lata 2002-2003.

Ponadto w IV kwartale 2002r. województwo podlaskie otrzymało dodatkowe środki FP na realizację programów na rzecz tworzenia miejsc pracy i aktywizację zawodową bezrobotnych, a w szczególności absolwentów zamieszkałych na terenach wiejskich oraz w małych miastach. Wyteżone działania urzędów pracy województwa podlaskiego, podejmowane w celu pomocy młodym ludziom wchodzącym na rynek pracy pozwoliły na ich skierowanie do pracy w ramach różnych form aktywizacji.

W 2002r. pracę podjęło 3.330 bezrobotnych absolwentów, czyli prawie 27% ogółu absolwentów wykreślonych w tym okresie z rejestrów powiatowych urzędów pracy. Spośród nich najwięcej aktywności wykazali absolwenci szkół policealnych i średnich zawodowych (1.294 osoby – 38,9% absolwentów podejmujących zatrudnienie), absolwenci szkół wyższych (odpowiednio: 1.203 osoby – 36,1%) oraz absolwenci szkół zasadniczych zawodowych (469 osób – 14,1%).

W ramach prac interwencyjnych zatrudnionych zostało w 2002r. 40 absolwentów, głównie z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 17 osób, zasadniczym zawodowym – 9 osób oraz wyższym - 7 osób. W ramach umów absolwenckich znalazło zatrudnienie 1.017 bezrobotnych absolwentów (najwięcej z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 408 osób i wyższym – 317 osób), w ramach robót publicznych – 29 absolwentów (najwięcej z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 10 osób). Natomiast do pracy w instytucjach użyteczności publicznej na zasadzie robót publicznych skierowano w 2002r. 3 absolwentów.

Z tytułu udzielonej pożyczki na podjęcie działalności pozarolniczej lub rolniczej wyłączono z ewidencji 10 bezrobotnych absolwentów, natomiast z tytułu udzielenia pożyczki dla pracodawców na zorganizowanie dodatkowych miejsc pracy dla bezrobotnych – wyłączono 3 absolwentów.

Na szkolenia zostało skierowanych 256 absolwentów (z czego ponad 47% - to absolwenci szkół policealnych i średnich zawodowych). Natomiast w 2002r. szkolenia ukończyło 190 absolwentów.

Na staże powiatowe urzędy pracy skierowały 2.199 absolwentów (najwięcej osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 930 i wyższym – 721). W 2002r. staże ukończyło 1.062 bezrobotnych absolwentów.

Tabela 66. Aktywizacja zawodowa absolwentów wg powiatowych urzędów pracy w 2002r. (w okresie sprawozdawczym)

Powiatowy Urząd Pracy	Podjęcia pracy przez absolwentów	w tym w ramach:				Absolwenci skierowani na staże	Absolwenci skierowani na szkolenia
		prac interwencyjnych	umów absolwenckich	robót publicznych	pożyczki na działaln. gospod.		
Augustów	189	0	93	0	0	218	23
Białystok	1.251	6	275	2	6	359	66
Bielsk Podl.	123	2	13	2	0	105	2
Grajewo	127	4	41	1	0	119	1
Hajnówka	99	6	16	0	0	123	36
Kolno	98	5	43	7	0	158	11
Łomża	306	7	136	5	3	146	5
Mońki	88	0	36	0	0	50	0
Sejny	132	5	79	8	0	66	3
Siemiatycze	89	0	18	1	0	74	2
Sokółka	222	0	75	0	0	190	6
Suwałki	345	2	74	0	4	229	68
Wysokie M.	142	2	73	3	0	135	33
Zambrów	119	1	45	0	0	227	0
Woj. podl.	3.330	40	1.017	29	13	2.199	256

W 2002r. podjęło pracę najwięcej bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w PUP w: Białymstoku (1.251 osób), Suwałkach (345 osób) oraz Łomży (306 osób). Do prac interwencyjnych najwięcej bezrobotnych absolwentów zostało skierowanych przez PUP w: Łomży (7 osób), Białymstoku i Hajnówce (po 6 osób). Największa liczba absolwentów była kierowana do robót publicznych przez PUP w: Sejnach (8 osób) i Kolnie (7 osób). Najwięcej umów absolwenckich zrefundował: PUP w Białymstoku (275), PUP w Łomży (136) oraz PUP w Augustowie (93). Do odbycia stażu u pracodawcy najwięcej absolwentów skierował PUP w: Białymstoku (359 osób), Suwałkach (229 osób) i Zambrowie (227 osób). Na szkolenia największa liczba absolwentów była skierowana w 2002r. przez PUP w: Suwałkach (68 osób) oraz w Białymstoku (66 osób).

Tabela 67. Bezrobotni absolwenci - wyłączenia z ewidencji z powodu aktywizacji zawodowej w 2002r.
(w okresie sprawozdawczym)

Wyszczególnienie		Ogółem bezrobotni absolwenci	w tym absolwenci szkół:				
			wyż- szych	polic. i średn. zaw.	liceów ogóln.	zasadn. zawod.	pozos- tałych
w liczbach bezwzględnych							
Wyłączenia z ewidencji ogółem		12.423	3.149	5.063	1.681	2.457	73
w tym z powodu	podjęcia pracy	3.330	1.203	1.294	346	469	18
	prac interwencyjnych	40	7	17	6	9	1
	umów absolwenckich	1.017	317	408	96	193	3
	robót publicznych	29	7	10	7	5	0
	w tym w instytucjach użyteczności publicznej	3	1	2	0	0	0
	z tytułu udzielonej pożyczki	13	5	7	1	0	0
	z tego						
	podjęcie działalności pozarolniczej lub rolniczej	10	5	4	1	0	0
	w ramach utworzonego przez pracodawcę dodat. miejsca pracy	3	0	3	0	0	0
	szkolenia	256	48	121	51	35	1
stażu	2.199	721	930	312	229	7	
w %							
Wyłączenia z ewidencji ogółem		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym z powodu	podjęcia pracy	26,8	38,2	25,6	20,6	19,1	24,7
	prac interwencyjnych	0,3	0,2	0,3	0,4	0,4	1,4
	umów absolwenckich	8,2	10,1	8,1	5,7	7,9	4,1
	robót publicznych	0,2	0,2	0,2	0,4	0,2	0,0
	w tym w instytucjach użyteczności publicznej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	z tytułu udzielonej pożyczki	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0
	z tego						
	podjęcie działalności pozarolniczej lub rolniczej	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0
	w ramach utworzonego przez pracodawcę dodat. miejsca pracy	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
	szkolenia	2,1	1,5	2,4	3,0	1,4	1,4
stażu	17,7	22,9	18,4	18,6	9,3	9,6	

Generalnie można stwierdzić, że staże i umowy absolwenckie cieszyły się w 2002r. największym zainteresowaniem wśród absolwentów wszystkich typów szkół.

Warto podkreślić, że poważną barierą w podejmowaniu zatrudnienia przez absolwentów jest nieduża liczba ofert pracy, adresowanych wyłącznie do tej populacji. W 2002r. pracodawcy zgłosili do urzędów pracy woj. podlaskiego 3.528 ofert pracy dla absolwentów (25,7% ogółu zgłoszonych ofert pracy), w tym 3.066 ofert pracy subsydiowanej, a z sektora publicznego pochodziło 1.317 ofert pracy. Jednakże w porównaniu do 2001r. liczba propozycji zatrudnienia, skierowanych do absolwentów uległa zwiększeniu o prawie 130% (w 2001r. do absolwentów skierowanych było 1.539 ofert pracy).

4.3. Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa.

Z usług poradnictwa zawodowego, świadczonych przez powiatowe urzędy pracy i Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (CliPKZ), działające w Wojewódzkim Urzędzie Pracy, skorzystało w 2002r. 12.246 osób, w tym 6.941 kobiet. W ramach poradnictwa zawodowego udzielono porad indywidualnych dla 7.264 osób, czyli 59,3% ogółu osób korzystających z usług poradnictwa zawodowego. W spotkaniach grupowych w ramach 477 grup uczestniczyło 5.387 osób (44,0%), natomiast badaniami testowymi objęto 804 osoby. Z usług poradnictwa zawodowego w większości korzystali bezrobotni - 11.740 osób, z tego 4.026 osób zamieszkałych na wsi, 6.264 osoby - to młodzież do 24 lat, 6.327 osób - to absolwenci i 407 osób - to niepełnosprawni. Spośród bezrobotnych korzystających z usług poradnictwa zawodowego ponad 18% (2.123 osoby) pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy.

Osoby bezrobotne poza usługami świadczonymi w PUP / Centrum z zakresu poradnictwa zawodowego (indywidualnego lub/i grupowego) mogły skorzystać również ze zbiorów informacji zawodowej. Zainteresowani samo-

dzielnie lub przy pomocy doradcy zawodowego korzystali z powyższych zbiorów, mogli również uczestniczyć w spotkaniach grupowych, dotyczących informacji o zawodach i rynku pracy oraz możliwościach kształcenia i szkolenia zawodowego. W okresie od stycznia do grudnia 2002r. udzielono informacji zawodowej dla 12.774 klientów indywidualnych i dla 3.042 osób w ramach 225 spotkań grupowych.

Najczęstszym powodem korzystania przez osoby bezrobotne z usług poradnictwa zawodowego była chęć podjęcia zatrudnienia - 6.118 osób (52,1% ogółu bezrobotnych korzystających z poradnictwa zawodowego) oraz możliwość doskonalenia zawodowego - 2.429 osób (20,7%). Natomiast wyborem zawodu zainteresowanych było 1.421 bezrobotnych (12,1%).

W wyniku działania poradnictwa zawodowego pracę podjęło 1.847 osób (w tym 1.840 bezrobotnych), szkolenie zawodowe rozpoczęło 1.130 osób (w tym 1.110 bezrobotnych) oraz 849 osób rozpoczęło zajęcia w klubach pracy (w tym 845 bezrobotnych).

W całym 2002r. w zajęciach klubów pracy uczestniczyło 1.478 osób bezrobotnych, wśród których dominowały:

- kobiety - 63,8% uczestników (943 osoby),
- młodzież do 24 lat - 74,8% uczestników (1.105 osób),
- absolwenci - 67,4% uczestników (996 osób),
- osoby zamieszkałe w mieście - 59,1% uczestników (873 osoby),
- osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym - 52,7% uczestników (779 osób) oraz zasadniczym zawodowym - 20,8% uczestników (308 osób),
- osoby bez stażu pracy - 74,2% uczestników (1.096 osób)
- pozostający bez pracy w okresie do 6 miesięcy - 71,6% uczestników (1.058 osób).

4.3.1. Poradnictwo i informacja zawodowa realizowane w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej

Zmieniający się rynek pracy, powstawanie nowych zawodów i specjalizacji, rosnące wymagania pracodawców dotyczące kandydatów do pracy powodują, że wzrasta zapotrzebowanie na profesjonalną szeroko pojętą informację zawodową. Celem wizyt w CliPKZ jest głównie uzyskanie pomocy w poszukiwaniu pracy na coraz trudniejszym rynku pracy.

Najczęściej zakres tematyczny informacji indywidualnej dotyczył:

- charakterystyk zawodów funkcjonujących na rynku pracy i sposobu ich zdobycia w formach szkolnych i pozaszkolnych,
- ogólnej sytuacji na rynku pracy i popytu na poszczególne zawody,
- pomocy przy redagowaniu CV, listów motywacyjnych, listów intencyjnych, podań, wypełniania ankiet personalnych oraz przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej,
- możliwości skorzystania z kursów organizowanych przez powiatowe urzędy pracy i instytucje szkoleniowe,
- rozpoczęcia działalności gospodarczej na własny rachunek,
- metod i form poszukiwania pracy,
- zakresu usług CliPKZ.

W 2002 roku przeprowadzono indywidualne rozmowy doradcze z osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy. Około 30% porad zawodowych stanowiły tzw. "trudne przypadki", wymagające szczególnego podejścia doradcy zawodowego oraz wsparcia psychologicznego. Osoby te charakteryzowały wspólne cechy takie, jak: niska samoocena, obawy przed zmianą kwalifikacji, brak aktywności zawodowej oraz niski status materialny. Inna grupa osób to bezrobotni posiadający zawyżone ambicje zawodowe lub też osoby oczekujące rozwiązania wszystkich problemów życiowych i zawodowych.

Doradcy zawodowi i psycholog pomagali klientom rozwiązać ich problemy zawodowe z pomocą odpowiednich metod, technik i narzędzi. Najczęściej pomoc doradcy zawodowego dotyczyła:

- wspólnego opracowania indywidualnego planu działania,
- weryfikacji oczekiwań zawodowych klienta w odniesieniu do realiów rynku pracy,
- określenia preferencji i predyspozycji zawodowych.

Informacja zawodowa udzielana była również w formie grupowej. Zorganizowano 10 spotkań grupowych, w których uczestniczyło 169 osób. Byli to studenci z Ukrainy, absolwenci, pielęgniarki, pedagodzy szkolni oraz bezrobotni i poszukujący pracy zamieszkali na terenach wiejskich. Udzielona im informacja dotyczyła głównie: usług świadczonych przez CIiPKZ, PUP i problematyki związanej z planowaniem kariery zawodowej.

Nowoczesne metody poszukiwania pracy oraz efektywne „sprzedanie siebie” - to obecnie, obok wymaganych kwalifikacji, podstawowe umiejętności niezbędne do zdobycia odpowiedniej pracy. Centra, wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu, organizowały zajęcia warsztatowe, skierowane do osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz absolwentów. Zajęcia były prowadzone głównie w cyklach jednodniowych.

W ramach poradnictwa grupowego organizowane były zajęcia warsztatowe o tematyce:

- „Poznaj siebie” (z elementami francuskiej Metody Edukacyjnej),
- „Metody i techniki poszukiwania pracy oraz pisanie życiorysu i listów motywacyjnych według standardów obowiązujących na rynku pracy”,
- „Ty i Twój zawód”,
- „Autoprezentacja i rozmowa wstępna z pracodawcą”,
- „Zostań Rockefellerem”,
- „Rozmowa telefoniczna z pracodawcą”,
- „Mowa ciała”;

- „Wykorzystaj swój potencjał zawodowy i osobisty” (na podstawie Kursu Inspiracji),
- „Samodzielność w poszukiwaniu pierwszej pracy” (zajęcia informacyjno-szkoleniowe dla absolwentów realizowane w ramach programu „Pierwsza praca”),
- 3-dniowe zajęcia warsztatowe w Zakładzie Karnym mające na celu przygotowanie skazanych do powrotu na rynek pracy po odbyciu wyroku.

W 2002r. kontynuowano także działalność Punktu Doradczego - Informacyjnego, w ramach którego przedstawiciele WUP, Urzędu Miejskiego, Izby Skarbowej w Białymstoku, Okręgowego Inspektoratu Państwowej Inspekcji Pracy, ZUS, KRUS, Podlaskiej Fundacji Rozwoju Regionalnego oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie udzielali bezpłatnych porad osobom bezrobotnym i poszukującym pracy z zakresu: bezrobocia, podatków, prawa pracy, pomocy społecznej, działalności gospodarczej oraz zasad ubezpieczenia społecznego. Dyżury odbywały się cyklicznie dwa razy w miesiącu.

Zorganizowano także imprezę Dni Otwarte pod hasłem "Dobry początek kariery zawodowej", skierowaną do młodych ludzi, którzy po raz pierwszy po ukończeniu szkoły zetknęli się z rynkiem pracy. Koordynatorem i inicjatorem przedsięwzięcia było CiIPKZ.

4.4. Szkolenia.

Pod pojęciem szkolenia należy rozumieć: przyuczanie do zawodu, przekwalifikowanie, podnoszenie kwalifikacji zawodowych lub naukę umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia. Szkolenia dla osób bezrobotnych inicjowane są przez powiatowe urzędy pracy w celu zwiększenia szans na znalezienie pracy przez osoby zainteresowane jej podjęciem, w szczególności w sytuacji braku kwalifikacji zawodowych, konieczności zmiany kwalifikacji spowodowa-

nej brakiem propozycji odpowiedniego zatrudnienia czy też utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie.

W 2002r. powiatowe urzędy pracy woj. podlaskiego skierowały na szkolenia 1.402 osoby bezrobotne (o 211 osób mniej niż w roku poprzednim). Stanowiły one 2,0% ogółu bezrobotnych wyłączonych z rejestru urzędów pracy w 2002r. Liczba osób, które ukończyły szkolenie w 2002r. ukształtowała się na poziomie 1.290 osób.

Tabela 68. Osoby bezrobotne skierowane na szkolenia i osoby, które ukończyły szkolenia w 2002r. (w okresie sprawozdawczym)

PUP	Osoby bezrobotne	Miesiące 2002r.												ogółem
		styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień	
Augustów	skierowane na szkolenia	2	3	9	7	57	2	-	-	3	22	53	22	180
	które ukończyły szkolenia	-	3	7	3	23	43	1	-	-	5	27	64	176
Białystok	skierowane na szkolenia	-	-	89	105	39	59	42	16	43	54	9	14	470
	które ukończyły szkolenia	34	-	1	25	41	157	31	52	29	44	31	26	471
Bielsk Podl.	skierowane na szkolenia	1	-	2	1	-	-	-	1	2	2	11	-	20
	które ukończyły szkolenia	1	-	2	-	1	1	-	1	-	1	12	1	20
Grajewo	skierowane na szkolenia	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	2	6
	które ukończyły szkolenia	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	1	1	6
Hajnówka	skierowane na szkolenia	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	12	140
	które ukończyły szkolenia	-	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	28	128
Kolno	skierowane na szkolenia	-	6	2	-	-	-	-	-	-	-	14	2	24
	które ukończyły szkolenia	-	-	6	2	-	-	-	-	-	-	-	13	21
Łomża	skierowane na szkolenia	2	13	4	7	2	4	8	1	28	2	15	-	86
	które ukończyły szkolenia	2	3	13	8	1	4	11	1	4	13	7	14	81
Mońki	skierowane na szkolenia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5
	które ukończyły szkolenia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5
Sejny	skierowane na szkolenia	11	24	1	1	1	-	-	-	1	-	-	1	40
	które ukończyły szkolenia	11	24	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	37
Siemiatycze	skierowane na szkolenia	-	2	2	3	1	-	-	-	-	1	1	-	10
	które ukończyły szkolenia	-	-	2	4	2	-	-	-	-	-	2	-	10
Sokółka	skierowane na szkolenia	2	2	2	31	-	-	1	5	2	15	13	6	79
	które ukończyły szkolenia	3	2	2	7	2	-	25	1	5	2	9	23	81
Suwałki	skierowane na szkolenia	-	10	37	43	2	12	2	5	2	10	6	77	206
	które ukończyły szkolenia	-	15	15	7	23	9	-	-	4	3	7	20	103
Wysokie Maz.	skierowane na szkolenia	4	3	11	3	-	5	-	-	1	44	47	-	118
	które ukończyły szkolenia	1	-	5	2	10	1	5	-	-	2	76	14	116
Zambrów	skierowane na szkolenia	3	4	-	8	-	-	-	-	-	1	2	-	18
	które ukończyły szkolenia	24	3	2	2	1	1	-	-	-	-	1	1	35
Woj. podlaskie	skierowane na szkolenia	125	67	159	209	102	82	53	28	86	151	204	136	1.402
	które ukończyły szkolenia	76	50	156	60	104	217	73	55	45	71	173	210	1.290

Najwięcej bezrobotnych zostało skierowanych na szkolenia w 2002r. przez PUP w: Białymstoku (470 osób), Suwałkach (206 osób) i Augustowie (180

osób), natomiast najwięcej osób bezrobotnych ukończyło szkolenia w PUP w Białymstoku (471 osób), w PUP w Augustowie (176 osób) oraz PUP w Hajnówce (128 osób).

W 2002r. najwięcej osób bezrobotnych uczestniczyło w szkoleniach o kierunkach: zawody związane z handlem, zawód kierowcy, obsługa komputera, obsługa finansowo - księgowo, bankowość, ubezpieczenia, obsługa maszyn i urządzeń, spawanie oraz obsługa sekretariatu.

W celu zapewnienia jak najwyższej efektywności przeprowadzanych szkoleń:

- doradcy zawodowi w trakcie indywidualnej rozmowy doradczej dokonywali oceny celowości i zasadności wyboru kierunku szkolenia przez osobę bezrobotną, biorąc pod uwagę jej motywację i nastawienie do kursu,
- przy doborze kandydatów na szkolenia uwzględniano ich poziom wykształcenia, płeć, doświadczenie zawodowe, predyspozycje psychofizyczne, opinię doradcy zawodowego wystawioną po przeprowadzeniu indywidualnej rozmowy doradczej, orzeczenie lekarskie o możliwości podjęcia pracy w danym zawodzie oraz konkretne wymagania stawiane przez pracodawcę,
- zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych dokonywano odpowiedniego wyboru jednostki szkolącej, biorąc pod uwagę zgodność programu kursu ze standardami wymaganymi na rynku pracy, koszt szkolenia, kadre dydaktyczną, wyposażenie jednostki w sprzęt, uzyskane kwalifikacje po szkoleniu oraz działalność promocyjną absolwentów kursu.

4.5. Programy specjalne.

Programy specjalne inicjowane są oraz realizowane przez starostów we współdziałaniu z innymi organami, organizacjami i instytucjami zajmującymi się problematyką zatrudnienia. Są to działania podejmowane w celu promocji zatrudnienia osób zaliczonych do grup ryzyka, które z uwagi na kwalifikacje za-

wodowe oraz sytuację na lokalnym rynku pracy są zagrożone długotrwałym bezrobociem i jego negatywnymi skutkami.

Programy specjalne finansowane są ze środków Funduszu Pracy, ale mogą być także finansowane przez organy, organizacje i instytucje współdziałające na rynku pracy.

Powiatowe urzędy pracy woj. podlaskiego nie rozpoczęły w 2002r. realizacji nowych programów specjalnych. W 2002r. zakończony został 1 program specjalny rozpoczęty w poprzednim roku, a na koniec roku kontynuowano realizację 15 programów.

W końcu roku kontynuowało udział w programach specjalnych 15 bezrobotnych zamieszkałych na wsi, z czego 2 osoby pozostawały bez pracy ponad 12 miesięcy. W 2002r. udział w programach specjalnych zakończyło 40 osób, skierowanych w roku poprzednim. W programach specjalnych nie uczestniczyli pracownicy będący w okresie wypowiedzenia ani poszukujący pracy.

Spśród 40 osób, które ukończyły programy specjalne, 39 osób podjęło pracę lub kontynuowało zatrudnienie (w okresie 3 miesięcy od zakończenia udziału w programie).

5. ZASIŁKI DLA BEZROBOTNYCH ORAZ ZASIŁKI I ŚWIADCZENIA PRZEDEMERYTALNE

5.1. Bezrobotni z prawem do zasiłku.

Na koniec 2002 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych z prawem do zasiłku wynosiła 12.195 osób, w tym 4.716 kobiet. Bezrobotni z prawem do zasiłku stanowili 14,2% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w województwie. W porównaniu do stanu z końca 2001r. liczba bezrobotnych zasiłkobiorców zmniejszyła się o 2.745 osób (prawo do zasiłku w końcu 2001r. posiadało 14.940 osób, tj. 17,3% ogółu bezrobotnych).

Spśród nowo zarejestrowanych w ciągu całego 2002r. bezrobotnych – 21.077 osób, (tj. 29,8%) posiadało prawo do zasiłku.

Tabela 69. Bezrobotni z prawem do zasiłku w latach 2001-2002.
(stan w końcu roku)

Rok	Bezrobotni ogółem	w tym bezrobotni z prawem do zasiłku
2001	86.471	14.940
2002	86.074	12.195
2001r.=100	99,5	81,6

W 2002r. poziom bezrobocia ogółem w porównaniu do 2001r. zmniejszył się o 0,5%, natomiast odsetek bezrobotnych zasiłkobiorców – o 18,4%.

Tabela 70. Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku w 2002 roku
(stan w końcu miesiąca)

Miesiące 2002r.	Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	% udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych
I kwartał		
styczeń	16.291	18,0
luty	15.956	17,6
marzec	15.010	16,7
II kwartał		
kwiecień	13.760	15,7
maj	12.594	15,2
czerwiec	12.458	14,9
III kwartał		
lipiec	11.817	14,2
sierpień	11.571	13,8
wrzesień	11.710	14,0
IV kwartał		
październik	11.618	14,0
listopad	11.755	14,0
grudzień	12.195	14,2

Na koniec IV kw. 2002r. liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku wynosiła 12.195 osób i zwiększyła się w stosunku do końca III kw. 2002r. o 485

osób, natomiast w stosunku do końca II kw. 2001r. zmniejszyła się o 263 osoby, a w stosunku do końca I kw. zmniejszyła się o 2.815 osób.

Tabela 71. Bezrobotni z prawem do zasiłku według powiatowych urzędów pracy w 2002r. (stan w końcu roku)

Powiatowy Urząd Pracy	Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	% udział do ogółu bezrobotnych
Augustów	928	16,2
Białystok	2.830	10,8
Bielsk Podlaski	372	12,4
Grajewo	738	14,2
Hajnówka	398	13,7
Kolno	612	15,9
Łomża	2.094	21,9
Mońki	193	9,8
Sejny	352	14,0
Siemiatycze	250	12,7
Sokółka	591	8,9
Suwałki	2.258	23,4
Wysokie Mazowieckie	262	7,8
Zambrów	317	8,8
Woj. podlaskie	12.195	14,2

Na koniec 2002r. największy odsetek osób bezrobotnych uprawnionych do zasiłku odnotowano w PUP w Suwałkach – 23,4% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w tym urzędzie, w PUP w Łomży – 21,9% oraz w PUP w Augustowie – 16,2%.

5.2. Osoby uprawnione do zasiłku przedemerytalnego.

Na koniec 2002r. zarejestrowanych było w powiatowych urzędach pracy woj. podlaskiego 7.614 osób uprawnionych do zasiłku przedemerytalnego, w tym 3.658 kobiet.

Od dnia 1 stycznia 2002r. na skutek zmiany Ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu został skreślony art. 37j, dotyczący przyznawania zasiłków przedemerytalnych. W rejestrach urzędów pracy nadal jednak pozostają osoby, które nabyły prawo do zasiłku przedemerytalnego przed końcem 2001r.

Tabela 72. Osoby uprawnione do zasiłku przedemerytalnego w poszczególnych powiatowych urzędach pracy w 2002r.
(stan w końcu roku)

Powiatowy Urząd Pracy	Osoby uprawnione do zasiłku przedemerytalnego	
	ogółem	w tym kobiety
Augustów	319	127
Białystok	3.743	1.926
Bielsk Podlaski	238	72
Grajewo	261	117
Hajnówka	465	179
Kolno	111	40
Łomża	627	275
Mońki	90	46
Sejny	74	30
Siemiatycze	120	48
Sokółka	335	148
Suwałki	551	269
Wysokie Mazowieckie	195	86
Zambrów	485	295
Woj. podlaskie	7.614	3.658

Najwięcej osób uprawnionych do zasiłku przedemerytalnego zarejestrowanych było w PUP: w Białymstoku (3.743 osoby), w Łomży (627 osób)

oraz w Suwałkach (551 osób); najmniej w Sejnach (74 osoby) i Mońkach (90 osób).

Tabela 73. Liczba osób uprawnionych do zasiłku przedemerytalnego w 2002 roku. (stan w końcu miesiąca)

Miesiące 2002r.	Liczba osób uprawnionych do zasiłku przedemerytalnego	Dynamika styczeń=100
I kwartał		
styczeń	8.364	-
luty	8.258	98,7
marzec	8.177	97,8
II kwartał		
kwiecień	8.115	97,0
maj	8.045	96,2
czerwiec	7.973	95,3
III kwartał		
lipiec	7.909	94,6
sierpień	7.845	93,8
wrzesień	7.789	93,1
IV kwartał		
październik	7.715	92,2
listopad	7.655	91,5
grudzień	7.614	91,0

Na koniec IV kw. 2002r. liczba osób uprawnionych do zasiłku przedemerytalnego wynosiła 7.614 osób i zmniejszyła się w stosunku do końca III kw. 2002r. o 175 osób, natomiast w stosunku do końca II kw. 2001r. zmniejszyła się o 359 osób, a w stosunku do końca I kw. - o 563 osoby. W porównaniu do końca 2001r. nastąpił spadek liczby osób pobierających zasiłek przedemerytalny - o 879.

5.3. Osoby uprawnione do świadczenia przedemerytalnego.

W końcu 2002r. zarejestrowanych było w powiatowych urzędach pracy woj. podlaskiego 4.116 osób uprawnionych do świadczenia przedemerytalnego, w tym 2.015 kobiet.

Tabela 74. Osoby uprawnione do świadczenia przedemerytalnego w poszczególnych powiatowych urzędach pracy w 2002r.
(stan w końcu roku)

Powiatowy Urząd Pracy	Osoby uprawnione do świadczenia przedemerytalnego	
	ogółem	w tym kobiety
Augustów	134	78
Białystok	1.940	937
Bielsk Podlaski	344	154
Grajewo	105	51
Hajnówka	482	223
Kolno	45	28
Łomża	230	124
Mońki	61	23
Sejny	17	11
Siemiatycze	111	54
Sokółka	225	95
Suwałki	256	153
Wysokie Mazowieckie	80	42
Zambrów	86	42
Woj. podlaskie	4.116	2.015

Najwięcej osób uprawnionych do świadczenia przedemerytalnego zarejestrowano w PUP w Białymstoku (1.940 osób) i w PUP w Hajnówce (482 osoby). Najmniej było takich osób w PUP w Sejnach (17 osób) oraz w PUP w Kolnie (45 osób) i Mońkach (61 osób).

Tabela 75. Liczba osób uprawnionych do świadczenia przedemerytalnego w 2002 roku. (stan w końcu miesiąca)

Miesiące 2002r.	Liczba osób uprawnionych do świadczenia przedemerytalnego	Dynamika styczeń=100
I kwartał		
styczeń	2.752	-
luty	2.817	102,4
marzec	2.873	104,4
II kwartał		
kwiecień	2.964	107,7
maj	3.023	109,8
czerwiec	3.100	112,6
III kwartał		
lipiec	3.223	117,1
sierpień	3.381	122,9
wrzesień	3.577	130,0
IV kwartał		
październik	3.712	134,9
listopad	3.830	139,2
grudzień	4.116	149,6

Na koniec IV kw. 2002r. liczba osób uprawnionych do świadczenia przedemerytalnego wynosiła 4.116 osób i zwiększyła się w stosunku do końca III kw. 2002r. o 539 osób, natomiast w stosunku do końca II kw. 2001r. zwiększyła się o 1.016 osób, a w stosunku do końca I kw. - o 1.243 osoby. Natomiast w porównaniu do końca 2001r. nastąpił wzrost o 1.483 osoby.

W ciągu całego 2002r. z powodu nabycia uprawnień do świadczenia przedemerytalnego z ewidencji urzędów pracy wyłączonych zostało 122 bezrobotnych.

6. INNE DZIAŁANIA MAJĄCE WPLYW NA SYTUACJĘ NA WOJEWÓDZKIM RYNKU PRACY

6.1. Realizacja wojewódzkich programów przeciwdziałania bezrobociu w 2002r.

I. W 2002r. Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku rozpoczął realizację „**Wojewódzkiego Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów na lata 2002-2003**”.

Na realizację programu województwo podlaskie otrzymało kwotę 3.726,8 tys. zł.

Według określonych kryteriów konkursowych komisja oceniająca wnioski o dofinansowanie projektów ze środków Funduszu Pracy, dokonała oceny wniosków o dofinansowanie projektów złożonych przez powiatowe urzędy pracy województwa podlaskiego oraz podziału środków będących w dyspozycji Samorządu Województwa Podlaskiego.

Pomiędzy Marszałkiem Województwa Podlaskiego a Starostami Powiatów podpisano porozumienia w sprawie sfinansowania zadań określonych w Wojewódzkim Programie Aktywizacji Zawodowej Absolwentów na lata 2002-2003.

Ponadto w IV kwartale 2002r województwo podlaskie otrzymało dodatkowe środki FP w wysokości 4.479.000 zł na realizację programów na rzecz tworzenia miejsc pracy i aktywizację zawodową bezrobotnych, a w szczególności absolwentów zamieszkałych na terenach wiejskich oraz małych miast.

Wyniki działań podejmowanych w ramach realizacji ww. Programu będą znane pod koniec stycznia 2003r.

II. Zakończono II etap realizacji „Programu Absolwent 2001”.

Podczas drugiego etapu realizacji programu do pracy niesubsydiowanej skierowano 1.134 absolwentów, spośród tej liczby 617 osób było uczestnikami Warsztatów Poszukiwania Pracy. Ponadto:

- zorganizowano 37 giełd pracy, w których uczestniczyli absolwenci;
- liczba absolwentów uczestniczących w giełdach i targach pracy wyniosła 184 osoby;
- w zajęciach Klubu Pracy poza Warsztatami Poszukiwania Pracy uczestniczyło 133 absolwentów.

III. W 2002r. Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku opracował i rozpoczął realizację „Wojewódzkiego programu pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych na lata 2002-2003”.

W ramach realizacji Programu w maju br. WUP w Białymstoku wspólnie z Podlaską Wojewódzką Komendą Ochotniczych Hufców Pracy w Białymstoku zorganizował Ogólnopolskie Targi Pracy "Debiut 2002". W targach uczestniczyli uczniowie, absolwenci, osoby bezrobotne i niepełnosprawne.

W targach udział wzięli przedstawiciele:

- Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku, którzy przedstawili ofertę urzędu w zakresie przeciwdziałania bezrobociu, skierowaną do osób bezrobotnych, w tym niepełnosprawnych;
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, informujący o wykonywanych przez tą instytucję zadaniach z zakresu pomocy społecznej, działalności rehabilitacyjnej dla osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej;
- Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na którego stoisku można było uzyskać szczegółowe informacje z zakresu ubezpieczeń społecznych;
- Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem, którzy zaprezentowali swoją działalność w dziedzinach: organizacji turnusów rehabilitacyjnych dla osób

- niepełnosprawnych, rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych metodą hipoterapii, organizacji imprez integracyjnych i poradnictwa dla osób niepełnosprawnych;
- Państwowej Inspekcji Pracy, prezentujący działalność tej instytucji w zakresie nadzoru i kontroli przestrzegania przez zakłady pracy prawa pracy, kontroli i przestrzegania przepisów BHP przy projektowaniu, przebudowie i modernizacji zakładów pracy, analizowaniu przyczyn wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
 - Wojewódzkiego Urzędu Pracy – Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, informujący o usługach informacyjno-doradczych dostępnych w CliPKZ,
 - Młodzieżowego Biura Pracy działającego przy OHP, prezentujący usługi świadczone przez Biuro na rzecz młodzieży,
 - Zakładu Doskonalenia Zawodowego, którzy doradzali, w jaki sposób zmienić lub podwyższyć swoje kwalifikacje oraz przedstawiali aktualną ofertę szkoleniową firmy,
 - Białostockiej Sieci Biur Karier, przedstawiający formy pomocy w wejściu na rynek pracy, świadczone studentom i absolwentom,
 - Fundacji „BIEDA”, którzy informowali zainteresowanych o swojej działalności w zakresie tworzenia własnych programów redukujących bezrobocie oraz aktywizujących bezrobotnych.

Ponadto w trakcie trwania Targów uczestnicy mogli skorzystać z porad i konsultacji psychologa zatrudnionego w Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Białymstoku. Przedstawiciel Podlaskiej Fundacji Rozwoju Regionalnego udzielał wszechstronnych informacji dotyczących uruchomienia własnej działalności gospodarczej.

W Targach uczestniczyli przedstawiciele 14 pracodawców. Prezentowane przez nich oferty pracy dotyczyły pracy stałej, krótkoterminowej, dorywczej, na umowę zlecenie, akwizycyjnej. Skierowane były do młodzieży uczącej się, studentów, absolwentów, bezrobotnych i osób niepełnosprawnych. Bezpo-

średni kontakt stworzył zainteresowanym ofertami pracy możliwość konfrontacji oczekiwań wobec kandydatów, uzyskania dokładnych informacji na temat wymagań stawianych kandydatom na dane stanowisko pracy.

Targi pracy odbywały się jednocześnie w Oddziałach Terenowych WUP w Łomży i Suwałkach.

Podczas Targów O/T WUP w Suwałkach prowadził:

- prezentację działalności firm, oferty pracy oraz propozycje współpracy ze strony pracodawców uczestniczących w targach;
- prezentację działalności instytucji wspierających osoby bezrobotne, działających poza strukturami urzędów pracy (O/T Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, Centrum Pomocy Rodzinie, Warsztaty Terapii Zajęciowej);
- dyskusję poświęconą przedstawieniu sytuacji absolwentów na lokalnym rynku pracy oraz poszukiwaniu sposobów współdziałania na rzecz tej grupy bezrobotnych);
- udzielanie porad indywidualnych oraz prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących – przez pracowników OHP, PUP oraz O/T WUP w Suwałkach.

W Targach wzięli udział przedstawiciele dziewięciu lokalnych firm.

Podczas Targów O/T WUP w Łomży:

- prezentował działalność Ochotniczych Hufców Pracy, Centrum Edukacji i Pracy, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej O/T WUP w Łomży oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży;
- wskazywał możliwości podejmowania zatrudnienia i nauki, formy zatrudnienia absolwentów na rynku pracy, redagowania dokumentów aplikacyjnych;
- prezentował teczkę i filmy o zawodach;
- prezentował krajową i lokalną bazę ofert pracy, prasę z ofertami pracy oraz program „Samodzielność w poszukiwaniu pierwszej pracy”.

Swoje stanowiska wystawiło 12 pracodawców, dwie uczelnie wyższe i dwa stowarzyszenia działające na lokalnym rynku pracy.

Targi pracy były praktyczną realizacją elementów programu aktywizacji zawodowej absolwentów „Pierwsza Praca”.

IV. Program Spójności Społecznej i Gospodarczej Phare 2000 Rozwój Zasobów Ludzkich

W pierwszym kwartale 2002r. Wojewódzki Urząd Pracy zakończył pracę nad ostatecznym kształtem Zakresów Zadań do czterech projektów w ramach Programu Spójności Społecznej i Gospodarczej Phare 2000 – Regionalny Program Doskonalenia Kadr, tj.:

1. Szkolenie oraz doradztwo biznesowe dla osób zagrożonych bezrobociem;
2. Szkolenie dla pracowników małych i średnich przedsiębiorstw;
3. Promocja postaw przedsiębiorczości w szkołach średnich;
4. Wspieranie lokalnych paktów na rzecz zatrudnienia.

Zakresy Zadań oraz pozostała dokumentacja przetargowa uzyskały oficjalną akceptację Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce w pierwszej połowie 2002r. Po przeprowadzeniu procedur przetargowych 29 listopada 2002r. zostały podpisane z Wykonawcami umowy na realizację niniejszych projektów. Ostatecznym terminem zakończenia działań w ramach wszystkich czterech komponentów jest 28.02.2004r.

Ad.1. Projekt: „Szkolenie i doradztwo biznesowe dla osób zagrożonych bezrobociem”. Całkowity budżet projektu: 1.906.297 €

Komponent obejmuje poradnictwo zawodowe, szkolenia zawodowe oraz pośrednictwo pracy dla 1.500 osób bezrobotnych oraz zagrożonych utratą miejsca pracy, a także doradztwo biznesowe oraz szkolenia z zakresu rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej (1.800 osób).

Ad.2. Projekt: „Szkolenie dla pracowników małych i średnich przedsiębiorstw”. Całkowity budżet projektu: 865.557 € + dodatkowe środki finansowe z sektora MŚP (dofinansowanie w wysokości 20% kosztów szkoleń)

W ramach projektu zostaną przeprowadzone szkolenia zawodowe dla pracowników i menedżerów małych i średnich przedsiębiorstw (3.900 osób).

Ad.3. Projekt: „Promocja postaw przedsiębiorczości w szkołach średnich”

Całkowity budżet projektu: 464.297 €

Projekt obejmuje szkolenia dla 129 nauczycieli w zakresie promowania przedsiębiorczości wśród uczniów. Po zakończeniu wdrażania projektu uzyskają oni uprawnienia do prowadzenia zajęć z dziedziny przedsiębiorczości. W ramach projektu przeprowadzone zostaną również w szkołach średnich w województwie podlaskim specjalne szkolenia z zakresu przedsiębiorczości dla 6.450 uczniów ostatnich klas.

Ad.4. Projekt: „Wspieranie lokalnych paktów na rzecz zatrudnienia”

Całkowity budżet projektu: 198.500 €

W ramach działania przedstawiciele administracji rządowej, samorządowej i organizacji społecznych otrzymają szkolenie i doradztwo z zakresu podejmowania i realizacji lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia.

V. Program Spójności Społecznej i Gospodarczej Phare 2001 Rozwój Zasobów Ludzkich

Na przełomie lutego i marca 2002r. Wojewódzki Urząd Pracy przystąpił do opracowania Zakresu Zadań oraz pozostałej dokumentacji przetargowej do projektu *Promocja Zatrudnienia i Rozwój Zasobów Ludzkich* w ramach Przedakcesyjnego Programu Rozwoju Zasobów Ludzkich Phare 2001. Zakres Zadań dla Wykonawcy projektu, przygotowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku przy wsparciu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w Warszawie, w dniu 19 lipca br. uzyskał oficjalną akceptację Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce. Posiedzenie Komisji Prekwalifikacyjnej odbyło się 4 listopada 2002r. Wyłonienie Wykonawcy oraz uruchomienie działań w ramach niniejszego projektu planowane jest na drugi kwartał 2003r.

Całkowity budżet projektu: 2.424.000 €

W ramach projektu przewidziano następujące działania:

1. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu – usługi rynku pracy dla bezrobotnych i innych osób borykających się z trudnościami na rynku pracy;
2. Promocja przedsiębiorczości;
3. Promocja potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw – szkolenie pracowników małych i średnich przedsiębiorstw;
4. Pomoc w tworzeniu lokalnych porozumień na rzecz zatrudnienia.

Wojewódzki Urząd Pracy w 2002r. we współpracy z Departamentem Programów Przedakcesyjnych i Strukturalnych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej opracował fisze projektowe do komponentów z zakresu Rozwoju Zasobów Ludzkich w ramach Programów Spójności Społecznej i Gospodarczej Phare 2002 i Phare 2003.

W ramach powyższych projektów przewiduje się do realizacji następujące działania:

1. Reorientacja zawodowa osób zagrożonych bezrobociem, bezrobotnych oraz osób zamieszkałych na obszarach wiejskich;
2. Promocja lokalnego partnerstwa na rzecz zatrudnienia;
3. Promocja potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw – szkolenie pracowników małych i średnich przedsiębiorstw;
4. Promocja przedsiębiorczości.

Tabela 76. Efektywność wykorzystania środków Funduszu Pracy na realizację programów aktywnego przeciwdziałania bezrobociu w woj. podlaskim w 2002r.

Rodzaj programu	Liczba osób, które:			Efektywność
	uczestniczyły w programie w okresie 01.10.2001 do 30.09.2002	zakończyły uczestnictwo w programie w okresie 01.10.2001 do 30.09.2002	uzyskały zatrudnienie po zakończeniu uczestnictwa w programie	
▪ Szkolenia	1.375	1.360	522	38,4 %
▪ Prace interwencyjne	1.825	1.478	916	62,0 %
▪ Roboty publiczne	562	396	99	25,0 %
▪ Aktywizacja zawodowa absolwentów w tym:	2.835	1.468	795	54,2 %
- Subsydiowane zatrudnienie	1.097	640	457	71,4 %
- Staże	1.738	828	338	40,8 %
▪ Programy specjalne	100	85	67	78,8 %

W skali województwa największą efektywność, czyli procent osób, które uzyskały zatrudnienie po zakończeniu uczestnictwa w programie, osiągnęły następujące programy aktywnego przeciwdziałania bezrobociu:

- programy specjalne (78,8% uczestników uzyskało zatrudnienie),
- subsydiowane zatrudnienie absolwentów (71,4% uczestników uzyskało zatrudnienie),
- prace interwencyjne (62,0% uczestników uzyskało zatrudnienie).

6.2. Zatrudnianie obywateli polskich u pracodawców zagranicznych.

W 2002r. do WUP w Białymstoku i Oddziałów Terenowych WUP w Łomży i Suwałkach wpłynęło od pracodawców niemieckich łącznie 11.411 indywidualnych umów o pracę sezonową (z których skorzystały 10.463 osoby), 14 umów długoterminowych oraz 15 umów dla opiekunek domowych.

Ponadto trzy osoby podjęły zatrudnienie na brytyjskiej Wyspie Jersey. Zestawienie umów przedstawia poniższa tabela:

Tabela 77. Zatrudnianie obywateli polskich u pracodawców zagranicznych w 2002r.

Jednostka	Umowy otrzymane od pracodawców niemieckich na zatrudnienie:			Umowy pracodawców niemieckich wydane na zatrudnienie:			Umowy sezonowe na zatrudnienie na Wyspie Jersey (W. Brytania)
	pracowników sezonowych	pracowników - gości	opiekunek domowych	pracowników sezonowych	pracowników - gości	opiekunek domowych	
WUP Białystok	2.915	5	5	2.720	5	4	2
OT WUP w Łomży	3.714	4	3	3.497	4	2	1
OT WUP w Suwałkach	4.782	5	8	4.246	5	8	-
Razem:	11.411	14	16	10.463	14	14	3

Za pośrednictwem Krajowego Urzędu Pracy (a od 01.04.2002r. Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej) wpływały oferty pracy do Francji, Hiszpanii, Norwegii i Niemiec.

W ramach prowadzonego naboru skierowano do pracy we:

- Francji - 67
- Hiszpanii - 158
- Niemczech - 17
- Norwegii - 7

W listopadzie br. przeprowadzono rekrutację studentów do pracy wakacyjnej w Niemczech na rok 2003. Spośród 272 spełniających warunki kandydatów wyłoniono w drodze losowania 110 osób – tyle wynosił limit przyznany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej na województwo podlaskie.

Ponadto w 2002r. wydano 148 zaświadczeń potwierdzających zatrudnienie w byłej NRD i Czechosłowacji, i tak: 114 wydano w WUP w Białymstoku, 9 w OT WUP w Łomży i 25 w OT WUP w Suwałkach.

6.4. Zastępcza służba poborowych.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2002r. w województwie podlaskim na skierowanie do odbycia służby zastępczej oczekiwało 250 poborowych, w tym:

- w ewidencji Oddziału Terenowego w Łomży – 53 poborowych;
- w ewidencji Oddziału Terenowego w Suwałkach – 1 poborowy;
- w ewidencji Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku – 196 poborowych.

Na koniec grudnia 2002 r zastępczą służbę poborowych w zakładach pracy odbywało łącznie 49 poborowych, w tym:

- z ewidencji Oddziału Terenowego w Łomży - 24 poborowych;
- z ewidencji Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku – 25 poborowych.

Wszyscy poborowi zostali wezwani do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku i Oddziałów Terenowych celem uaktualnienia kart ewidencyjnych oraz potwierdzenia gotowości do odbycia służby zastępczej.

W celu pozyskania miejsc pracy dla zastępczej służby wojskowej w 2002 r:

- wysłano do zakładów pracy ofertę zatrudnienia poborowych wraz z informatorem: „Podstawowe informacje z zakresu służby zastępczej w świetle obowiązujących przepisów prawnych”;
- skierowano pismo do Prezydenta Miasta Białegostoku z prośbą o pomoc w znalezieniu miejsc pracy poborowym oczekującym skierowania do odbycia służby zastępczej;
- wizytowano zakłady pracy w celu pozyskania miejsc pracy na odbywanie zastępczej służby poborowym oraz w celu poinformowania o możliwościach zatrudnienia poborowych i korzyściach z tego płynących dla zakładu pracy;
- organizowano okresowe narady z kierownikami powiatowych urzędów pracy, na których sygnalizowano m.in. problemy dotyczące braku miejsc pracy dla osób zakwalifikowanych do odbycia zastępczej służby poborowych.

6.6. Działalność Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia.

Z dniem 30 czerwca 2002r. na mocy ustawy o Trójstronnej Komisji ds. Społeczno Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz.U. z 2002r. Nr 100, poz. 1080 z późn. zm.) upłynęła kadencja Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Białymstoku. Pierwsze posiedzenie nowo wybranej Rady odbyło się 5 sierpnia 2002r.

W 2002 roku odbyły się cztery posiedzenia Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Białymstoku, w tym dwa posiedzenia Rady obecnej kadencji.

Przedmiotem obrad były następujące zagadnienia:

- Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku za rok 2001.
- Ocena sytuacji na rynku pracy w powiecie sokólskim.
- Efekty „Programu wspierania restrukturyzacji zatrudnienia na obszarach wiejskich województwa podlaskiego” realizowanego w 2001r.
- Projekt planu szkoleń i przekwalifikowań osób bezrobotnych na pierwsze i drugie półrocze 2002r.
- Program Aktywizacji Zawodowej Absolwentów „Pierwsza Praca”.
- Podjęcie uchwały w sprawie kryteriów i trybu oceny wniosków na realizację Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów „Pierwsza Praca”.
- Współpraca gospodarcza z Litwą, Rosją i Białorusią w kontekście bezrobocia województwa podlaskiego.
- Informacja dotycząca podziału środków Funduszu Pracy na rzecz samorządów powiatów województwa podlaskiego na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w 2002r.
- Zaopiniowanie proponowanego przez Wojewodę Podlaskiego podziału dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie inwestycji infrastrukturalnych w gminach powiatu grajewskiego.

- Sytuacja na rynku pracy województwa podlaskiego za pierwsze półrocze 2002r.
- Ocena sytuacji na rynku pracy w powiecie kolneńskim.
- Organizowanie pośrednictwa pracy w skali wojewódzkiej i kierowanie obywateli polskich do pracy za granicą.
- Podział środków z Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w ramach Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów „Pierwsza Praca”.

Wojewódzka Rada Zatrudnienia zaopiniowała:

- Sprawozdanie z działalności WUP za rok 2001r.
- Plan szkoleń i przekwalifikowań osób bezrobotnych na I i II półrocze 2002r.
- Działania i grupy docelowe w projekcie „Promocja Zatrudnienia i Rozwój Zasobów Ludzkich” w ramach Programu Phare 2002 SSG.
- Podział środków FP przyznanych samorządowi województwa w 2002r.
- Kryteria i tryb oceny wniosków na realizację Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów „Pierwsza praca”.
- Podział dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie inwestycji infrastrukturalnych w gminach powiatu grajewskiego.
- Kryteria podziału środków z Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w ramach Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów „Pierwsza Praca”.

6.7. Działalność informacyjna i wydawnicza.

W zakresie badań i analiz w 2002 roku:

- opracowano i wydrukowano roczną analizę pt.: "Sytuacja na rynku pracy w województwie podlaskim w 2001r.", zawierającą szczegółowe informacje między innymi na temat sytuacji demograficznej, pracodawców, stanu i struktury oraz dynamiki zatrudnienia, stanu i struktury bezrobocia, aktyw-

nych form, podejmowanych działań, mających wpływ na sytuację na rynku pracy;

- opracowano i wydrukowano analizę pt.: "Absolwenci na rynku pracy w województwie podlaskim w latach 1999 - 2001", a także opracowano analizę pt.: "Sytuacja kobiet na rynku pracy województwa podlaskiego w latach 1999 - 2001" oraz analizę podlaskiego rynku pracy w latach 1999 - 2001 (w formie wykresów i tabel),
- w każdym miesiącu opracowywano i publikowano informator o sytuacji na rynku pracy pt.: "Podlaski rynek pracy", który zawiera dane zarówno dotyczące danego miesiąca, jak i kształtowania się bezrobocia od początku roku;
- opracowywane były bieżące analizy i informacje na potrzeby różnych jednostek i partnerów rynku pracy.

W zakresie informacji o rynku pracy:

- opracowywano miesięczne meldunki do Krajowego Urzędu Pracy oraz Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej o sytuacji na rynku pracy;
- opracowywano meldunki do Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego - Centrum Zarządzania Kryzysowego - o stanie bezrobocia i zwolnieniach z przyczyn zakładu pracy;
- opublikowane badania, analizy i informatory o rynku pracy przesyłane były według rozdzielnika organom administracji rządowej, samorządowej, posłom, senatorom, związkom zawodowym, bibliotekom, uczelniom, środkom masowego przekazu, itp.;
- udzielano informacji o rynku pracy zainteresowanym jednostkom oraz nauczycielom, studentom, uczniom, itp. oraz udostępniano dane statystyczne i opracowane publikacje;
- upowszechniano informacje na temat lokalnego rynku pracy w środkach masowego przekazu oraz na stronie internetowej WUP.

7. WYDATKI Z FUNDUSZU PRACY

W 2002r. powiatowe urzędy pracy woj. podlaskiego wydatkowały z Funduszu Pracy (FP) kwotę w wysokości 219.208,7 tys. zł., w tym wydatkowały na:

- zasiłki dla bezrobotnych – 96.087,5 tys. zł.,
- zasiłki przedemerytalne – 59.815,9 tys. zł.,
- świadczenia przedemerytalne – 39.930,0 tys. zł.,
- aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu – 13.811,3 tys. zł.

Tabela 78. Wydatki Funduszu Pracy w latach 2001-2002

Rodzaj wydatków		2001r.		2002r.	
		kwota (w tys. zł)	udział %	kwota (w tys. zł)	udział %
OGÓŁEM:		198.621,7	100,0	219.208,7	100,0
w tym:	☐ zasiłki	98.341,6	49,5	96.087,5	43,8
	☐ zasiłki przedemerytalne	47.801,6	24,1	59.815,9	27,3
	☐ świadczenia przedemerytalne	22.431,0	11,3	39.930,0	18,2
	☐ formy aktywne	17.445,8	8,8	13.811,3	6,3

W 2002r. środki Funduszu Pracy wydatkowane przez powiatowe urzędy pracy na świadczenia obowiązkowe tj. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne wzrosły o 16,2% w stosunku do roku ubiegłego. Natomiast znacznie zmniejszyły się kwoty przeznaczone na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu - o 20,8%.

Tabela 79. Wydatki Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

Wyszczególnienie	Wykorzystanie Funduszu Pracy (kwota w tys. zł.)		wzrost/ spadek w %
	w 2001r.	w 2002r.	
Wydatki ogółem, z tego:	17.445,8	13.811,3	- 20,8
♦ szkolenia i przekwalifikowania	1.880,0	1.218,8	- 35,2
♦ prace interwencyjne	6.405,6	2.906,6	- 54,6
♦ roboty publiczne	2.286,1	1.929,3	- 15,6
♦ pożyczki dla bezrobotnych	1.466,0	1.028,0	- 29,9
♦ pożyczki na dodatkowe miejsca pracy	72,0	110,0	+52,8
♦ dofinansowanie do kredytów dla bezrobotnych	369,9	143,8	- 61,1
♦ programy specjalne	430,5	80,5	- 81,3
♦ aktywizacja zawodowa absolwentów	4.446,1	6.389,9	+43,7
♦ refundacja składek na ubezpiecz. społ. od zatrudnianych bezrobotnych	84,7	4,3	- 94,9
♦ pozostałe	4,9	0,1	- 98,0

8. INSTYTUCJONALNA OBSŁUGA RYNKU PRACY

ZATRUDNIENIE W POWIATOWYCH URZĘDACH PRACY (PUP)

Według stanu na koniec grudnia 2002r. w 14 powiatowych urzędach pracy woj. podlaskiego zatrudnionych było 518 pracowników, w tym 425 kobiet. Zatrudnionych było 13 absolwentów i 41 osób niepełnosprawnych. Wśród ogółu pracowników, 13 osób było zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Na stanowiskach kierowniczych zatrudnionych było 88 osób, na stanowiskach pośredników pracy – 62 osoby oraz doradców zawodowych – 20 osób.

W ciągu całego roku była duża płynność zatrudnienia, bowiem przyjęto do pracy 150 pracowników, a zwolniono 159.

Zatrudnienie w PUP według wieku:

- do 24 lat – 27 osób,
- od 25-34 lat – 146 osób,
- od 35-44 lat – 138 osób,
- od 45-54 lat – 186 osób,
- 55 lat i więcej – 21 osób.

Zatrudnienie według poziomu wykształcenia:

- wyższe – 206 osób,
- policealne i średnie zawodowe – 237 osób,
- średnie ogólnokształcące – 52 osoby,
- zasadnicze zawodowe – 14 osób,
- gimnazjalne i poniżej – 9 osób.

Zatrudnienie według stażu pracy w służbach zatrudnienia:

- do 1 roku – 41 osób,
- od 1-5 lat – 77 osób,
- od 5-10 lat – 194 osoby,
- od 10-20 lat – 199 osób,
- 20 lat i więcej – 7 osób.

Wyposażenie PUP:

- powierzchnia całkowita PUP – 8.867,0 m²,
- samochody osobowe – 14,
- komputery ogółem – 494,
w tym pracujące w sieciach – 414,
- drukarki – 401,
- skanery – 20,
- kamery video – 18,

- magnetowidy – 25,
- odbiorniki TV – 31,
- centrale telefoniczne – 16.

ZATRUDNIENIE W WOJEWÓDZKIM URZĘDZIE PRACY (WUP)

Na koniec 2002r. w WUP zatrudnionych było 47 osób, w tym 36 kobiet. Wśród zatrudnionych było 5 osób niepełnosprawnych. Wśród ogółu pracowników, 5 osób było zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Na stanowiskach kierowniczych zatrudnionych było 9 osób, na stanowiskach podstawowych aktywizujących – 25 osób, regulacyjno - wspomagających - 5 osób oraz pomocniczych – 8 osób.

W ciągu całego roku przyjęto do pracy 2 pracowników, a zwolniono 11.

Zatrudnienie w WUP według wieku:

- do 24 lat – 1 osoba,
- od 25-34 lat – 13 osób,
- od 35-44 lat – 11 osób,
- od 45-54 lat – 21 osób,
- 55 lat i więcej – 1 osoba.

Zatrudnienie według poziomu wykształcenia:

- wyższe – 37 osób,
- policealne i średnie zawodowe – 5 osób,
- średnie ogólnokształcące – 3 osoby,
- zasadnicze zawodowe – 1 osoba,
- gimnazjalne i poniżej – 1 osoba.

Zatrudnienie według stażu pracy w służbach zatrudnienia:

- do 1 roku – 0,

- od 1-5 lat – 19 osób,
- od 5-10 lat – 12 osób,
- od 10-20 lat – 13 osób,
- 20 lat i więcej – 3 osoby.

Wyposażenie WUP (w tym oddziały zamiejscowe w Łomży i Suwałkach):

- powierzchnia całkowita WUP – 1.104,28m²,
- posiadane samochody – 1,
- komputery – 56, w tym pracujące w sieciach – 56,
- drukarki – 50,
- skanery – 4,
- kamery video – 4,
- magnetowidy – 16,
- odbiorniki TV – 7,
- centrale telefoniczne – 2.

9. PODSUMOWANIE

Z przedstawionej w opracowaniu analizy zmian dokonujących się na rynku pracy woj. podlaskiego w 2002r. wynikają następujące spostrzeżenia.

W ostatnich latach przyspieszenie procesu restrukturyzacji i prywatyzacji gospodarki narodowej wywarło niekorzystny wpływ na procesy zachodzące na rynku pracy. Przejawiają się one spadkiem liczby pracujących w gospodarce narodowej. W końcu 2002r. liczba pracujących ogółem w gospodarce narodowej w województwie podlaskim według szacunków GUS wyniosła 481,8 tys. osób i była o 0,7% niższa niż przed rokiem (natomiast w porównaniu do końca 1998r. - zmniejszyła się aż o 6,2%).

W sektorze przedsiębiorstw, w zakładach zatrudniających powyżej 9 pracowników, przeciętne zatrudnienie w końcu 2002r. wyniosło 88.806 osób i w odniesieniu do końca 2001r. spadło o 3,3% (w zestawieniu z końcem 1998r. - zmniejszyło się aż o 16,9%). W ciągu roku 2002r. największy spadek zatrudnienia miał miejsce w sekcjach: hotele i restauracje (o 23,6%), górnictwo i kopalnictwo (o 16,3%), budownictwo (o 10,7%), oraz przetwórstwo przemysłowe (o 4,2%). Natomiast wzrost przeciętnego zatrudnienia wystąpił w sekcjach: pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna (o 20,6%) oraz obsługa nieruchomości i firm; nauka (o 7,2%).

Bezrobocie jest immanentnym czynnikiem każdej gospodarki rynkowej. Istnieją jednak granice, których nie powinno przekraczać. Granicę tę określa się na 2-3% osób bez pracy w ogólnej liczbie osób aktywnych zawodowo. Niestety, poziom bezrobocia w woj. podlaskim wielokrotnie tę granicę przekracza.

W końcu 2002r. wskaźnik stopy bezrobocia rejestrowanego (do aktywnych zawodowo) wyniósł 15,2%, tj. w porównaniu do stanu sprzed roku zwiększył się o 0,1 (w porównaniu do 1998r. nastąpił wzrost o 4,4 punktu procentowego). W Polsce stopa bezrobocia wyniosła w końcu 2002r. 18,1%. Woj. podlaskie należy do 3 województw o najniższej stopie bezrobocia. Wynika to ze specyfiki naszego regionu polegającej na wysokim odsetku pracujących w rolnictwie indywidualnym. Taka struktura zatrudnienia powoduje zniekształcenie faktycznego obrazu bezrobocia. Spośród 481,8 tys. pracujących w województwie, w rolnictwie indywidualnym pracowało aż 47,7% (dla Polski ten odsetek wyniósł 28,4%). Należy jednocześnie dodać, że istnieje wysoka skala bezrobocia ukrytego na wsi (zarejestrowani jako bezrobotni mieszkańcy wsi to tylko część osób poszukujących pracy, bowiem obowiązujące przepisy ograniczają grupę osób objętych działaniami urzędów pracy do posiadaczy lub użytkowników gospodarstw rolnych o powierzchni użytków rolnych poniżej 2 ha przeliczeniowych). Dlatego bardziej realna jest stopa bezrobocia liczona jako procentowy

udział bezrobotnych do pracujących poza rolnictwem indywidualnym; w końcu 2002r. wyniosła ona dla woj. podlaskiego 33,5% (dla Polski: 30,9%).

Obok stopy bezrobocia rejestrowanego obliczana jest także tzw. rzeczywista stopa bezrobocia na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)* i w IV kwartale 2002r. wyniosła ona w woj. podlaskim ogółem 17,7%.

W końcu 2002r. w ewidencji urzędów pracy zarejestrowane były 86.074 osoby bezrobotne. Rok 2002r. to rok, w którym po raz pierwszy od kilku lat odnotowano nieznaczny spadek liczby bezrobotnych (o 397 osób); spadek odnotowano w prawie wszystkich powiatowych urzędach pracy, a wzrost jedynie w 2 największych powiatach: suwalskim i białostockim. Jednakże w porównaniu do 1998r. nastąpił wzrost poziomu bezrobocia o 23.324 osoby, tj. o 37,2%.

Na terenie województwa występuje duże przestrzenne zróżnicowanie stopy bezrobocia; najwyższy powiatowy wskaźnik stopy bezrobocia (miasto Suwałki - 23,7%) stanowił ponad 3-krotność wielkości wskaźnika najniższego (powiat siemiatycki - 7,6%).

Restrukturyzacja zakładów pracy wynikająca z kontynuowanych reform systemowych spowodowała, że wzrost rejestrowanego bezrobocia w 2002r. dotyczył miast (wzrost o 0,2%), przy jednoczesnym spadku bezrobocia wśród mieszkańców wsi (spadek o 1,6%). W końcu 2002r. liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi wyniosła 31.051 osób, a w mieście - 55.023 osoby. W 2002r. pracę podjęło 9.272 bezrobotnych zamieszkałych na wsi i 21.500 bezrobotnych zamieszkałych w mieście. Z subsydiowanych form zatrudnienia skorzystało 1.130 bezrobotnych zamieszkałych na wsi i 2.359 bezrobotnych zamieszkałych w mieście.

Trudna sytuacja na rynku pracy nie pozostaje bez wpływu na utrwalenie się negatywnych cech w strukturze bezrobocia. Zalicza się do nich wysoki odse-

* BAEL - Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności jest badaniem reprezentacyjnym przeprowadzonym w cyklu kwartalnym. Badaniem są objęte osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami wylosowanych gospodarstw domowych.

tek ludzi młodych, niski poziom wykształcenia bezrobotnych oraz długotrwałe pozostawanie bez pracy. Osoby w wieku do 34 lat stanowiły w woj. podlaskim w końcu 2002r. 54% populacji bezrobotnych, osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej - ponad 64%, a pozostający bez pracy ponad 12 miesięcy - około 52%. Jednocześnie prawie 86% ogółu bezrobotnych nie miało uprawnień do zasiłku wypłacanego z Funduszu Pracy, co powoduje wzrost grupy osób zagrożonych marginalizacją społeczną - potencjalnych klientów pomocy społecznej i instytucji charytatywnych.

Za pozytywne zjawisko należy uznać niższe tempo wzrostu bezrobocia w 2002r. wśród pewnych grup bezrobotnych, czego wyrazem jest zmniejszenie ich udziału procentowego w całej populacji bezrobotnych. Należą do nich:

- mieszkańcy wsi - w porównaniu z końcem 2001r. zmniejszył się ich procentowy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych o 0,4 punktu procentowego do 36,1% (jednocześnie wzrosła liczba podjęć pracy o 17%),
- kobiety - w porównaniu z końcem 2001r. nastąpiło zmniejszenie się ich odsetka w ogólnej populacji bezrobotnych o 1,5 punktu procentowego do 49,1% (jednocześnie wzrosła liczba podjęć pracy o 16,5%),
- młodzież w wieku 18-24 lata - w porównaniu z końcem 2001r. zmniejszył się procent tej grupy bezrobotnych o 1,0 punkt procentowy do 27,3% (jednocześnie wzrosła liczba podjęć pracy o 20,5%),
- absolwenci - w porównaniu z końcem 2001r. odsetek tej subpopulacji w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się o 0,6 punktu procentowego do 5,0% (jednocześnie wzrosła liczba podjęć pracy o 33,6%, a liczba osób skierowanych na staże absolwenckie zwiększyła się o 223,4%),
- osoby zwolnione z przyczyn zakładu pracy - w porównaniu z końcem 2001r. ich udział w ogólnej zbiorowości bezrobotnych zmniejszył się o 1,5 punktu procentowego do 4,8% (zmniejszył się napływ tej kategorii do bezrobocia o 40,2%).

Zwiększyła się także liczba ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców. W 2002r. w posiadaniu urzędów pracy było 13.719 ofert zatrudnienia, czyli o 7,9% więcej niż w roku poprzednim. Spośród tych ofert, ponad 73% wpłynęło z sektora prywatnego; pochodziły one głównie z sekcji gospodarki: przetwórstwo przemysłowe (27,2% ogółu ofert), handel i naprawy (21,6% ogółu ofert), budownictwo (8,1%). Z sektora publicznego pochodziło ok.26% ogółu ofert, głównie z administracji publicznej (15,4% ogółu ofert). Zwiększyła się też liczba ofert pracy subsydiowanej z Funduszu Pracy o 15,6 punktu procentowego; stanowiły one prawie 42% ogółu propozycji zatrudnienia oferowanych osobom bezrobotnym.

Reasumując, do najważniejszych przyczyn wyhamowania tempa wzrostu bezrobocia w woj. podlaskim w 2002r. zaliczyć można: zwiększenie liczby ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców, wzrost liczby osób bezrobotnych podejmujących pracę, i to zarówno subsydiowaną, jak i niesubsydiowaną, ograniczenie liczby zwolnień grupowych dokonywanych przez zakłady pracy działające na terenie województwa, jak też zmniejszenie liczby osób tracących pracę w związku z przeprowadzaniem reform społecznych w służbie zdrowia i oświacie.

10. ANEKS STATYSTYCZNY - TABLICE I WYKRESY**TABLICE**

Tablica 1. Bezrobotni zarejestrowani w woj. podlaskim według powiatów w latach 1990-2002 (stan w końcu roku)

Tablica 2. Stopa bezrobocia w woj. podlaskim według powiatów w latach 1990-2002 - procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności czynnej zawodowo (stan w końcu roku)

Tablica 3. Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy woj. podlaskiego według wybranych kategorii w latach 1998-2002 (stan w końcu roku)

Tablica 4. Bezrobotni zarejestrowani „napływ” i wyrejestrowani „odpływ” w woj. podlaskim w latach 1999-2002 (w okresie sprawozdawczym)

Tablica 5. Napływ i odpływ bezrobotnych oraz osoby, które podjęły pracę w woj. podlaskim według powiatów w latach 1999-2002 (w okresie sprawozdawczym)

Tablica 6. Bezrobotni zamieszkali na wsi w woj. podlaskim według powiatów w latach 1998-2002 (stan w końcu roku)

Tablica 7. Absolwenci zarejestrowani w woj. podlaskim według poziomu wykształcenia w latach 1999 - 2002 (stan w końcu roku)

Tablica 8. Bezrobotni zarejestrowani w woj. podlaskim z prawem do zasiłku w latach 1999-2002 (stan w końcu roku)

Tablica 9. Bezrobotni zarejestrowani w woj. podlaskim posiadający prawo do zasiłku według powiatów w latach 1998 - 2002 (stan w końcu roku)

Tablica 10. Bezrobotni zarejestrowani w woj. podlaskim według wieku w latach 1998 - 2002 (stan w końcu roku)

Tablica 11. Bezrobotni zarejestrowani w woj. podlaskim według poziomu wykształcenia w latach 1998-2002 (stan w końcu roku)

Tablica 12. Bezrobotni zarejestrowani w woj. podlaskim według stażu pracy w latach 1998-2002 (stan w końcu roku)

- Tablica 13. Bezrobotni zarejestrowani w woj. podlaskim według czasu pozostawania bez pracy w latach 1999-2002 (stan w końcu kwartału)
- Tablica 14. Oferty pracy zgłoszone do powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego w latach 1999-2002 (w okresie sprawozdawczym)
- Tablica 15. Bezrobotni podejmujący pracę w woj. podlaskim w latach 1999-2002 (w okresie sprawozdawczym)
- Tablica 16. Bezrobotni skierowani do prac interwencyjnych w woj. podlaskim w latach 1999-2002 (w okresie sprawozdawczym)
- Tablica 17. Bezrobotni skierowani do robót publicznych w woj. podlaskim w latach 1999-2002 (w okresie sprawozdawczym)
- Tablica 18. Aktywizacja zawodowa absolwentów w woj. podlaskim według powiatów w latach 1999-2002 (w okresie sprawozdawczym)
- Tablica 19. Szkolenia bezrobotnych w woj. podlaskim według powiatów w latach 1999-2002 (w okresie sprawozdawczym)
- Tablica 20. Efektywność wykorzystania środków Funduszu Pracy na realizację programów aktywnego przeciwdziałania bezrobociu według powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego w 2002r.
- Tablica 21. Liczba bezrobotnych w poszczególnych miastach i gminach w woj. podlaskim w 2002r. (stan w końcu półrocza)

WYKRESY

- Wykres 1. Bezrobotni ogółem i bezrobotne kobiety w woj. podlaskim w latach 1998-2002 (stan w końcu kwartału).
- Wykres 2. Stopa bezrobocia do aktywnych zawodowo w woj. podlaskim w latach 1998-2002 (stan w końcu kwartału).
- Wykres 3. Zmiany poziomu bezrobocia ("przyływy" i "odływy") w woj. podlaskim w latach 1999-2002 (w kwartale).
- Wykres 4. Procentowy udział bezrobotnych z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych w woj. podlaskim w latach 1998-2002 (stan w końcu roku).
- Wykres 5. Procentowy udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych w woj. podlaskim w latach 1998-2002 (stan w końcu roku).
- Wykres 6. Bezrobotne osoby niepełnosprawne w woj. podlaskim w latach 1999-2002 (stan w końcu kwartału).
- Wykres 7. Bezrobotni wg wykształcenia w woj. podlaskim w latach 1998-2002 (stan w końcu roku).
- Wykres 8. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w latach 1999-2002 (stan w końcu roku)
- Wykres 9. Oferty pracy zgłoszone w woj. podlaskim w latach 1999-2002 (w miesiącu).
- Wykres 10. Podjęcia pracy w woj. podlaskim w latach 1999-2002 (w kwartale).

**TABLICA 1. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG POWIATÓW W LATACH
1990 - 2002 (stan w końcu roku)**

POWIAT	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998 ^{*)}	1999	2000	2001	2002
Augustów	2.511	5.011	5.310	5.220	5.415	5.516	5.292	4.553	4.644	4.952	5.551	6.091	5.720
Białystok	18.110	25.315	20.398	24.648	26.183	24.384	20.486	12.759	15.933	21.136	22.187	25.012	26.143
Łapy^{**)}	1.302	2.318	2.144	1.987	2.163	2.274	2.008	1.709	1.291	-	-	-	-
Bielsk P.	2.150	3.258	3.648	4.364	4.324	3.895	3.301	2.613	2.627	2.929	3.129	3.361	2.991
Grajewo	3.648	6.245	6.092	7.086	5.877	5.893	5.681	5.070	4.600	4.911	5.179	5.452	5.194
Hajnówka	1.619	3.026	2.782	3.836	3.562	3.508	3.114	2.390	2.341	2.778	2.825	3.309	2.897
Kolno	2.301	4.031	4.539	5.308	4.334	3.737	3.577	3.181	3.215	3.430	3.697	3.868	3.852
Łomża	6.336	9.249	10.543	12.017	8.991	9.269	9.030	7.576	7.383	8.700	9.354	10.007	9.571
Mońki	1.023	1.927	1.898	2.131	2.266	2.116	1.796	1.342	1.750	2.065	2.164	2.213	1.973
Sejny	908	2.055	2.129	2.280	2.173	2.309	2.026	1.887	1.833	2.053	2.390	2.552	2.512
Siemiatycze	1.550	1.971	1.874	2.232	2.385	2.210	1.817	1.325	1.188	1.720	1.869	2.082	1.966
Sokółka	2.730	3.930	4.139	4.716	4.386	4.585	4.046	3.432	3.665	5.857	6.260	6.913	6.620
Dąbrowa B.^{**)}	779	1.591	1.674	1.597	1.669	1.851	1.774	1.580	1.515	-	-	-	-
Suwałki	4.921	8.010	10.545	12.015	10.304	9.333	7.760	5.016	5.216	6.171	7.932	8.451	9.664
Wysokie M.	1.657	3.044	3.432	3.463	3.510	3.398	3.136	2.527	2.663	3.073	3.282	3.537	3.369
Zambrów	2.442	4.616	3.883	4.436	3.761	4.194	3.882	3.068	2.886	2.977	3.413	3.623	3.602
woj. podlaskie	-	-	-	-	-	-	-	-	62.750	72.752	79.232	86.471	86.074

^{*)} w dostosowaniu do obecnie obowiązującego podziału terytorialnego

^{**)} od 1999r. funkcjonują jako filie PUP (Łapy - Białegostoku, Dąbrowa Białostocka - Sokółki)

**TABLICA 2. STOPA BEZROBOCIA W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG POWIATÓW W LATACH 1990 - 2002 -
procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności czynnej zawodowo (stan w końcu roku)**

POWIAT	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Augustów	-	15,0	16,3	18,4	18,2	18,0	17,3	13,9	15,5	16,2	18,4	20,2	19,3
Białystok	-	-	10,1	14,8	16,0	15,2	12,7	8,1	9,8	11,4	14,1	15,7	16,2
Łapy	-	13,0	12,0	11,8	13,8	14,8	13,0	11,2	11,7	-	-	-	-
Bielsk P.	12,6	17,6	19,4	11,8	12,9	11,9	9,9	7,7	7,9	8,6	9,2	9,9	9,0
Grajewo	-	-	21,9	21,8	19,8	20,1	18,8	16,7	17,0	19,9	21,3	22,5	21,7
Hajnówka	-	-	-	12,7	12,6	12,7	11,8	8,3	8,4	9,7	10,1	11,9	10,6
Kolno	6,8	14,3	15,8	18,0	20,3	17,6	16,7	14,7	15,0	15,7	16,9	17,7	17,7
Łomża	11,8	17,2	19,7	21,0	17,9	17,8	17,4	14,3	14,3	16,2	14,1	14,7	14,1
Mońki	-	10,5	-	11,9	13,9	13,3	10,3	8,5	8,0	9,5	10,2	10,3	9,4
Sejny	-	16,0	17,0	20,1	18,4	19,2	16,4	15,4	15,1	16,7	19,3	20,4	20,2
Siemiatycze	5,7	7,3	6,5	8,8	10,1	9,5	7,4	5,4	4,8	6,4	7,2	8,0	7,6
Sokółka	-	-	-	15,7	15,6	16,3	14,5	12,0	12,8	13,5	14,8	16,3	15,8
Dąbrowa B.	-	-	-	11,1	12,7	14,2	12,8	11,5	11,1	-	-	-	-
Suwałki	-	16,0	21,9	25,2	21,5	19,8	16,4	10,6	11,0	12,6	12,3	13,2	14,7
Wysokie M.	4,6	8,5	9,6	9,6	10,4	10,2	9,4	7,1	8,6	9,3	10,0	10,7	10,3
Zambrów	6,9	13,0	11,0	13,0	11,7	13,1	11,3	9,2	10,1	13,9	16,0	17,0	17,0
m. Białystok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11,7	13,4	14,1
m. Łomża	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21,6	23,8	23,2
m. Suwałki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18,9	21,1	23,7
Woj. podlaskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12,4	13,8	15,1	15,2

TABLICA 3. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W URZĘDACH PRACY WOJ. PODLASKIEGO WEDŁUG WYBRANYCH KATEGORII W LATACH 1998 - 2002 (stan w końcu roku)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1998	1999	2000	2001	2002
<i>w liczbach bezwzględnych</i>					
OGÓLEM	62.750	72.752	79 232	86 471	86.074
z liczby ogółem:					
Kobiety	35.140	38.710	41.543	43.732	42.265
Absolwenci	3.625	4.245	4.600	4.883	4.315
Niepełnosprawni	1.115	1.106	1.647	1.986	2.044
Zamieszkali na wsi	23.680	27.259	29.533	31.549	31.051
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	2.949	4.385	4.902	5.436	4.112
Z prawem do zasiłku	12.938	13.260	14.625	14.940	12.195
W wieku 18-44 lata	52.258	59.787	63.901	68.426	66.486
Pozostający bez pracy pow. 12 miesięcy	24.076	29.261	35.267	42.585	44.586
<i>w procentach (%)</i>					
OGÓLEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kobiety	56,0	53,2	52,4	50,6	49,1
Absolwenci	5,8	5,8	5,8	5,6	5,0
Niepełnosprawni	1,8	1,5	2,1	2,3	2,4
Zamieszkali na wsi	37,7	37,5	37,3	36,5	36,1
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	4,7	6,0	6,2	6,3	4,8
Z prawem do zasiłku	20,6	18,2	18,5	17,3	14,2
W wieku 18-44 lata	83,3	82,2	80,7	79,1	77,2
Pozostający bez pracy pow. 12 miesięcy	38,4	40,2	44,5	49,2	51,8

TABLICA 4. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI „NAPLYW” I WYREJESTROWANI „ODPLYW” W WOJ. PODLASKIM W LATACH 1999-2002 (w okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE		1999	2000	2001	2002
Nowo zarejestrowani bezrobotni „napływ”		81.592	75.208	69.975	70.799
z tego powracający do rejestracji:					
-	po raz pierwszy	22.113	19.856	18.805	19.745
-	po raz kolejny (od 1990r.)	59.479	55.352	51.170	51.054
w tym powracający do rejestracji:					
-	po pracach interwencyjnych	1.502	2.499	875	506
-	po robotach publicznych	1.570	957	314	273
-	po szkoleniu	3.734	3.443	1.571	1.454
Wyrejestrowani bezrobotni „odpływ”		71.590	68.728	62.736	71.196
w tym z powodu:					
•	podjęcia pracy	32.505	30.952	26.511	30.772
z tego:					
-	prac interwencyjnych	7.021	4.941	1.386	1.634
-	robót publicznych	2.079	993	344	498
- otrzymania pożyczki	- na uruchomienie działalności gospodarczej lub rolniczej	387	184	96	128
	na utworzenie dodatkowego miejsca pracy		34	18	27
•	niepotwierdzenia gotowości do pracy	25.841	24.956	26.024	28.414
•	rozpoczęcia szkolenia lub stażu	5.347	5.173	2.293	3.605
•	nabycia uprawnień do zasiłku lub świadczenia przedemerytalnego	511	524	388	122

TABLICA 5. NAPŁYW I ODPLYW BEZROBOTNYCH ORAZ OSOBY, KTÓRE PODJĘŁY PRACĘ W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG POWIATÓW W LATACH 1999-2002 (w okresie sprawozdawczym)

POWIAT	Bezrobotni nowo zarejestrowani „napływ”				Bezrobotni wyrejestrowani „odpływ”				w tym osoby, które podjęły pracę			
	1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002
Augustów	4.799	5.300	4.681	4.186	4.491	4.701	4.141	4.557	2.080	2.269	1.961	2.041
Białystok	28.251	24.765	24.812	25.577	24.339	23.714	21.987	24.446	10.040	10.272	8.758	10.180
Bielsk Podlaski	3.596	3.065	3.033	2.502	3.294	2.865	2.801	2.872	1.652	1.356	1.162	1.264
Grajewo	4.125	3.968	3.385	3.309	3.814	3.700	3.112	3.567	1.552	1.645	1.370	1.698
Hajnówka	3.292	2.753	2.883	2.838	2.855	2.706	2.399	3.250	1.430	1.317	991	1.246
Kolno	3.003	2.812	2.370	2.628	2.788	2.545	2.199	2.644	1.135	1.008	908	1.220
Łomża	8.368	7.595	6.977	6.894	7.051	6.941	6.324	7.330	3.536	3.331	2.618	2.937
Mońki	1.956	1.576	1.462	1.374	1.641	1.477	1.413	1.614	703	634	589	675
Sejny	2.023	2.055	1.366	1.504	1.803	1.718	1.204	1.544	1.084	974	675	982
Siemiatycze	2.397	1.807	1.840	1.695	1.865	1.658	1.627	1.811	1.012	838	820	796
Sokółka	5.022	4.795	4.681	4.514	4.345	4.392	4.028	4.807	2.003	1.905	1.695	2.052
Suwałki	9.381	9.345	7.265	8.528	8.426	7.584	6.746	7.315	4.252	3.477	3.235	3.691
Wysokie Maz.	2.728	2.505	2.518	2.387	2.318	2.296	2.263	2.555	1.000	922	825	914
Zambrów	2.651	2.867	2.702	2.863	2.560	2.431	2.492	2.884	1.026	1.004	904	1.076
Woj. podlaskie	81.592	75.208	69.975	70.799	71.590	68.728	62.736	71.196	32.505	30.952	26.511	30.772

TABLICA 6. BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG POWIATÓW W LATACH 1998 - 2002 (stan w końcu roku)

POWIAT	1998	1999	2000	2001	2002
Augustów	1.939	1.973	2.142	2.245	2.107
Białystok	3.641	4.645	4.740	5.295	5.439
Bielsk Podlaski	935	1.105	1.114	1.158	1.081
Grajewo	1.582	1.730	1.827	1.844	1.795
Hajnówka	1.077	1.231	1.275	1.468	1.251
Kolno	1.939	1.934	2.229	2.258	2.291
Łomża	2.903	3.182	3.364	3.542	3.373
Mońki	775	943	1.000	1.040	946
Sejny	1.202	1.351	1.571	1.634	1.621
Siemiatycze	590	916	984	1.073	1.039
Sokółka	2.665	3.147	3.336	3.657	3.505
Suwałki	1.607	1.903	2.379	2.559	2.900
Wysokie Mazowieckie	1.666	1.985	2.182	2.312	2.270
Zambrów	1.159	1.214	1.390	1.464	1.433
Woj. podlaskie	23.680	27.259	29.533	31.549	31.051

TABLICA 7. ABSOLWENCI ZAREJESTROWANI W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W LATACH 1999 - 2002 (stan w końcu roku)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999	2000	2001	2002
Zarejestrowani absolwenci	4.245	4.600	4.883	4.315
z tego ze szkół:				
- wyższych	495	686	987	1.087
- policealnych i średnich zawodowych	1.684	1.940	2.068	1.736
- liceów ogólnokształcących	511	533	616	570
- zasadniczych zawodowych	1.535	1.390	1.175	904
- pozostałych	20	51	37	18

TABLICA 8. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W WOJ. PODLASKIM Z PRAWEM DO ZASIŁKU W LATACH 1999 - 2002 (stan w końcu roku)

LATA o- ogółem k- kobiety		Bezrobotni zarejestrowani z prawem do zasiłku	z tego:			
			osoby poprzednio pracujące	w tym:		osoby dotychczas nie pracujące
				które pracowały do momentu zarejestrowania się	zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	
1999r.	o	13.260	12.516	X	1.568	744
	k	5.512	5.492	X	833	20
2000r.	o	14.625	13.497	10.956	1.841	1.128
	k	6.039	6.027	4.918	1.064	12
2001r.	o	14.940	13.821	10.890	2.031	1.119
	k	6.335	6.307	4.780	1.047	28
2002r.	o	12.195	11.010	9.015	1.143	1.185
	k	4.716	4.692	3.878	590	24

X -Brak danych statystycznych

**TABLICA 9. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W WOJ. PODLASKIM POSIADAJĄCY PRAWO DO ZASIŁKU
WEDŁUG POWIATÓW W LATACH 1998 - 2002 (stan w końcu roku)**

POWIAT	1998		1999		2000		2001		2002	
	liczba bez-robotnych	% do ogółu	liczba bez-robotnych	% do ogółu	liczba bez-robotnych	% do ogółu	liczba bez-robotnych	% do ogółu	liczba bez-robotnych	% do ogółu
Augustów	956	20,6	983	19,9	1.152	20,8	1.206	19,8	928	16,2
Białystok	3.796	22,1	3.402	16,1	3.128	14,1	4.005	16,0	2.830	10,8
Bielsk Podlaski	431	16,4	414	14,1	457	14,6	509	15,1	372	12,4
Grajewo	804	15,8	983	20,0	933	18,0	1.018	18,7	738	14,2
Hajnówka	365	15,6	488	17,6	427	15,1	589	17,8	398	13,7
Kolno	675	21,0	671	19,6	736	19,9	735	19,0	612	15,9
Łomża	1.751	23,7	2.209	25,4	2.118	22,6	2.292	22,9	2.094	21,9
Mońki	283	22,6	288	13,9	287	13,3	276	12,5	193	9,8
Sejny	439	23,9	529	25,8	466	19,5	470	18,4	352	14,0
Siemiatycze	259	22,7	277	16,1	282	15,1	318	15,3	250	12,7
Sokółka	1.144	22,1	1.295	22,1	1.313	21,0	1.582	22,9	591	8,9
Suwałki	1.296	24,8	1.072	17,4	2.227	28,1	1.092	12,9	2.258	23,4
Wysokie Maz.	299	11,0	325	10,6	343	10,5	377	10,7	262	7,8
Zambrów	440	13,1	324	10,9	756	22,2	471	13,0	317	8,8
Woj. podlaskie	12.938	20,5	13.260	18,2	14.625	18,5	14.940	17,3	12.195	14,2

TABLICA 10. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG WIEKU W LATACH 1998 - 2002 (stan w końcu roku)

LATA	Ogółem	z tego w wieku:						
		15-17	18-24	25-34	35-44	45-54	55-59	60 i więcej
w liczbach bezwzględnych								
1998	62.750	32	18.394	17.611	16.253	8.902	1.268	290
1999	72.752	32	21.911	19.594	18.282	11.147	1.445	341
2000	79.232	18	23.244	21.084	19.573	13.281	1.612	420
2001	86.471	18	24.451	23.028	20.947	15.678	1.863	486
2002	86.074	7	23.540	22.983	19.963	16.896	2.140	545
w odsetkach								
1998	100,0	0,05	29,3	28,1	25,9	14,2	2,0	0,5
1999	100,0	0,04	30,1	26,9	25,1	15,3	2,0	0,5
2000	100,0	0,02	29,3	26,6	24,7	16,8	2,0	0,5
2001	100,0	0,02	28,3	26,6	24,2	18,1	2,2	0,6
2002	100,0	0,01	27,3	26,7	23,2	19,6	2,5	0,6

TABLICA 11. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W LATACH 1998 - 2002 (stan w końcu roku)

LATA	Ogółem	z tego z wykształceniem:				
		wyższym	policealnym i średnim zawodowym	średnim ogólnokształcącym	zasadniczym zawodowym	podstawowym i niepełnym podstawowym
w liczbach bezwzględnych						
1998	62 750	1.384	14.173	4.490	21.857	20.846
1999	72 752	1.894	16.667	5.085	25.726	23.380
2000	79 232	2.502	18.648	5.748	26.819	25.515
2001	86 471	3.431	20.834	6.193	29.005	27.008
2002	86 074	4049	20.434	6.083	28.323	27.185
w odsetkach						
1998	100,0	2,2	22,6	7,2	34,8	33,2
1999	100,0	2,6	22,9	7,0	35,4	32,1
2000	100,0	3,2	23,5	7,3	33,8	32,2
2001	100,0	4,0	24,1	7,2	33,5	31,2
2002	100,0	4,7	23,7	7,1	32,9	31,6

TABLICA 12. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG STAŻU PRACY W LATACH 1998 - 2002 (stan w końcu roku)

LATA	Ogółem	z tego ze stażem:						
		do 1 roku	1-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	20-30 lat	30 lat i więcej	bez stażu
w liczbach bezwzględnych								
1998	62.750	9.038	8.780	8.904	14.011	6.178	457	15.382
1999	72.752	10.676	10.509	9.630	15.091	7.330	526	18.990
2000	79.232	22.361	13.388	7.941	10.762	5.571	336	18.873
2001	86.471	19.429	15.579	9.549	12.963	7.464	469	21.018
2002	86 074	16.129	16.281	10.139	13.083	7.965	672	21.805
w odsetkach								
1998	100,0	14,4	14,0	14,2	22,3	9,8	0,7	24,5
1999	100,0	14,7	14,4	13,2	20,7	10,1	0,7	26,1
2000	100,0	28,2	16,9	10,0	13,6	7,0	0,4	23,8
2001	100,0	22,5	18,0	11,0	15,0	8,6	0,5	24,3
2002	100,0	18,7	18,9	11,8	15,2	9,3	0,8	25,3

TABLICA 13. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY W LATACH 1999 - 2002 (stan w końcu kwartału)

Czas pozostawania bez pracy	1999	2000	2001	2002
I kwartał	73.926	76.743	83.253	89.809
Do 1 miesiąca	5.728	4.832	3.980	3.804
1-3	15.371	11.002	10.937	11.503
3-6	15.051	13.583	14.794	14.708
6-12	12.527	13.737	15.809	15.460
12 miesięcy i więcej	25.249	33.589	37.733	44.334
II kwartał	66.464	71.857	79.202	83.334
Do 1 miesiąca	4.771	5.820	5.284	6.574
1-3	6.664	7.342	7.240	6.640
3-6	14.653	10.747	10.707	10.816
6-12	15.604	15.744	18.032	16.863
12 miesięcy i więcej	24.772	32.204	37.939	42.441
III kwartał	67.856	73.384	80.523	83.737
Do 1 miesiąca	6.879	6.543	6.025	6.399
1-3	8.592	10.024	9.749	9.747
3-6	8.416	8.917	9.074	9.346
6-12	17.868	14.720	15.735	15.256
12 miesięcy i więcej	26.101	33.180	39.940	42.989
IV kwartał	72.752	79.232	86.471	86.074
Do 1 miesiąca	6.745	5.460	6.048	6.000
1-3	11.248	13.100	12.473	10.467
3-6	11.583	12.207	12.139	11.429
6-12	13.915	13.198	13.226	13.592
12 miesięcy i więcej	29.261	35.267	42.585	44.586

**TABLICA 14. OFERTY PRACY ZGŁOSZONE DO POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY WOJ. PODLASKIEGO
W LATACH 1999-2002 (w okresie sprawozdawczym)**

POWIAT	Liczba ofert pracy ogółem				w tym:											
					z sektora publicznego				dla niepełnosprawnych				dla absolwentów			
	1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002
Augustów	1.037	1.452	735	737	247	186	75	145	79	37	39	41	145	367	134	343
Białystok	6.517	5.589	3.862	3.640	993	836	502	604	998	530	446	439	998	739	503	850
Bielsk Podl.	996	476	382	415	326	140	106	118	113	43	44	48	63	35	84	126
Grajewo	1.093	1.295	856	1.067	247	411	294	187	21	7	9	28	97	255	10	185
Hajnówka	971	778	591	726	323	206	135	308	75	44	39	30	96	101	99	165
Kolno	854	793	531	755	323	289	161	360	23	9	13	14	107	141	72	214
Łomża	2.495	1.795	1.362	1.406	395	279	156	246	162	115	120	125	526	306	179	271
Mońki	610	454	489	466	185	93	142	145	28	6	4	11	62	45	46	99
Sejny	723	775	216	391	2	245	84	196	11	6	4	5	58	180	17	136
Siemiatycze	861	603	507	390	264	150	88	112	38	20	9	23	101	87	50	124
Sokółka	1.611	1.567	1.228	1608	600	523	349	674	52	54	49	47	128	330	155	365
Suwałki	2.680	1.639	1.061	1159	637	264	126	181	189	87	85	97	456	352	100	280
Wysokie M.	829	690	578	365	240	215	188	122	16	5	7	2	151	104	55	85
Zambrów	618	480	321	594	130	97	39	220	10	6	9	8	82	39	35	285
Woj. podl.	21.895	18.386	12.719	13.719	4.912	3.934	2.445	3.618	1.815	969	877	918	3.070	3.081	1.539	3.528

**TABLICA 15. BEZROBOTNI PODEJMUJĄCY PRACĘ W WOJ. PODLASKIM W LATACH 1999-2002
(w okresie sprawozdawczym)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999r.	2000r.	2001r.	2002r.
w liczbach bezwzględnych				
ogółem	32.505	30.952	26.511	30.772
kobiety	14.528	14.108	12.228	14.244
mężczyźni	17.977	16.844	14.283	16.528
z ogółu bezrobotnych, którzy podjęli pracę:				
osoby poprzednio pracujące	24.259	25.056	21.776	24.306
w tym zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1.545	2.234	1.972	1.866
osoby dotychczas nie pracujące	8.246	5.896	4.735	6.466
w tym: absolwenci szkół	3.976	3.493	2.492	3.330
wyższych	720	839	761	1.203
z tego: policealnych i średnich zawodowych	1.768	1.496	1.020	1.294
średnich ogólnokształcących	409	284	209	346
zasadniczych zawodowych	1.062	840	472	469
pozostałych	17	34	30	18
w odsetkach				
ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0
kobiety	44,7	45,6	46,1	46,3
mężczyźni	55,3	54,4	53,9	53,7
z ogółu bezrobotnych, którzy podjęli pracę:				
osoby poprzednio pracujące	74,6	81,0	82,1	79,0
w tym zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	4,8	7,2	7,4	6,1
osoby dotychczas nie pracujące	25,4	19,0	17,9	21,0
w tym: absolwenci szkół	12,2	11,3	9,4	10,8
wyższych	2,2	2,7	2,9	3,9
z tego: średnich ogólnokształcących	5,4	4,8	3,8	4,2
policealnych i średnich zawodowych	1,3	0,9	0,8	1,1
zasadniczych zawodowych	3,3	2,7	1,8	1,5
pozostałych	0,05	0,11	0,1	0,1

TABLICA 16. BEZROBOTNI SKIEROWANI DO PRAC INTERWENCYJNYCH W WOJ. PODLASKIM W LATACH 1999-2002 (w okresie sprawozdawczym)

MIESIĄCE	Liczba osób bezrobotnych skierowanych do prac interwencyjnych w okresie sprawozdawczym				% udział wyrejestrowanych z tytułu podjęcia prac interwencyjnych do „odpływów” ogółem			
	1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002
styczeń	231	363	13	53	6,6	8,9	0,3	1,3
luty	319	354	7	192	7	7,3	0,2	4,3
marzec	500	426	30	197	8,7	7,3	0,7	3,7
kwiecień	911	313	82	237	12,4	5	1,5	3,6
maj	801	437	468	124	10,8	6,5	7,3	1,4
czerwiec	759	1.027	314	147	10,3	13,9	4,8	2,4
lipiec	642	566	113	94	10,1	8,7	1,9	1,3
sierpień	657	329	124	42	11,1	5,8	2,3	0,8
wrzesień	791	442	141	80	11,4	6,8	2,4	1,2
październik	751	462	55	241	10,1	6,8	0,8	3,3
listopad	351	187	31	174	7,3	4,2	0,7	3,6
grudzień	308	35	8	53	7,3	0,9	0,2	1,1
Ogółem	7.021	4.941	1.386	1.634	9,8	7,2	2,2	2,3

TABLICA 17. BEZROBOTNI SKIEROWANI DO ROBÓT PUBLICZNYCH W WOJ. PODLASKIM W LATACH 1999-2002 (w okresie sprawozdawczym)

MIESIĄCE	Liczba osób bezrobotnych skierowanych do robót publicznych w okresie sprawozdawczym				% udział wyrejestrowanych z tytułu skierowania do robót publicznych do „odpływów” ogółem			
	1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002
styczeń	233	62	18	28	6,6	1,5	0,4	0,7
luty	138	54	8	13	3	1,1	0,2	0,3
marzec	109	69	10	22	1,9	1,2	0,2	0,4
kwiecień	339	132	19	29	4,6	2,1	0,3	0,4
maj	492	185	62	109	6,7	2,8	1	1,3
czerwiec	168	234	75	43	2,3	3,2	1,1	0,7
lipiec	129	84	64	60	2	1,3	1,1	0,9
sierpień	150	67	29	43	2,5	1,2	0,5	0,8
wrzesień	65	43	16	19	0,9	0,7	0,3	0,3
październik	156	38	18	59	2,1	0,6	0,3	0,8
listopad	59	16	20	34	1,2	0,4	0,5	0,7
grudzień	41	9	5	39	1	0,2	0,1	0,8
Ogółem	2.079	993	344	498	2,9	1,4	0,5	0,7

**TABLICA 18. AKTYWIZACJA ZAWODOWA ABSOLWENTÓW W
WOJ. PODLASKIM WEDŁUG POWIATÓW W LATACH
1999-2002 (w okresie sprawozdawczym)**

POWIAT	Absolwenci skierowani na staże				Absolwenci skierowani na szkolenia			
	1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002
Augustów	63	209	97	218	27	40	14	23
Białystok	135	129	108	359	143	91	62	66
Bielsk Podlaski	141	94	83	105	13	13	9	2
Grajewo	130	235	4	119	33	11	0	1
Hajnówka	28	28	36	123	4	10	4	36
Kolno	84	162	33	158	43	12	2	11
Łomża	114	142	79	146	22	20	18	5
Mońki	30	21	19	50	19	0	3	0
Sejny	121	152	17	66	26	10	0	3
Siemiatycze	18	27	13	74	14	4	1	2
Sokółka	99	170	49	190	17	13	10	6
Suwałki	250	173	62	229	79	47	11	68
Wysokie Maz.	60	89	21	135	12	26	9	33
Zambrów	30	49	59	227	35	10	14	0
Woj. podlaskie	1.303	1.680	680	2.199	487	307	157	256

**TABLICA 19. SZKOLENIA BEZROBOTNYCH W WOJ. PODLASKIM
WEDŁUG POWIATÓW W LATACH 1999-2002
(w okresie sprawozdawczym)**

POWIAT	Osoby bezrobotne, które:							
	rozpoczęły szkolenie				ukończyły szkolenie			
	1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002
Augustów	260	434	122	180	259	437	90	176
Białystok	1.196	825	566	470	1.181	810	529	471
Bielsk Podlaski	162	156	148	20	166	140	147	20
Grajewo	212	168	0	6	212	184	0	6
Hajnówka	115	115	32	140	98	121	42	128
Kolno	222	135	25	24	225	149	22	21
Łomża	323	343	189	86	306	358	196	81
Mońki	50	40	14	5	50	40	13	5
Sejny	159	111	9	40	161	117	15	37
Siemiatycze	101	40	12	10	101	40	12	10
Sokółka	176	194	95	79	176	194	90	81
Suwałki	748	626	157	206	760	597	133	103
Wysokie Maz.	122	133	79	118	125	138	75	116
Zambrów	194	163	165	18	198	167	138	35
Woj. podlaskie	4.040	3.483	1.613	1.402	4.018	3.492	1.502	1.290

TABLICA 20. EFEKTYWNOŚĆ WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW FUNDUSZU PRACY NA REALIZACJĘ PROGRAMÓW AKTYWNEGO PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU WEDŁUG POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY WOJ. PODLASKIEGO W 2002R.

Powiatowy Urząd Pracy	X	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu:						programy specjalne
		prace inter- wencyjne	roboty publiczne	szkolenia	aktywizacja zawodowa absolwentów			
					ogółem	w tym: zatrudnienie subsydiowane	staże absolwenckie	
Augustów	*	155	21	100	367	142	225	28
	**	132	14	99	150	84	66	13
	***	84	0	64	55	33	22	9
	****	63,6 %	-	64,6 %	36,6%	39,3%	33,3 %	69,2%
Białystok	*	289	158	611	639	339	300	-
	**	196	139	569	436	214	222	-
	***	163	62	190	312	187	125	-
	****	83,2%	44,6%	33,4%	71,6%	87,4%	56,3%	-
Bielsk Podlaski	*	92	15	67	170	20	150	10
	**	77	10	76	96	9	87	10
	***	54	9	13	52	9	43	10
	****	76,1%	90%	17,1%	54,2%	100%	49,4%	100%
Grajewo	*	72	167	5	93	28	65	-
	**	36	82	5	12	4	8	-
	***	25	8	4	4	2	2	-
	****	69,4%	9,8%	80%	33,3%	50%	25%	-
Hajnówka	*	40	6	100	67	24	43	9
	**	39	6	100	49	12	37	9
	***	17	4	67	20	7	13	3
	****	43,6%	66,6%	67%	40,8%	58,3%	35,1%	33,3%

Powiatowy Urząd Pracy	X	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu:						
		prace inter- wencyjne	roboty publiczne	szkolenia	aktywizacja zawodowa absolwentów			programy specjalne
					ogółem	w tym:		
						zatrudnienie subsydiowane	staże absolwenckie	
Kolno	*	180	41	9	158	42	116	-
	**	149	17	9	74	17	57	-
	***	79	0	6	16	5	11	-
	****	53%	-	66,7%	21,6%	29,9%	19,3%	-
Łomża	*	254	45	83	171	70	101	9
	**	244	45	113	167	70	97	9
	***	137	2	46	69	48	21	3
	****	56,1%	4,4%	40,7%	41,3%	68,6%	21,6%	33,3%
Mońki	*	56	17	10	103	50	53	-
	**	41	7	10	40	19	21	-
	***	26	1	9	25	18	7	-
	****	63,4%	14,3%	90%	62,5%	94,7%	33,3%	-
Sejny	*	122	7	42	124	77	47	-
	**	82	7	41	104	71	33	-
	***	30	5	7	76	61	15	-
	****	36,6%	71,4%	17,1%	73,1%	85,9%	45,5%	-
Siemiatycze	*	41	12	9	92	17	75	-
	**	30	5	9	17	2	15	-
	***	19	0	8	9	1	8	-
	****	63,3%	-	88,8%	52,9%	50%	53,3%	-
Sokółka	*	98	23	56	234	77	157	44
	**	79	18	55	100	31	69	44
	***	60	5	23	54	26	28	42

Powiatowy Urząd Pracy	X	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu:						programy specjalne
		prace inter- wencyjne	roboty publiczne	szkolenia	aktywizacja zawodowa absolwentów			
					ogółem	w tym: zatrudnienie subsydiowane	staże absolwenckie	
	****	75,9%	27,8%	41,8%	54%	83,8%	40,6%	95,4%
Suwałki	*	231	21	134	271	97	174	-
	**	143	19	127	82	47	35	-
	***	90	2	34	36	26	10	-
	****	62,9%	10,5%	26,7%	43,9%	55,3%	28,6%	-
Wysokie Maz.	*	55	22	81	155	63	92	-
	**	103	21	79	61	31	30	-
	***	52	1	27	29	20	9	-
	****	50,5%	4,7%	34,2%	47,5%	64,5%	30%	-
Zambrów	*	140	7	68	191	51	140	-
	**	127	6	68	80	29	51	-
	***	80	0	24	38	14	24	-
	****	62,9%	-	35,3%	47,5%	48,3%	47%	-
Razem woj. podlaskie	*	1825	562	1375	2835	1097	1738	100
	**	1478	396	1360	1468	640	828	85
	***	916	99	522	795	457	338	67
	****	62%	25%	38,4%	54,2%	71,4%	40,8%	78,8%

gdzie:

* Liczba osób, które uczestniczyły w programie w okresie 01.10.2001 – 30.09.2002

** Liczba osób, które zakończyły uczestnictwo w programie w okresie 01.10.2001 – 30.09.2002

*** Liczba osób, które uzyskały zatrudnienie po zakończeniu uczestnictwa w programie

**** Efektywność w %

**TABLICA 21. LICZBA BEZROBOTNYCH W POSZCZEGÓLNYCH
MIASTACH I GMINACH W WOJ. PODLASKIM W
2002R. (stan w końcu półrocza)**

Lp.	Powiat miasta (m) gminy (gm) a) stan na 30.06.2002r. b) stan na 31.12.2002r.	Liczba bezro- botnych ogółem	w tym:						
			kobiety	absol- wenci	zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	z prawem do zasiłku	w wieku 18-44 lata	pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	
woj. podlaskie ogółem		a	83.334	41.632	2.184	4.535	12.458	64.734	42.441
		b	86.074	42.265	4.315	4.112	12.195	66.486	44.586
Powiat Augustów		a	5.658	2.779	136	218	976	4.368	3.101
		b	5.720	2.773	187	167	928	4.413	3.246
1	Augustów (m)	a	3.095	1582	73	147	614	2.277	1.581
		b	3.136	1592	69	101	585	2.294	1.683
2	Lipsk (m)	a	474	247	5	23	69	353	278
		b	478	255	17	21	51	361	288
3	Augustów (gm)	a	458	233	18	15	58	385	270
		b	454	213	25	12	71	386	277
4	Bargłów (gm)	a	379	179	16	5	57	336	219
		b	398	181	24	5	65	356	217
5	Lipsk (gm)	a	270	113	8	5	29	231	184
		b	267	109	13	4	30	223	191
6	Nowinka (gm)	a	228	86	0	4	39	178	128
		b	247	88	7	7	32	199	141
7	Płaska (gm)	a	305	136	4	8	39	242	191
		b	298	135	9	6	34	236	198
8	Sztabin (gm)	a	449	203	12	11	71	366	250
		b	442	200	23	11	60	358	251
Powiat Białystok		a	25.243	12.755	702	1.885	3.159	18.719	11.193
		b	26.43	12.831	1.523	1.680	2.830	19.074	12.047
1	Białystok (m)	a	16.468	8.456	515	1.175	2.092	11.997	7.015
		b	16.891	8.418	1.040	1.013	1.849	12.133	7.498
2	Choroszcz (m)	a	275	117	4	20	25	208	118
		b	317	130	25	17	27	245	133
3	Czarna Białostocka (m)	a	759	411	17	60	103	557	342
		b	874	424	39	115	171	591	355
4	Łapy (m)	a	1.345	801	25	80	109	1.054	661

Lp.	Powiat miasta (m) gminy (gm) a) stan na 30.06.2002r. b) stan na 31.12.2002r.	Liczba bezro- botnych ogółem	w tym:						
			kobiety	absol- wenci	zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	z prawem do zasiłku	w wieku 18-44 lata	pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	
		b	1.371	802	56	92	92	1.038	724
5	Supraśl (m)	a	232	96	8	13	32	168	75
		b	247	112	15	9	37	167	94
6	Suraż (m)	a	56	25	0	4	8	49	28
		b	53	23	1	3	3	44	27
7	Tykocin (m)	a	135	59	4	8	14	98	67
		b	133	60	12	6	3	97	68
8	Wasilków (m)	a	598	291	10	64	90	452	250
		b	626	279	34	53	67	468	287
9	Zabłudów (m)	a	157	69	2	19	19	113	73
		b	192	86	14	18	20	147	94
10	Choroszcz (gm)	a	364	165	13	22	40	285	190
		b	369	170	27	12	46	284	183
11	Czarna Białostocka (gm)	a	152	67	1	13	21	121	72
		b	182	75	10	20	28	143	81
12	Dobrzyniewo Kościelne (gm)	a	422	181	13	36	47	339	202
		b	443	189	24	25	58	352	216
13	Gródek (gm)	a	566	256	15	42	104	403	257
		b	579	263	21	38	67	386	268
14	Juchnowiec Kościelny (gm)	a	697	329	16	55	83	538	330
		b	751	350	42	47	97	568	371
15	Łapy (gm)	a	376	179	5	79	39	312	188
		b	398	202	17	31	24	325	218
16	Michałowó (gm)	a	580	266	7	52	90	424	265
		b	603	273	24	43	63	437	296
17	Poświętne (gm)	a	180	88	2	6	18	156	101
		b	201	96	20	5	14	169	104
18	Supraśl (gm)	a	417	206	10	32	54	324	192
		b	455	218	27	37	53	349	208
19	Suraż (gm)	a	48	23	1	3	5	41	26
		b	60	26	4	2	6	51	33
20	Turośń	a	325	161	5	28	30	261	188

Lp.	Powiat miasta (m) gminy (gm) a) stan na 30.06.2002r. b) stan na 31.12.2002r.	Liczba bezro- botnych ogółem	w tym:						
			kobiety	absol- wenci	zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	z prawem do zasiłku	w wieku 18-44 lata	pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	
	Kościelna (gm)	b	312	146	14	23	20	248	199
21	Tykocin (gm)	a	187	84	6	8	21	164	94
		b	179	78	11	5	11	163	106
22	Wasilków (gm)	a	263	125	5	27	36	184	127
		b	263	115	14	25	19	185	135
23	Zabłudów (gm)	a	529	249	15	36	57	380	277
		b	544	248	26	37	52	404	292
24	Zawady (gm)	a	112	51	3	3	22	91	55
		b	100	48	6	4	3	80	57
Powiat Bielsk Podla- ski		a	2.833	1.442	54	108	356	2.209	1.499
		b	2.991	1.514	153	91	372	2.354	1.531
1	Bielsk Podlaski (m)	a	1.647	891	35	73	227	1.249	833
		b	1.731	927	62	52	226	1.306	848
2	Brańsk (m)	a	175	90	8	4	21	139	85
		b	178	86	22	8	30	152	81
3	Bielsk Podlaski (gm)	a	246	102	2	8	22	201	137
		b	285	121	17	5	32	243	156
4	Boćki (gm)	a	143	77	1	3	15	120	80
		b	148	82	10	7	16	127	82
5	Brańsk (gm)	a	132	58	4	5	11	122	79
		b	142	67	24	7	14	131	72
6	Orla (gm)	a	189	87	1	6	20	139	119
		b	198	96	5	5	18	145	121
7	Rudka (gm)	a	98	40	2	0	13	74	50
		b	100	45	4	2	9	75	52
8	Wyszki(gm)	a	203	97	1	9	27	165	116
		b	209	90	9	5	27	175	119
Powiat Grajewo		a	5.081	2.630	131	242	906	4.027	3.033
		b	5.194	2.644	208	202	738	4.096	3.181
1	Grajewo (m)	a	2.728	1.523	72	182	517	2.114	1.586
		b	2.693	1.495	109	147	395	2.053	1.618
2	Rajgród (m)	a	373	171	10	9	57	316	216

Lp.	Powiat miasta (m) gminy (gm) a) stan na 30.06.2002r. b) stan na 31.12.2002r.	Liczba bezro- botnych ogółem	w tym:						
			kobiety	absol- wenci	zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	z prawem do zasiłku	w wieku 18-44 lata	pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	
		b	391	188	14	9	59	320	236
3	Szczuczyn (m)	a	531	249	8	10	83	401	360
		b	564	286	23	9	79	499	371
4	Grajewo (gm)	a	463	221	13	17	84	393	268
		b	497	231	22	17	80	416	305
5	Radziłów (gm)	a	347	139	5	6	45	279	228
		b	369	140	14	4	39	305	236
6	Rajgród (gm)	a	140	79	11	5	33	102	84
		b	144	76	9	5	29	109	96
7	Szczuczyn (gm)	a	174	109	7	4	27	160	95
		b	193	79	2	5	12	109	108
8	Wąsosz (gm)	a	325	139	5	9	60	262	196
		b	343	149	15	6	45	285	211
Powiat Hajnówka		a	2.873	1.388	32	274	426	2.155	1.294
		b	2.897	1.403	122	286	398	2.136	1.384
1	Hajnówka (m)	a	1.563	811	17	135	219	1.132	667
		b	1.552	823	69	150	217	1.105	708
2	Kleszczele (m)	a	98	43	0	14	22	69	42
		b	94	43	5	10	10	68	51
3	Białowieża (gm)	a	112	47	1	9	12	78	46
		b	132	51	7	11	25	100	48
4	Czeremcha (gm)	a	220	103	2	47	36	183	107
		b	218	93	4	39	31	175	107
5	Czyże (gm)	a	62	27	0	4	13	53	31
		b	69	30	4	4	14	58	30
6	Dubicze Cerkiewne (gm)	a	84	30	3	4	14	72	34
		b	84	30	3	4	15	72	36
7	Hajnówka (gm)	a	196	74	2	21	40	159	82
		b	206	86	13	23	28	164	95
8	Kleszczele (gm)	a	72	27	3	10	10	62	37
		b	80	24	3	14	7	67	45
9	Narew (gm)	a	202	93	2	13	29	146	102

Lp.	Powiat miasta (m) gminy (gm) a) stan na 30.06.2002r. b) stan na 31.12.2002r.	Liczba bezro- botnych ogółem	w tym:						
			kobiety	absol- wenci	zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	z prawem do zasiłku	w wieku 18-44 lata	pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	
		b	203	94	6	15	18	140	115
10	Narewka (gm)	a	264	133	2	17	31	201	146
		b	259	129	8	16	33	187	149
Powiat Kolno		a	3.777	1.735	135	59	616	3.254	2.188
		b	3.852	1.727	187	48	612	3.315	2.191
1	Kolno (m)	a	1.286	650	59	29	220	1.072	718
		b	1.298	630	52	27	235	1.060	721
2	Stawiski (m)	a	237	121	6	1	45	182	120
		b	229	132	10	0	43	206	134
3	Grabowo (gm)	a	285	114	4	4	42	226	172
		b	258	102	8	1	27	214	156
4	Kolno (gm)	a	824	354	30	7	126	758	492
		b	834	347	42	4	114	768	510
5	Mały Płock (gm)	a	385	170	9	11	68	333	227
		b	418	192	27	10	72	359	225
6	Stawiski (gm)	a	213	83	8	3	23	195	128
		b	261	87	23	3	32	213	121
7	Turośl (gm)	a	547	243	19	4	92	488	331
		b	554	237	25	3	89	495	324
Powiat Łomża		a	8.925	4.604	176	461	2.004	7.103	4.858
		b	9.571	4.924	456	431	2.094	7.614	5.068
1	Jedwabne (m)	a	176	91	2	5	47	137	100
		b	187	97	4	4	44	185	133
2	Łomża (m)	a	5.406	2.934	129	321	1.253	4.110	2.841
		b	5.769	3.091	275	301	1.322	4.365	2.927
3	Nowogród (m)	a	225	131	3	5	58	172	118
		b	242	145	3	8	68	205	103
4	Łomża (gm)	a	742	381	10	48	162	632	428
		b	820	412	40	47	179	701	464
5	Jedwabne (gm)	a	124	54	3	2	30	118	71
		b	130	58	13	0	27	78	39
6	Nowogród (gm)	a	105	51	0	2	27	101	52

Lp.	Powiat miasta (m) gminy (gm) a) stan na 30.06.2002r. b) stan na 31.12.2002r.	Liczba bezro- botnych ogółem	w tym:						
			kobiety	absol- wenci	zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	z prawem do zasiłku	w wieku 18-44 lata	pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	
		b	107	47	4	3	24	82	87
7	Miastkowo (gm)	a	373	161	8	12	80	316	203
		b	390	168	21	8	75	336	221
8	Piątnica (gm)	a	698	361	11	38	154	577	417
		b	773	404	34	35	148	651	450
9	Przytuły (gm)	a	91	32	0	2	26	81	43
		b	89	32	5	1	16	80	51
10	Śniadowo (gm)	a	300	137	2	12	56	258	161
		b	344	166	23	12	76	300	164
11	Wizna (gm)	a	293	105	4	7	46	250	186
		b	302	112	15	7	37	260	182
12	Zbójna (gm)	a	392	166	4	7	65	351	238
		b	418	192	19	5	78	371	247
Powiat Mońki		a	2.028	901	45	101	214	1.574	1.142
		b	1.973	841	93	86	193	1.533	1.166
1	Goniądz (m)	a	147	55	0	4	23	97	92
		b	144	61	1	4	15	97	90
2	Knyszyn (m)	a	196	97	3	12	15	146	106
		b	176	88	4	13	13	124	116
3	Mońki (m)	a	734	378	25	48	74	547	421
		b	707	354	28	40	62	524	413
4	Goniądz (gm)	a	130	54	1	5	9	110	83
		b	128	54	9	4	11	111	84
5	Jasinówka (gm)	a	119	44	0	6	13	101	70
		b	110	39	7	4	7	91	69
6	Jaświły (gm)	a	124	41	1	5	15	106	62
		b	122	33	10	3	13	106	61
7	Knyszyn (gm)	a	81	38	4	6	7	73	51
		b	93	37	7	5	12	81	54
8	Krypno (gm)	a	142	53	4	5	16	103	72
		b	142	49	4	5	13	105	82
9	Mońki (gm)	a	171	75	4	7	15	136	94

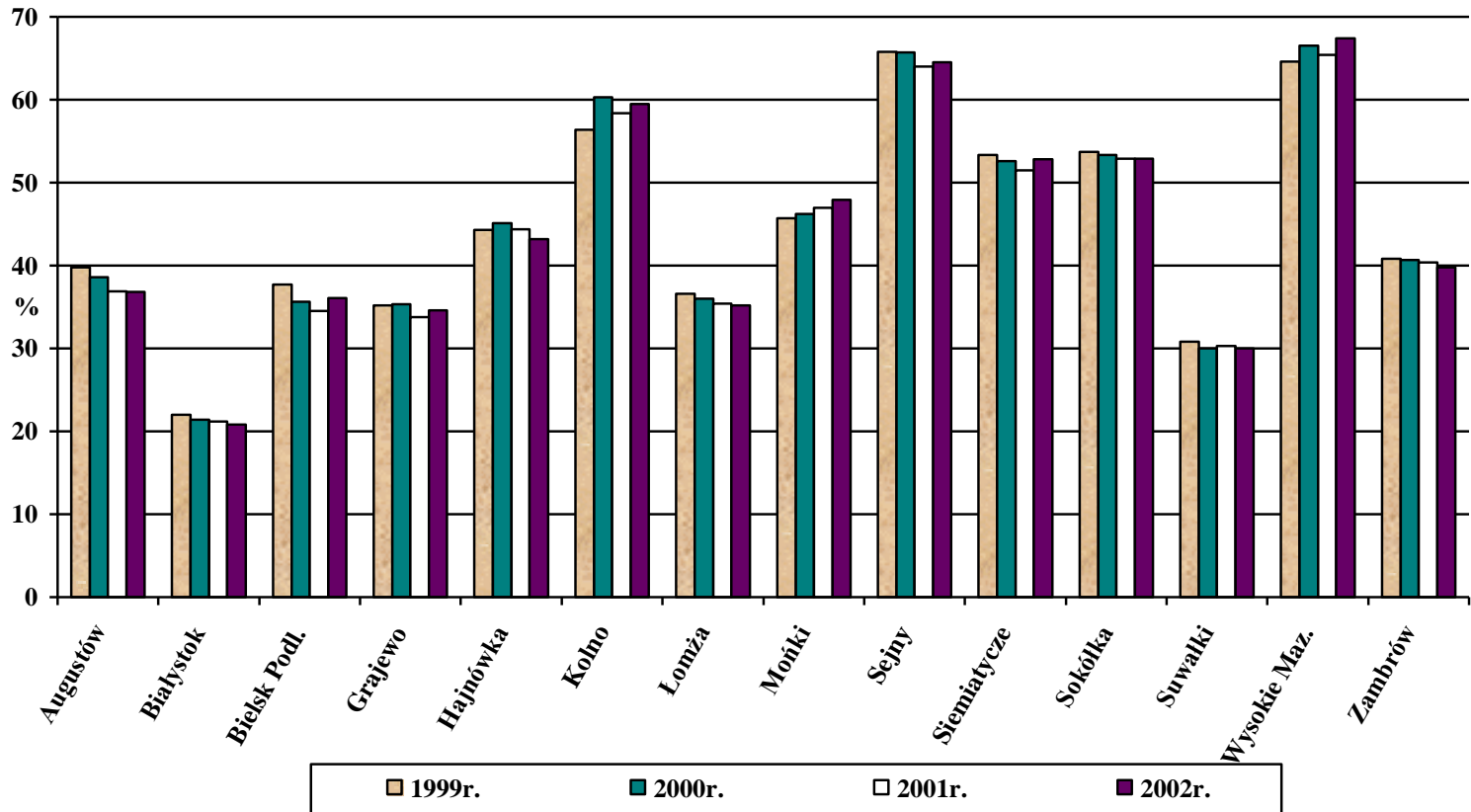
Lp.	Powiat miasta (m) gminy (gm) a) stan na 30.06.2002r. b) stan na 31.12.2002r.	Liczba bezro- botnych ogółem	w tym:						
			kobiety	absol- wenci	zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	z prawem do zasiłku	w wieku 18-44 lata	pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	
		b	177	65	13	5	26	147	98
10	Trzcianne (gm)	a	184	66	3	3	27	155	91
		b	174	61	10	3	21	147	99
		a	2.534	1.144	119	51	389	2.034	1.572
Powiat Sejny		b	2.512	1.116	119	37	352	2.016	1.585
1	Sejny (m)	a	905	443	49	24	160	712	560
		b	891	419	27	13	148	690	572
2	Giby (gm)	a	366	166	9	5	55	303	224
		b	371	166	20	5	52	304	231
3	Krasnopol (gm)	a	404	186	17	6	52	329	267
		b	384	172	23	4	50	309	239
4	Puńsk (gm)	a	430	179	19	13	63	352	269
		b	421	191	23	12	49	342	255
5	Sejny (gm)	a	429	170	25	3	59	338	252
		b	445	168	26	3	53	371	288
Powiat Siemiatycze		a	1.862	904	23	92	202	1.419	929
		b	1.966	920	116	94	250	1.510	971
1	Drohiczyn (m)	a	89	51	1	5	8	62	51
		b	85	34	2	4	11	60	46
2	Siemiatycze (m)	a	803	411	10	40	91	605	384
		b	850	428	41	42	122	619	402
3	Drohiczyn (gm)	a	68	31	1	3	11	57	28
		b	79	45	7	3	7	76	35
4	Dziadkowice (gm)	a	63	24	0	3	8	58	32
		b	74	27	9	0	4	69	37
5	Grodzisk (gm)	a	82	39	4	4	11	74	36
		b	97	35	13	3	13	83	40
6	Nurzec Stacja (gm)	a	258	140	4	13	26	176	128
		b	281	146	11	21	47	217	128
7	Mielnik (gm)	a	115	44	2	6	10	84	63
		b	115	49	3	4	15	91	64
8	Milejczyce (gm)	a	95	36	0	5	9	78	49

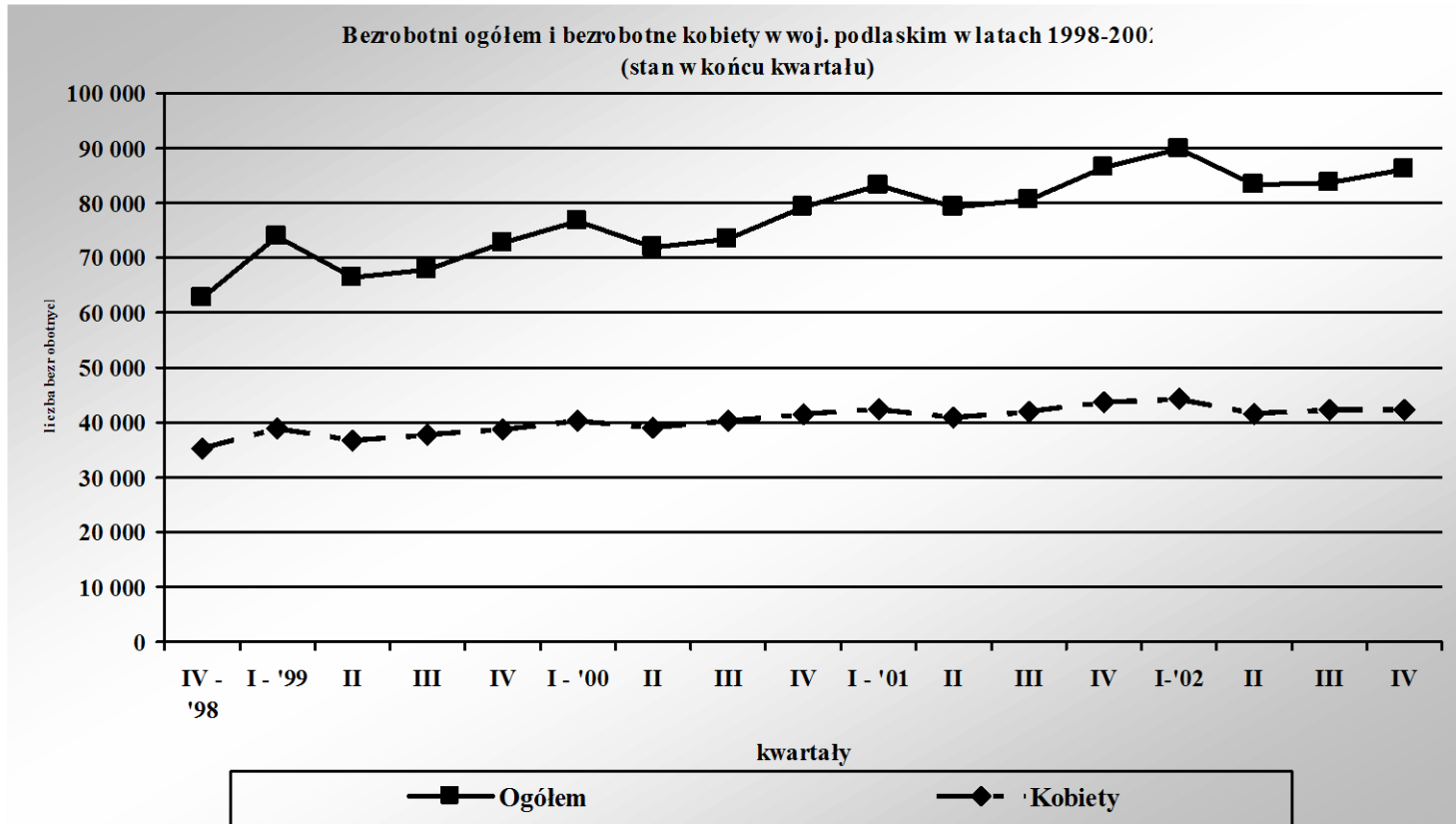
Lp.	Powiat miasta (m) gminy (gm) a) stan na 30.06.2002r. b) stan na 31.12.2002r.	Liczba bezro- botnych ogółem	w tym:						
			kobiety	absol- wenci	zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	z prawem do zasiłku	w wieku 18-44 lata	pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	
		b	85	30	2	3	4	65	53
9	Perlejewo (gm)	a	55	22	0	1	5	48	32
		b	61	23	7	1	4	56	34
10	Siemiatycze (gm)	a	234	106	1	12	23	177	126
		b	239	103	21	13	23	174	132
Powiat Sokółka		a	6.684	3.153	172	577	1.289	5.199	3.757
		b	6.620	3.071	347	438	591	5.176	3.940
1	Dąbrowa Białostocka (m)	a	743	347	30	64	154	549	429
		b	735	341	23	46	62	555	462
2	Sokółka (m)	a	2.156	1.202	72	235	422	1.590	1.148
		b	2.128	1.146	109	154	203	1.569	1.219
3	Suchowola (m)	a	255	101	0	29	63	178	146
		b	252	97	8	31	31	183	158
4	Dąbrowa Białostocka (gm)	a	436	179	10	23	69	381	256
		b	433	183	31	23	29	376	267
5	Janów (gm)	a	234	98	5	9	49	207	133
		b	227	102	18	8	18	201	138
6	Korycin (gm)	a	144	41	3	10	24	117	88
		b	164	61	10	12	16	135	97
7	Krynki (gm)	a	456	215	2	36	113	329	242
		b	455	210	10	30	45	342	263
8	Kuźnica Białostocka (gm)	a	478	205	5	51	110	386	272
		b	461	206	26	35	38	375	286
9	Nowy Dwór (gm)	a	235	93	7	6	28	204	145
		b	238	84	19	5	25	203	138
10	Sidra (gm)	a	313	126	7	21	53	241	179
		b	320	128	22	16	32	245	175
11	Szudziałowo (gm)	a	362	164	8	35	71	276	209
		b	342	156	16	26	28	258	217
12	Sokółka (gm)	a	645	292	14	49	96	551	387
		b	624	278	33	46	52	532	391
13	Suchowola (gm)	a	227	90	9	9	37	190	123

Lp.	Powiat miasta (m) gminy (gm) a) stan na 30.06.2002r. b) stan na 31.12.2002r.	Liczba bezro- botnych ogółem	w tym:						
			kobiety	absol- wenci	zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	z prawem do zasiłku	w wieku 18-44 lata	pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	
		b	241	79	22	6	12	202	129
Powiat Suwałki		a	8.967	4.834	187	341	1.399	6.972	4.115
		b	9.664	5.186	443	454	2.258	7.493	4.318
		1	Suwałki(m)	a	6.323	3.567	143	272	1.013
		b	6.764	3.798	262	378	1.654	5.038	2.990
2	Bakałarzewo (gm)	a	184	84	2	4	30	160	83
		b	205	97	14	6	55	178	83
3	Filipów (gm)	a	438	205	7	16	51	352	220
		b	494	223	18	18	85	409	264
4	Jeleniewo (gm)	a	208	99	4	4	31	183	87
		b	222	111	14	6	54	200	102
5	Przerośl (gm)	a	189	91	2	3	27	170	87
		b	225	111	10	5	43	206	91
6	Raczki (gm)	a	421	194	13	8	67	355	187
		b	508	229	37	8	111	431	213
7	Rutka Tartak (gm)	a	136	68	3	3	17	117	61
		b	155	82	11	3	29	136	62
8	Suwałki (gm)	a	569	282	8	24	94	441	262
		b	552	294	35	23	122	430	240
9	Szypliszki (gm)	a	315	154	3	4	41	269	173
		b	331	156	22	4	58	286	173
10	Wizajny (gm)	a	184	90	2	3	28	160	86
		b	208	85	20	3	47	179	100
Powiat Wysokie Mazowieckie		a	3.325	1.599	129	49	257	2.723	1.827
		b	3.369	1.589	173	42	262	2753	1.954
1	Ciechanowiec (m)	a	380	181	6	4	31	285	228
		b	398	190	13	4	35	307	249
2	Wysokie Mazowieckie(m)	a	716	392	36	21	59	557	359
		b	700	358	19	11	72	540	404
3	Ciechanowiec (gm)	a	155	67	4	2	18	136	88
		b	166	70	11	2	9	141	92
4	Czyżew Osada	a	370	162	16	3	27	297	187

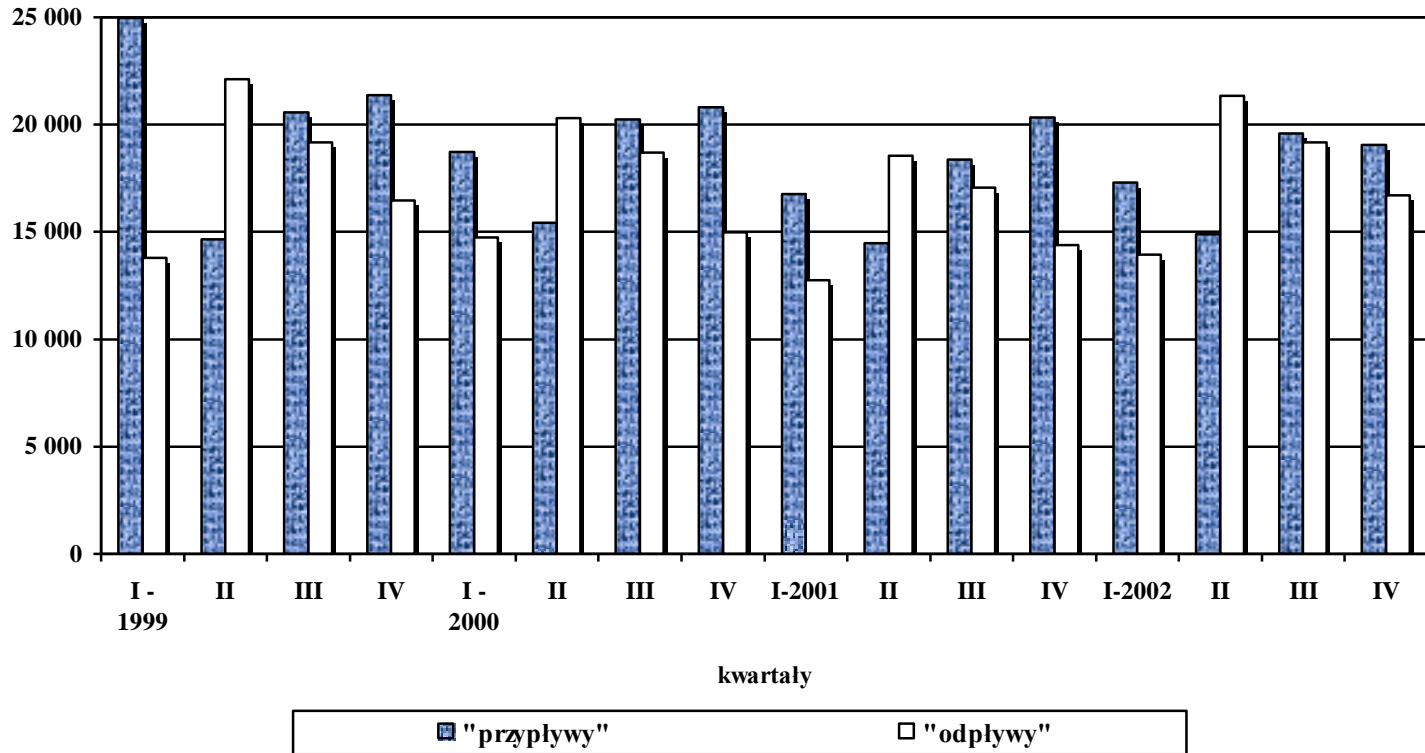
Lp.	Powiat miasta (m) gminy (gm) a) stan na 30.06.2002r. b) stan na 31.12.2002r.	Liczba bezro- botnych ogółem	w tym:						
			kobiety	absol- wenci	zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	z prawem do zasiłku	w wieku 18-44 lata	pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	
	(gm)	b	393	174	23	4	30	317	217
5	Klukowo (gm)	a	213	90	4	1	11	192	129
		b	215	98	20	1	14	194	136
6	Kobylin Borzymy (gm)	a	91	40	4	0	10	83	48
		b	87	38	7	0	4	80	58
7	Kulesze Kościelne (gm)	a	153	63	11	3	11	144	78
		b	156	61	14	2	14	144	76
8	Nowe Piekuty (gm)	a	166	80	2	1	10	161	96
		b	186	92	18	2	12	176	105
9	Sokoły (gm)	a	355	154	9	10	33	282	214
		b	353	154	15	10	14	278	219
10	Szepietowo (gm)	a	487	248	19	1	36	388	266
		b	476	231	16	1	39	374	259
11	Wysokie Mazowieckie (gm)	a	239	122	18	3	11	198	134
		b	239	123	17	5	19	202	139
Powiat Zambrów		a	3.544	1.764	143	77	265	2.978	1.933
		b	3.602	1.726	188	56	317	3.003	2.004
1	Zambrów (m)	a	2.135	1.075	89	46	155	1.752	1.156
		b	2.169	1.030	92	32	204	1.761	1.183
2	Kołaki Kościelne (gm)	a	92	43	9	5	9	83	46
		b	101	50	10	4	11	92	48
3	Rutki (gm)	a	541	272	9	14	45	445	296
		b	536	269	32	12	29	448	308
4	Szumowo (gm)	a	284	128	12	6	30	260	149
		b	293	141	26	5	25	268	172
5	Zambrów (gm)	a	492	246	24	6	26	438	286
		b	503	236	28	3	48	434	293

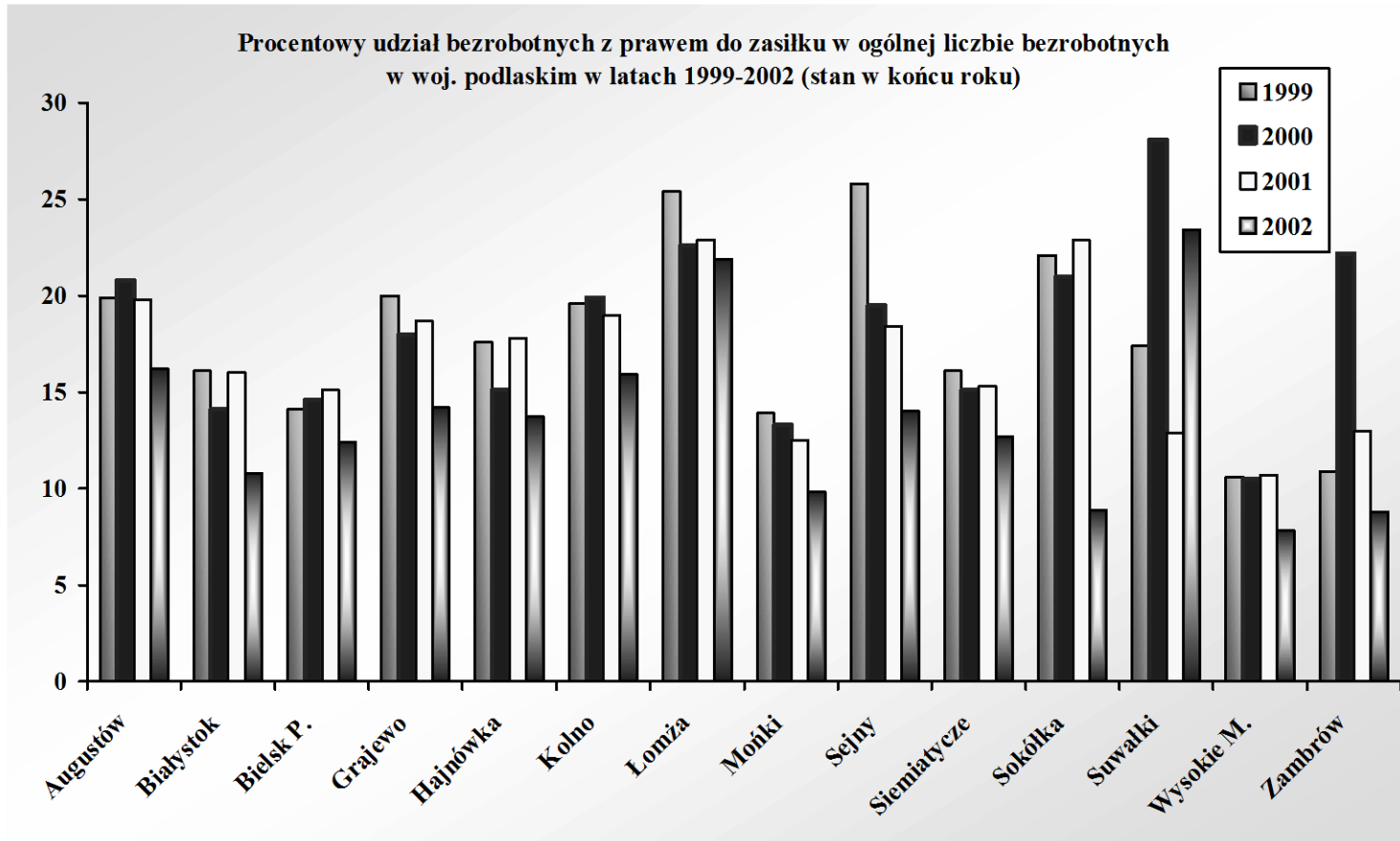
Procentowy udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych
w woj. podlaskim w latach 1999-2002 (stan w końcu roku)

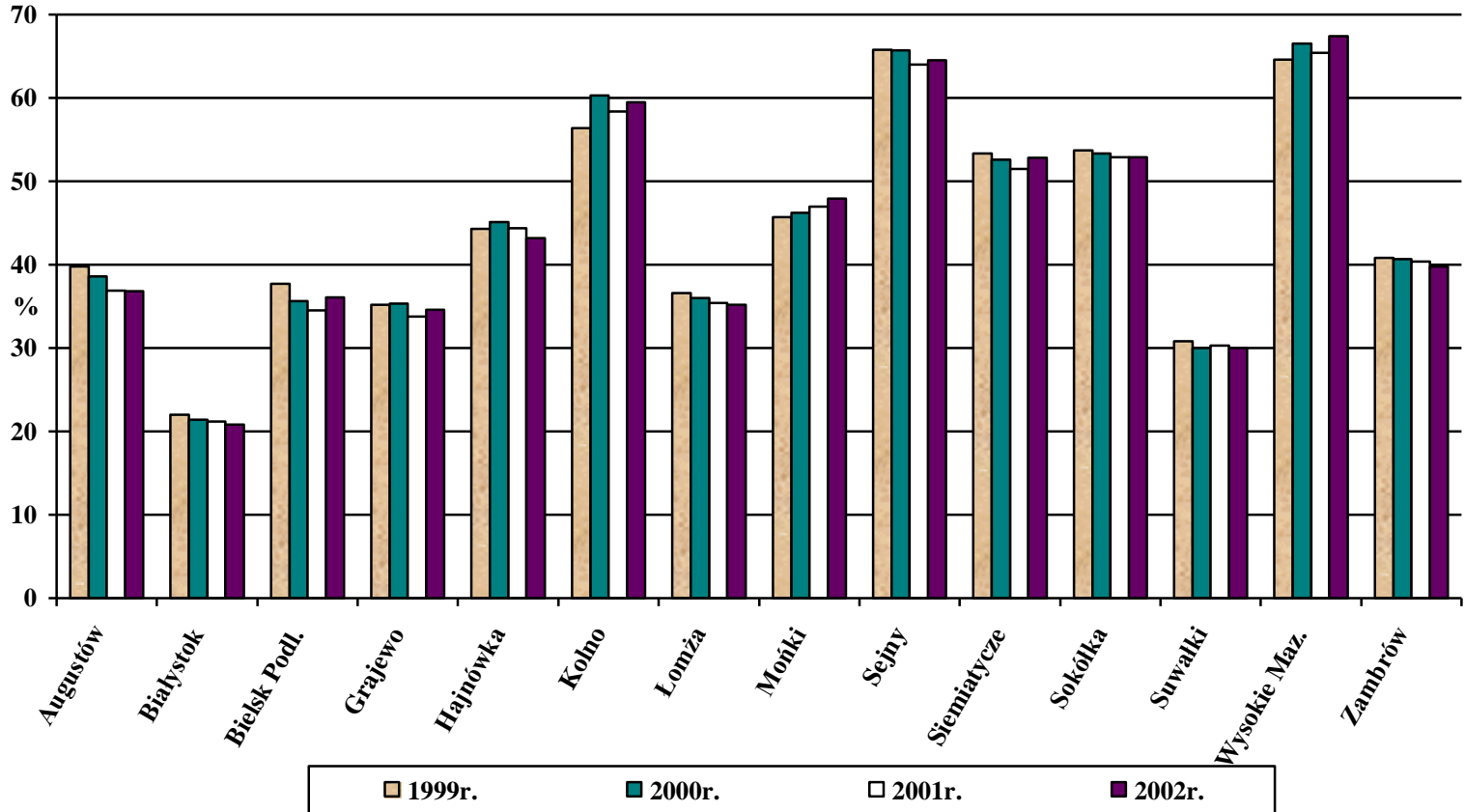

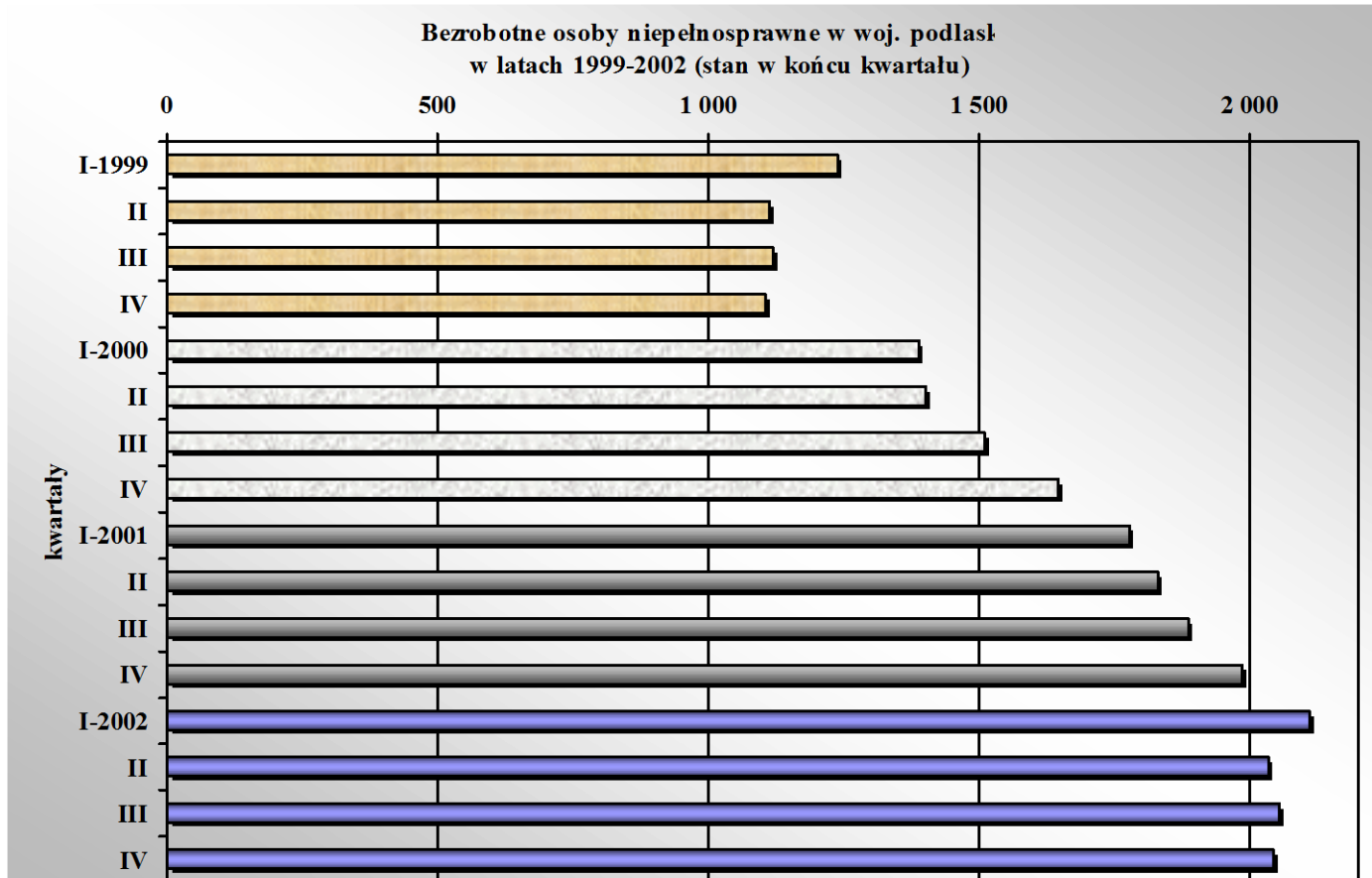
Zmiany poziomu bezrobocia ("przyływy" i "odpływy") w woj. podlaskim
w latach 1999-2002 (w kwartale)

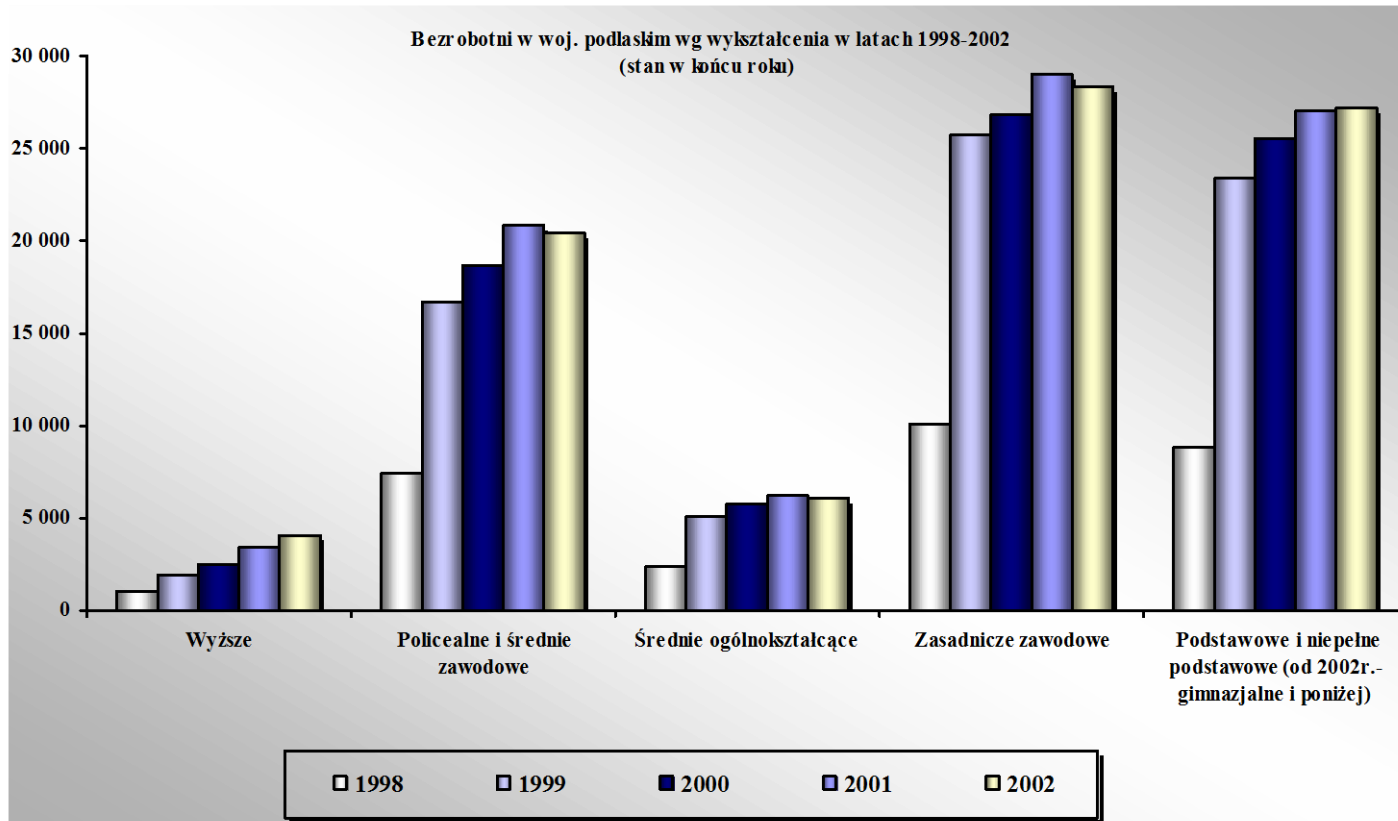

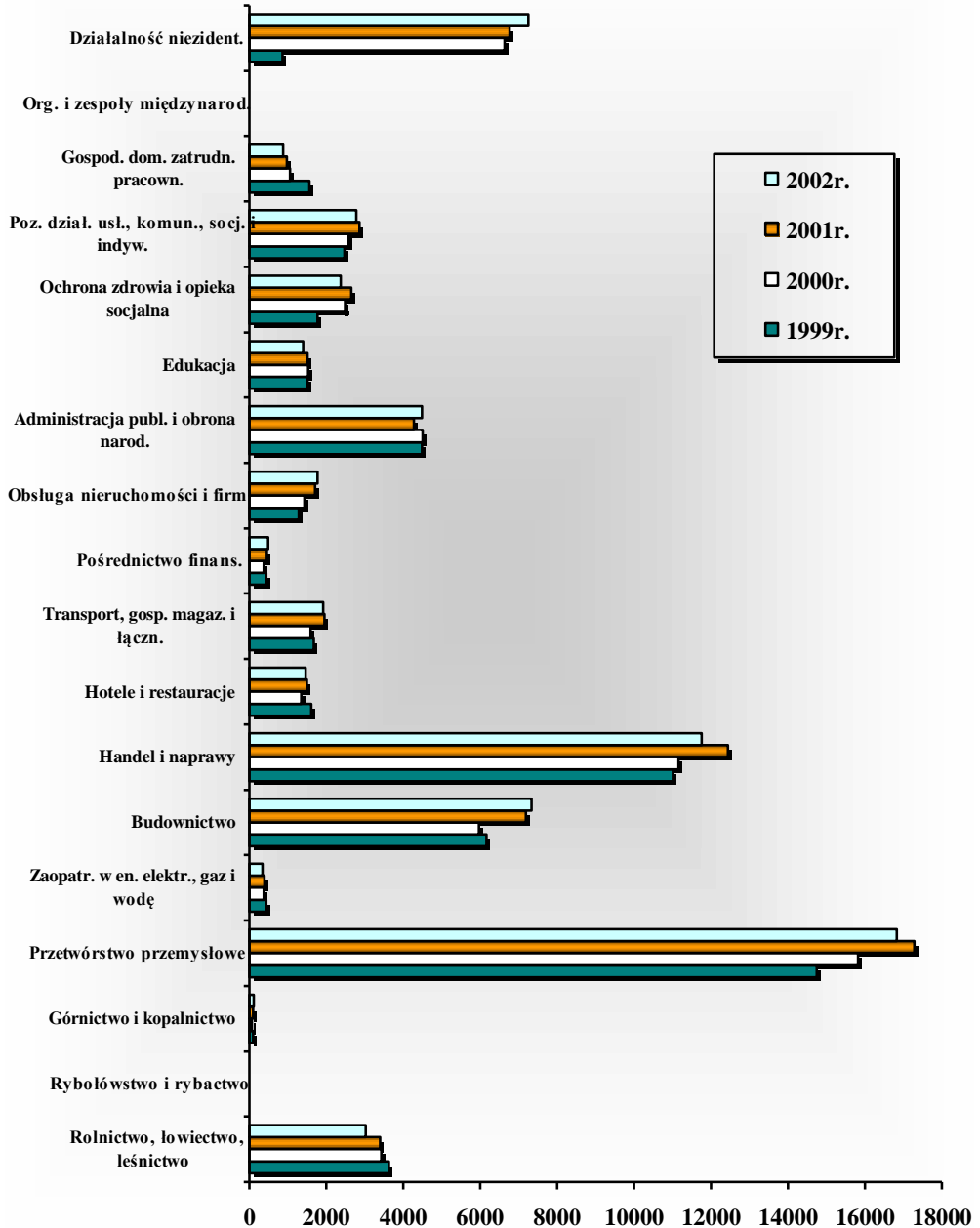
Procentowy udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych
w woj. podlaskim w latach 1999-2002 (stan w końcu roku)

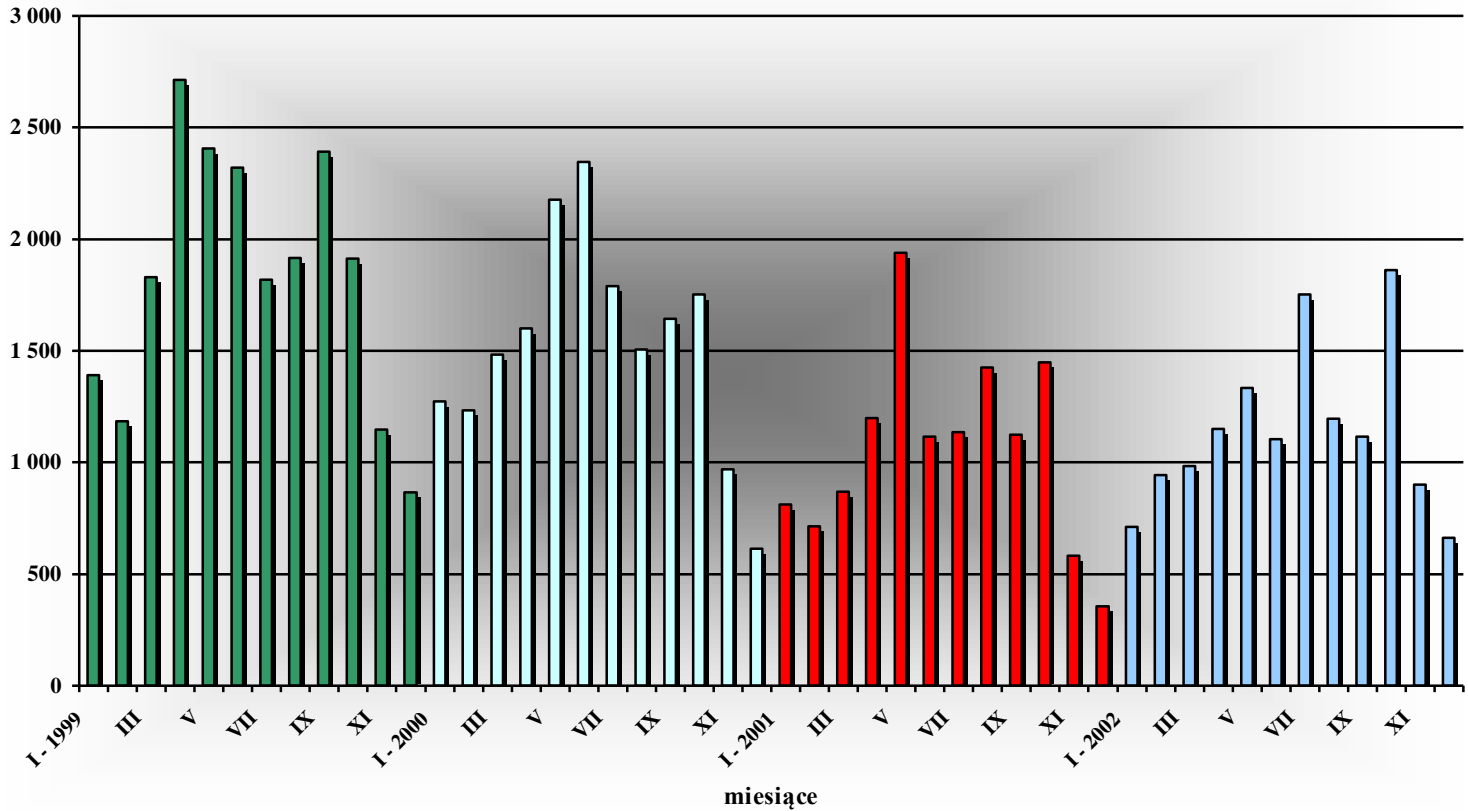

**Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy
w latach 1999 - 2002 (stan w końcu roku)**

Oferty pracy zgłoszone w woj. podlaskim w latach 1999-2002. (w miesiącu)

**Podjęcia pracy w woj. podlaskim w latach 1999-2002
(w kwartale)**

